

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ກະຊວງຜະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່

**ສະຫຼຸບແຜນພັດທະນາຜະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ 5 ປີ ຄັ້ງທີ
VIII (2016-2020) ແລະ ແຜນພັດທະນາຜະລັງງານ
ແລະ ບໍ່ແຮ່ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025)**

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, 24 ມິຖຸນາ 2020

ອະລິພິດ

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພັດທະນາຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໄລຍະ 5 ປີຄັ້ງທີ VIII (2016-2020), ແມ່ນບົນຜືນຖານການຜັນຂະຫຍາຍວິໄສທັດ 2030 ແລະ ຍຸດທະສາດການພັດທະນາ 2025 ທີ່ລັດຖະບານໄດ້ຮັບຮອງແລ້ວນັ້ນ (ສະບັບລົງວັນທີ 28 ທັນວາ 2017), ໂດຍສອດຄ່ອງກັບສະພາບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ທ່າອ່ຽງລວມຂອງສາກົນ, ເຊິ່ງໄດ້ສຸມໃສ່ຕີລາຄາຄືນຢ່າງລະອຽດ ໃນ 11 ເປົ້າໝາຍຂອງແຜນດັ່ງກ່າວ ທີ່ສາມາດບັນລຸໄດ້ຕາມລະດັບຄາດໝາຍ, ສອງແສງເຖິງການພັດທະນາຜືນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ການຊຸດຄົ້ນທ່າແຮງບົ່ມຊ້ອນດ້ານຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ປະກອບສ່ວນສ້າງຖານລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ປະເທດຊາດໃນຕໍ່ໜ້າ, ໂດຍສະເພາະ ໃນດ້ານພະລັງງານໄຟຟ້າ. ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ ກໍ່ສາມາດຍົກໃຫ້ເຫັນສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ບັນຫາທີ່ຍັງຄົງຄ້າງ, ເພື່ອຕີລາຄາຢ່າງພາວະວິໄສ ແລະ ຖອດຖອນບົດຮຽນທີ່ສຳຄັນ ໃນການສ້າງແຜນຕໍ່ໜ້າ.

ການສ້າງແຜນພັດທະນາຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ 5 ປີຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ແມ່ນການປະຕິບັດຄຳສັ່ງ ເລກທີ 05/ນຍ ແລະ ຄຳແນະນຳຂອງກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ເລກທີ 1610/ກຜທ, ໂດຍເນັ້ນ ໃຫ້ມີການວິເຄາະຕີລາຄາສະພາບການຢ່າງພາວະວິໄສ ເປັນບ່ອນອີງສຳຄັນໃນການສ້າງແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ 5 ປີຄັ້ງທີ IX (2021-2025), ເພື່ອປະກອບສ່ວນສຳຄັນກັບບາດກ້າວຫັນປ່ຽນໃໝ່ ຕາມໂຄງສ້າງເສດຖະກິດທີ່ທັນສະໄໝ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ສີຂຽວຍືນຍົງ ທີ່ເປັນທິດນຳໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ໃນອີກ 5 ປີຕໍ່ໜ້າ. ດ້ວຍເຫດນັ້ນ, ຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ກຳນົດແຜນພັດທະນາຂອງຕົນ ທີ່ມີລັກສະນະບຸກທະລູ ເພື່ອປະກອບສ່ວນຢ່າງຕັ້ງໜ້າຕາມທ່າອ່ຽງລວມຂອງການພັດທະນາ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບທ່າແຮງບົ່ມຊ້ອນຂອງຂະແໜງການ ໂດຍກຳນົດລະອຽດ ທາງດ້ານຄາດໝາຍ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມ ໃນ 12 ເປົ້າໝາຍ ຂອງແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ 5 ປີຄັ້ງທີ IX (2021-2025). ເນື້ອໃນສຳຄັນຂອງບົດ ປະກອບມີ 3 ພາກໃຫຍ່:

ພາກທີ I: ສະຫຼຸບຕີລາຄາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ 5 ປີຄັ້ງທີ VIII (2016-2020);

ພາກທີ II: ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ 5 ປີຄັ້ງທີ IX (2021-2025);

ພາກທີ III: ກິນໄກ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ 5 ປີຄັ້ງທີ IX (2021-2025).

ສາລະບານ

ພາກທີ I	ສະຫຼຸບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ 5 ປີຄັ້ງທີ VIII (2016-2020).....	1
I.	ສະພາບລວມ.....	1
II.	ຜົນສໍາເລັດການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 11 ເປົ້າໝາຍໃນແຜນພັດທະນາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII (2016-2020).	2
1.1.	ເປົ້າໝາຍ 1: ຄົ້ນຄວ້າສ້າງແຜນພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າຂອງ ສປປ ລາວ ໂດຍປະສານສົມທົບກັບກະຊວງ, ອົງການລັດທຽບເທົ່າກະຊວງ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອສະເໜີຮ່າງແຜນການດັ່ງກ່າວຕໍ່ລັດຖະບານພິຈາລະນາ ແລ້ວສະເໜີຕໍ່ສະພາແຫ່ງຊາດ ພິຈາລະນາຮັບຮອງເອົາ.....	2
1.2.	ເປົ້າໝາຍ 2: ຄົ້ນຄວ້າສ້າງແຜນພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າຂັ້ນແຂວງ ເຊິ່ງແມ່ນແຜນໄລຍະ 5 ປີ ທີ່ສ້າງຂຶ້ນບົນພື້ນຖານຄວາມສອດຄ່ອງກັບຍຸດທະສາດ, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂັ້ນແຂວງ ແລະ ແຜນພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າຂອງ ສປປ ລາວ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ.	3
1.3.	ເປົ້າໝາຍ 3: ສືບຕໍ່ລະດົມທຸກພາກສ່ວນເສດຖະກິດທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເຂົ້າໃສ່ການພັດທະນາວຽກງານພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນສູງສຸດ.	4
1.4.	ເປົ້າໝາຍ 4: ສືບຕໍ່ພັດທະນາບັນດາໂຄງການພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ທີ່ກຳລັງກໍ່ສ້າງໃຫ້ມີມາດຕະຖານຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້.	5
1.5.	ເປົ້າໝາຍ 5: ຮັບປະກັນການພັດທະນາແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ທີ່ເປັນທຳແຮງຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນສູງ, ຕິດພັນກັບການປະກອບສ່ວນພັດທະນາຊຸມຊົນຮອບດ້ານ ແລະ ແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນ.	7
1.6.	ເປົ້າໝາຍ 6: ສືບຕໍ່ສຸມໃສ່ພັດທະນາແຫຼ່ງຜະລິດໄຟຟ້າ ແລະ ຂະຫຍາຍລະບົບສາຍສົ່ງ-ສະຖານີໄຟຟ້າເຊື່ອມໂຍງພາຍໃນ ແລະ ບັນດາປະເທດໃກ້ຄຽງ.	9
1.7.	ເປົ້າໝາຍ 7: ສ້າງນະໂຍບາຍສິ່ງເສີມການນຳໃຊ້ພະລັງງານສະອາດ ສຳລັບຂະແໜງຄົມມະນາຄົມ ແລະ ຂົນສົ່ງ.	11
1.8.	ເປົ້າໝາຍ 8: ນະໂຍບາຍສິ່ງເສີມການປະຢັດ ແລະ ອະນຸລັກພະລັງງານ.....	12
1.9.	ເປົ້າໝາຍ 9: ສິ່ງເສີມການຂຸດຄົ້ນ-ປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນຊົມໃຊ້ພາຍໃນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການສາກົນ.	12
1.10.	ເປົ້າໝາຍ 10: ສືບຕໍ່ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການນຳພາ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກາຍເປັນຊ່ຽວຊານ-ວິຊາການທີ່ເຂັ້ມແຂງ.	15
1.11.	ເປົ້າໝາຍ 11: ສືບຕໍ່ສ້າງ-ປັບປຸງນະໂຍບາຍ, ນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ, ສ້າງກົງຈັກການຈັດຕັ້ງໃຫ້ເປັນລະບົບ.....	16
III.	ສັງເກດຕີລາຄາ.....	17
1.	ດ້ານຕັ້ງໜ້າ.....	17
2.	ດ້ານຄຶງຄ້າງ.....	18
3.	ການຖອດຖອນບົດຮຽນ.....	18

ພາກທີ II ແຜນພັດທະນາຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ 5 ປີຄັ້ງທີ IX (2021-2025).....	20
I. ສະພາບເງື່ອນໄຂພາຍໃນປະເທດ	20
1. ດ້ານພະລັງງານ	20
1.1. ການຜະລິດພະລັງງານໄຟຟ້າ.....	21
1.2. ຄວາມຕ້ອງການພາຍໃນ	21
1.3. ຄວາມຕ້ອງການຕະຫຼາດສິ່ງອອກ	21
2. ດ້ານທໍລະນີສາດ ແລະ ບໍ່ແຮ່	22
2.1. ການຜະລິດແຮ່ທາດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນແຮ່ທາດ	22
2.2. ການຈຳໜ່າຍພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ	22
2.3. ຄາດຄະເນລາຍຮັບເຂົ້າງົບປະມານລັດ.....	23
II. ຂໍ້ຈຳກັດ-ສິ່ງທ້າທາຍ	23
III. ຈຸດໝາຍລວມ, ເປົ້າໝາຍ, ຄາດໝາຍ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ 5 ປີຄັ້ງທີ IX (2021-2025).....	24
1. ຈຸດໝາຍລວມ	24
1.1. ເປົ້າໝາຍທີ 1: ພັດທະນາການສະໜອງພະລັງງານໄຟຟ້າໃຫ້ມີສະຖຽນລະພາບ ແລະ ໜັ້ນຄົງ, ສົມຄູ່ກັບຄວາມຕ້ອງການນຳໃຊ້ພາຍໃນ ແລະ ການສົ່ງອອກ.	24
1.2. ເປົ້າໝາຍທີ 2: ພັດທະນາລະບົບສາຍສົ່ງໄຟຟ້າສຳລັບການສະໜອງໄຟຟ້າພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກ.	25
1.3. ເປົ້າໝາຍທີ 3: ການພັດທະນາລະບົບຈຳໜ່າຍ ແລະ ການບໍລິການໄຟຟ້າ.....	26
1.4. ເປົ້າໝາຍທີ 4: ຂະຫຍາຍການຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າສຸດທິນະພົດດ້ວຍຫຼາຍຮູບແບບ.....	26
1.5. ເປົ້າໝາຍທີ 5: ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ພະລັງງານສະອາດເຂົ້າໃນການຄົມມະນາຄົມ ແລະ ຂົນສົ່ງ.....	27
1.6. ເປົ້າໝາຍທີ 6: ສົ່ງເສີມການປະຢັດ ແລະ ອານຸລັກພະລັງງານ.	27
1.7. ເປົ້າໝາຍທີ 7: ສຳຫຼວດສ້າງຂໍ້ມູນຜື້ນຖານດ້ານທໍລະນີສາດ ແລະ ແຮ່ທາດ ແລະ ປະເມີນຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດທົ່ວປະເທດ.	28
1.8. ເປົ້າໝາຍທີ 8: ການກຳນົດນະໂຍບາຍການບໍລິຫານຈັດການ/ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາແຮ່ທາດໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ ຕາມທິດສີຂຽວ.	29
1.9. ເປົ້າໝາຍທີ 9: ການພັດທະນາກົນໄກບໍລິຫານຈັດການ, ການຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມ, ກວດກາ ແລະ ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ.	31
1.10. ເປົ້າໝາຍທີ 10: ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດ.....	33
1.11. ເປົ້າໝາຍທີ 11: ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ບັນດາລັດວິສາຫະກິດອ້ອມຂ້າງກະຊວງ.	34
1.12. ເປົ້າໝາຍທີ 12: ການເຊື່ອມສານເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDG) ແລະ ການເຕີບໂຕສີຂຽວ (GG) ເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ.....	34

2. ການຮ່ວມມື ແລະ ການລົງທຶນ ເພື່ອຊຸກຍູ້ການການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 12 ເປົ້າໝາຍ ຂອງແຜນ IX.....	35
2.1. ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ (ODA).....	35
2.2. ການລົງທຶນເອກະຊົນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ (FDI).....	36
2.3. ການລົງທຶນຂອງລັດ	36

**ພາກທີ III ກົນໄກ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ 5 ປີຄັ້ງທີ IX
(2021-2025).....**

I. ກົນໄກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.....	37
II. ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.....	38
1. ພາກພະລັງງານ:	38
2. ພາກທໍລະນີສາດ ແລະ ບໍ່ແຮ່:	38

ເອກະສານຄັດຕິດ:

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 1: ແຫຼ່ງຜະລິດທີ່ກຳລັງດຳເນີນງານ

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 2: ໂຄງການພະລັງງານ ທີ່ຄາດວ່າຈະສຳເລັດໃນແຜນ VIII (2016-2020)

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 3 (3.1, 3.2, 3.3): ບໍລິສັດທີ່ໄດ້ເຊັນສັນຍາຊອກຄົ້ນ, ສຳຫຼວດ, ຊອກຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງ ໃນເມື່ອກ່ອນຮອດປະຈຸບັນ

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 4: ບໍລິສັດທີ່ໄດ້ເຊັນສັນຍາຊອກຄົ້ນ, ສຳຫຼວດ, ຊອກຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງ ໃນແຜນ VIII (2016-2020)

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 5: ບໍລິສັດທີ່ຍົກເລີກສັນຍາດ້ານແຮ່ທາດ

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 6: ມອບຜົນທະເຂົ້າງົບປະມານແຫ່ງລັດ

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 7: ການຮ່ວມມືກັບບັນດາປະເທດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 8: ໂຄງການພະລັງງານ ຄາດຈະສຳເລັດໃນໄລຍະ 5 ປີ (2021-2025)

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 9: ບັນດາໂຄງການພະລັງງານ ທີ່ອາດໄດ້ຮັບການພັດທະນາບົນພື້ນຖານຄວາມຕ້ອງການພາຍໃນ ແລະ ສິ່ງອອກ

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 10: ບັນດາໂຄງການທີ່ຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນເຊັນສັນຍາຄວາມເຂົ້າໃຈ (MOU)

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 11: ການລົງທຶນຂອງລັດ

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 12: ການກວດກາມາດຕະຖານເຕັກນິກ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງເຂື່ອນ

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 13: ໂຮງງານຊອກຄົ້ນ-ປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດທີ່ສ້າງສຳເລັດໃນແຜນ VIII (2016-2020)

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 14: ສາຍສົ່ງທີ່ກໍ່ສ້າງສຳເລັດ ແລະ ກະກຽມກໍ່ສ້າງ ໃນແຜນ VIII (2016-2020)

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 15: ສະຖານີ

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 16: ຜົນຜະລິດຂະແໜງພະລັງງານ

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 17 (17.1, 17.2): ການສົ່ງອອກ, ການຈຳໜ່າຍພາຍໃນ ແລະ ການນຳເຂົ້າພະລັງງານ

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 18: ໂຄງການທົດລອງ-ສາທິດ ດ້ານພະລັງງານທົດແທນ

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 19: ຜົນຜະລິດ, ຈຳໜ່າຍແຮ່ທາດພາຍໃນ, ສົ່ງອອກແຮ່ທາດ ແລະ ຄາດຄະເນມອບຜົນທະເຂົ້າງົບປະມານແຫ່ງລັດ ໃນໄລຍະ 5 ປີ (2016-2020) ແລະ (2021-2025)

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 20: ບັນດານິຕິກຳ

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 21: ແຜນຄາດຄະເນສົ່ງອອກພະລັງງານ ໃນໄລຍະ 5 ປີ (2021-2025)

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 22: ບໍລິສັດທີ່ຄາດຈະໄດ້ດຳເນີນການຊອກຄົ້ນປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດ ໃນໄລຍະປີ 2021-2025

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 23: ຈຳນວນແຮງງານ ດ້ານທຳລະນີສາດ-ບໍ່ແຮ່

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 24: ຄາດຄະເນໂຄງການສາຍສົ່ງ ທີ່ຄາດຈະສຳເລັດ ໃນໄລຍະ 5 ປີ (2021-2025)

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 25: ຈຳນວນຄອບຄົວທີ່ຄາດຈະໄດ້ຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າ

ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 26: ວຽກຮ່ວມມື ທີ່ສະໜັບສະໜູນແຕ່ລະປີ້າໝາຍໃນແຜນ IX.

ພາກທີ I

ສະພາບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ 5 ປີຄັ້ງທີ VIII (2016-2020)

I. ສະພາບລວມ.

ສະພາບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໃນໄລຍະເກືອບ 5 ປີຜ່ານມາ, ແມ່ນຢູ່ໃນໄລຍະ ທີ່ສະພາບການພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ມີການປ່ຽນແປງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ທັງສິ່ງຄາມການຄ້າລະຫວ່າງ ປະເທດມະຫາອຳນາດ ອາເມລິກາ-ຈີນ ແລະ ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດລະບາດອັກເສບປອດຈາກເຊື້ອຈຸລະໂລກ ສາຍພັນໃໝ່ COVID-19, ບວກກັບພາຍໃນປະເທດກໍ່ໄດ້ປະເຊີນໜ້າກັບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍໃນ ຫຼາຍດ້ານ ເປັນຕົ້ນ: ສະພາບເສດຖະກິດພາຍໃນປະເທດ ມີການຂະຫຍາຍຕົວໃນລະດັບຊຸມລຳດັບ, ບວກກັບຜົນເສຍ ຫາຍຈາກໄພທຳມະຊາດແຫ້ງແລ້ງ-ໄຟນ້ຳຖ້ວມ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງໄລຍະ 2-3 ປີຜ່ານມາ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ບົນຜົນຖານການຜັນຂະຫຍາຍມະຕິ X ຂອງສູນກາງພັກ ແລະ ມະຕິກອງປະຊຸມໃຫຍ່ ຄັ້ງທີ II ຂອງກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ເຂົ້າສູ່ລວງເລິກນັ້ນ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂອງຂະແໜງ ການໃນໄລຍະ 5 ປີຜ່ານມາ (2016-2020) ເປັນການປະຕິບັດໜ້າທີ່ການເມືອງດ້ວຍຄວາມຮັບຜິດຊອບສູງ, ສາມາດ ຮັກສາບົດບາດ ເປັນເຈົ້າພາບທາງຢູ່ໃນລະບົບເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ຊຶ່ງຕະຫຼອດໄລຍະ 5 ປີ (2016- 2020) ຂະແໜງການພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ມີອັດຕາການເຕີບໂຕ ສະເລ່ຍ 11%/ປີ; ມູນຄ່າການຜະລິດສາມາດ ປະຕິບັດໄດ້ 132.038 ຕື້ກີບ, ທຽບໃສ່ແຜນການ 5 ປີຄັ້ງທີ VII (2011-2015) ເພີ່ມຂຶ້ນ 29% (ຂະແໜງ ພະລັງງານ ເພີ່ມຂຶ້ນ 146% ແລະ ຂະແໜງບໍ່ແຮ່ ຫຼຸດລົງ 5 %); ສາມາດປະກອບສ່ວນໃນໂຄງປະກອບ ຂອງລວມ ຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນແຫ່ງຊາດ (GDP) ໃນແຕ່ລະປີ ສະເລ່ຍບໍ່ຫຼຸດ 16% ຄື: 2016: 15,2% (ບໍ່ແຮ່ 6,5%, ໄຟຟ້າ 8,7%); 2017: 17,1% (ບໍ່ແຮ່ 6,6%, ໄຟຟ້າ 10,5%); 2018: 16,9% (ບໍ່ແຮ່ 6,0, ໄຟຟ້າ 10,8%); 2019: 16,3% (ບໍ່ແຮ່ 5,6%, ໄຟຟ້າ 10,7%); ແລະ ຄາດຄະເນໝົດປີ 2020: 16,4% (ບໍ່ແຮ່ 5,9%, ໄຟຟ້າ 11,5%).

ສິ່ງພົ້ນເດັ່ນ: ປະຈຸບັນ ການພັດທະນາໂຄງການພະລັງງານໄຟຟ້າ ສຳເລັດ ແລະ ດຳເນີນການຜະລິດແລ້ວ (ກຳລັງຕິດຕັ້ງ 1 MW ຂຶ້ນໄປ) ມີຈຳນວນ 78 ແຫ່ງ, ມີກຳລັງຕິດຕັ້ງ 9.972 MW ແລະ ກຳລັງການຜະລິດ 52.211 GWh/ປີ (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 1); ສະເພາະ ໄລຍະ 5 ປີຜ່ານມາ ສາມາດສຳເລັດການພັດທະນາແຫຼ່ງຜະລິດໄຟຟ້າ ທັງໝົດ 45 ແຫ່ງ, ລວມກຳລັງຕິດຕັ້ງ 4.251 MW, ລວມກຳລັງການຜະລິດ 21.116 GWh/ປີ ແລະ ຖ້າບວກກັບ ບັນດາໂຄງການທີ່ຈະສຳເລັດໃນປີ 2020 ນີ້ ຄາດວ່າຈະສຳເລັດຕື່ມອີກ 11 ແຫ່ງ, ລວມກຳລັງຕິດຕັ້ງ 249 MW, ລວມກຳລັງການຜະລິດ 984 GWh/ປີ (ລວມເປັນ 56 ແຫ່ງ, ລວມກຳລັງຕິດຕັ້ງ 4.501 MW, ລວມກຳລັງການ ຜະລິດ 22.100 GWh/ປີ). (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 2). ຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ຖືເອົາການພັດທະນາພະລັງງານ ເປັນອັນສຳຄັນ ເພື່ອກະຕຸກຊຸກຍູ້ໃຫ້ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ມີການຂະຫຍາຍຕົວ ໂດຍຖືເອົາການແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ ຂອງປະຊາຊົນ ໂດຍສຸມໃສ່ຂະຫຍາຍ ລະບົບໄຟຟ້າອອກສູ່ຊົນນະບົດ ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ດ້ວຍລະບົບຕາຂ່າຍ (On-Grid) ແລະ ນອກລະບົບ (Off-Grid) ຊຶ່ງມາຮອດປັດຈຸບັນ ບັນລຸໄດ້ 95% ຂອງຈຳນວນຄອບຄົວທັງໝົດ ທີ່ ມີໄຟຟ້າໃຊ້ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ (2% ແມ່ນນຳໃຊ້ໄຟຟ້ານອກລະບົບ). ນອກຈາກນີ້, ໃນໄລຍະ 5 ປີ (2016- 2020) ສາມາດຂະຫຍາຍຕະຫຼາດໄດ້ 3 ປະເທດ: ກຳປູເຈຍ, ມຽນມາ ແລະ ມາເລເຊຍ. (ໃນນັ້ນ, ຕະຫຼາດກຳປູເຈຍ ໄດ້ຍົກລະດັບຈາກລະດັບຕາຂ່າຍ 22 kV ມາເປັນ ລະບົບສາຍສົ່ງ 230 kV).

ດ້ານທຳລະນີສາດ-ບໍ່ແຮ່ ປະຈຸບັນມີບໍລິສັດໄດ້ເຊັນສັນຍາ ຊອກຄົ້ນ, ສຳຫຼວດ, ຂຸດຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດ ກັບລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ມີທັງໝົດ 215 ບໍລິສັດ, ໃນນັ້ນ ຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນຊອກຄົ້ນ ແລະ ສຳຫຼວດແຮ່ທາດ 91 ບໍລິສັດ, ສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ເຕັກນິກ 43 ບໍລິສັດ ແລະ ຂັ້ນຕອນຂຸດຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງແຮ່ ທາດ 81 ບໍລິສັດ (ໃນນັ້ນ ຢູ່ໃນໄລຍະກໍ່ສ້າງ 14 ບໍລິສັດ) (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 3.1, 3.2, 3.3); ໃນໄລຍະ 5 ປີ (2016 ຮອດ ວັນທີ 19 ພຶດສະພາ 2020 ທັງໝົດ 51 ບໍລິສັດ) ໃນນັ້ນ ສັນຍາຊອກຄົ້ນ ແລະ ສຳຫຼວດ 33 ບໍລິສັດ, ສັນຍາ

ຍາຊຸດຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດ 18 ບໍລິສັດ, ລວມມີເນື້ອທີ່ສໍາປະທານທັງໝົດ 5.873,9 ກມ², ຊຶ່ງເທົ່າກັບ 2,48% ຂອງເນື້ອທີ່ ສປປ ລາວ (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 4).

ຜ່ອມກັນນັ້ນ, ຕະຫຼອດໄລຍະ 5 ປີຜ່ານມາ ຂະແໜງການສາມາດສ້າງລາຍຮັບເຂົ້າງົບປະມານແຫ່ງລັດ 2.064,1 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ; ຂະແໜງພະລັງງານ 1.225,7 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ (ຄ່າພາກຫຼວງ, ອາກອນກຳໄລ, ອາກອນໃນໄລຍະກໍ່ສ້າງ, ຄ່າເຊົ່າ ຫຼື ສໍາປະທານທີ່ດິນ) ແລະ ຂະແໜງ ບໍ່ແຮ່ 838,4 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ; ໃນນັ້ນ ປະກອບມີ: ຄ່າສໍາປະທານ, ຄ່າຊັບພະຍາກອນ, ອາກອນກຳໄລ, ອາກອນເງິນເດືອນ, ອາກອນເງິນປັນຜົນ, ເງິນປັນຜົນ ລວມທັງຜົນທະ 6 ກອງທຶນຕາມສັນຍາ. (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 6).

ຄຽງຄູ່ກັບຜົນສໍາເລັດພື້ນດ້ານຂ້າງເທິງນັ້ນ, ຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ຍັງໄດ້ສຸມໃສ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ບັນດານິຕິກຳກ່ຽວຂ້ອງທີ່ເປັນເຄື່ອງມືສໍາຄັນອີກອັນໜຶ່ງ ໃນການຄຸ້ມຄອງຊຸກຍູ້ການປະຕິບັດພາລະບົດບາດຂອງຂະ ແໜງການ ເປັນຕົ້ນ: ຄໍາສັ່ງ ເລກທີ 02/ນຍ, 01/02/2018 ວ່າດ້ວຍການປັບປຸງບັນດາລະບຽບການ ແລະ ກົນໄກ ການປະສານງານ ໃນການດໍາເນີນທຸລະກິດ; ຄໍາສັ່ງ ເລກທີ 03/ນຍ, 21/01/2020 ວ່າດ້ວຍການປັບປຸງວຽກງານການ ບໍລິການ, ການອອກໃບອະນຸຍາດລົງທຶນ ແລະ ອອກໃບອະນຸຍາດດໍາເນີນທຸລະກິດ; ຄໍາສັ່ງ ເລກທີ 12/ນຍ, 23/08/2018 ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 8 ມາດຕະການຊຸກຍູ້ເສດຖະກິດ; ຄໍາສັ່ງ ເລກທີ 13/ນຍ, 11/06/2012 ກ່ຽວກັບການໂຈະການຝຶຈາລະນາໂຄງການໃໝ່ ແລະ ເອົາໃຈໃສ່ກວດກາປະເມີນຜົນໂຄງການທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດແລ້ວ ດ້ວຍການສ້າງ 07 ຫຼັກການປະເມີນຜົນໂຄງການລົງທຶນດ້ານບໍ່ແຮ່, ຄໍາສັ່ງ ເລກທີ 08/ນຍ, 02/07/2018 ວ່າດ້ວຍ ການເພີ່ມທະວີຄຸ້ມຄອງກິດຈະການແຮ່ທາດໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ພາຍໃນຂະແໜງການເອງ ກໍ່ໄດ້ອອກແຈ້ງການໂຈະ ຊົ່ວຄາວການຝຶຈາລະນາອະນຸມັດພັດທະນາເຂື່ອນຂະໜາດນ້ອຍ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ, ສະບັບເລກທີ 1167/ພບ ແລະ ລະບຽບການອື່ນໆ, ເພື່ອຊຸກຍູ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະ ແໜງການ ໃຫ້ສໍາເລັດຕາມລະດັບຄາດ ໝາຍ. ລາຍລະອຽດແຕ່ລະໜ້າວຽກ ແມ່ນໄດ້ສ່ອງແສງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 11 ເປົ້າໝາຍ ຂອງແຜນພັດທະນາ 5 ຄັ້ງທີ VIII (2016-2020) ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

II. ຜົນສໍາເລັດການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 11 ເປົ້າໝາຍໃນແຜນພັດທະນາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII (2016-2020).

ໃນແຜນ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII (2016-2020) ຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ກຳນົດ 11 ເປົ້າໝາຍ, ຊຶ່ງ ການສະຫຼຸບສະພາບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ ແມ່ນຈະລົງເລິກປະເມີນຕີລາຄາຄືນຜົນສໍາເລັດ ໃນ 11 ເປົ້າໝາຍ, ຕາມລຳດັບລຸ່ມດັ່ງນີ້:

1.1. ເປົ້າໝາຍ 1: ຄົ້ນຄວ້າສ້າງແຜນພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າຂອງ ສປປ ລາວ ໂດຍປະສານສົມທົບກັບກະຊວງ, ອົງການລັດທຽບເທົ່າກະຊວງ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອສະໜີຮ່າງແຜນການດັ່ງກ່າວຕໍ່ ລັດຖະບານຝຶຈາລະນາ ແລ້ວສະໜີຕໍ່ສະພາແຫ່ງຊາດ ຝຶຈາລະນາຮັບຮອງເອົາ.

ການສ້າງແຜນພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນບົນພື້ນຖານການປະຕິບັດກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ໄຟຟ້າ ສະບັບປັບປຸງ 2017 ໃຫ້ສໍາເລັດຕາມລະດັບຄາດໝາຍ, ເພື່ອຊຸກຍູ້ຢ່າງແຂງແຮງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນ ພັດທະນາຂະແໜງພະລັງງານ ໄລຍະ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງ. ການສ້າງແຜນດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໄດ້ສຸມໃສ່ບັນດາໜ້າວຽກຕົ້ນຕໍ ຄື: ຄົ້ນຄວ້າບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (ການຄຸ້ມຄອງຊັບ ພະຍາກອນນໍ້າ, ທີ່ດິນ, ປ່າໄມ້ ແລະ ອື່ນໆ); ສຶກສາຄວາມຕ້ອງການພະລັງງານໄຟຟ້າ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ; ສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການພັດທະນາແຫຼ່ງພະລັດ ແລະ ລະບົບສາຍສົ່ງໄຟຟ້າ ເພື່ອຮັບປະກັນການສະໜອງໄຟຟ້າ ໃຫ້ມີສະເຫຼ່ງລະບົບ ແລະ ປະສິດທິພາບສູງ ທັງພາຍໃນ ແລະ ເພື່ອການສົ່ງອອກ.

ປະຈຸບັນ ຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ສໍາເລັດການຮ່າງ ແຜນພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າຂອງ ສປປ ລາວ ໄລຍະ 10 ປີ (2021-2030), ເຊິ່ງໄດ້ລາຍງານຕໍ່ ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ຕາມເອກະສານ ສະບັບເລກທີ 0196/ພບ, ລົງວັນທີ 14 ກຸມພາ 2020 ແລະ ໄດ້ມີແຈ້ງການ ສະບັບເລກທີ 380/ຫສນຍ, ລົງວັນທີ 18/03/2020 ໃຫ້ປັບປຸງບາງ

ເນື້ອໃນເພີ່ມເຕີມ ໂດຍໃຫ້ຄຳວ່າວິໄຈໃຫ້ເລິກເຊິ່ງຕື່ມ ກ່ຽວກັບເນື້ອໃນແຜນການລົງທຶນ ເປັນຕົ້ນ ກຳນົດໄລຍະ ເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ການວິເຄາະຜົນໄດ້ຜົນເສຍຂອງໂຄງການ, ກຳນົດແຜນລະອຽດ ຈະມີການນຳໃຊ້ທຶນລັດ ຫຼື ເອກະຊົນພາຍໃນ ຫຼື ຕ່າງປະເທດ. ສຳລັບແຜນພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າຂອງ ສປປ ລາວ ສະບັບນີ້ ແມ່ນຈະໄດ້ ສັງລວມເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃນການປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະ ແໜງການ ໄລຍະ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ແລະ ທັງເປັນການປັບປຸງໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານພະລັງງານ ທີ່ສາມາດ ຊຸດຄົ້ນທຳແຮງປົ່ມຊ້ອນຂອງປະເທດ, ຮັບປະກັນການສະໜອງພະລັງງານໄຟຟ້າຢ່າງມີສະເຫຼ່ຍລະພາບ ແລະ ພຽງພໍ ທັງ ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ການສົ່ງອອກ ເພື່ອເຊື່ອມໂຍງຈາກລະບົບສູ່ລະບົບ ກັບບັນດາປະເທດໃກ້ຄຽງ.

ການບັນລຸເປົ້າໝາຍນີ້ ຈະເປັນບ່ອນອີງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາພະລັງງານ ໄລຍະ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025). ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ 5 ປີຄັ້ງທີ VIII, ແມ່ນບົນພື້ນຖານ ການຄົ້ນຄວ້າຂອງອະນຸກຳມະການເນື້ອໃນ ທີ່ໄດ້ແປງຄວາມຮັບຜິດຊອບພາຍໃນຂະແໜງການ, ໂດຍສະເພາະ ດ້ານ ພະລັງງານ ເຖິງວ່າຈະມີການກະກຽມຂ້ອນຂ້າງລະອຽດ ທີ່ຜັນຂະຫຍາຍຕາມທິດທີ່ກຳນົດໄວ້ແລ້ວນັ້ນ, ແຕ່ສິ່ງເກດ ເຫັນວ່າຍັງບໍ່ທັນມີແຜນພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າຂອງ ສປປ ລາວ ສະບັບສົມບູນ-ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍໄຟຟ້າ. ເນື່ອງຈາກ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍໄຟຟ້າ ຖືກປະກາດໃຊ້ 2017 ແລະ ມີຜົນສັກສິດ (ພາຍຫຼັງຈົດໝາຍ ເຫດ) 2018, ບວກກັບຄວາມຂາດແຄນທາງດ້ານບຸກຄະລາກອນ ແລະ ຊ່ຽວຊານທີ່ຈຳເປັນ ໃນການຂັບເຄື່ອນ ຂະບວນການສ້າງແຜນພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າຂອງ ສປປ ລາວ ໃຫ້ສຳເລັດ ແລະ ສາມາດເປັນບ່ອນອີງໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ 5 ປີຄັ້ງທີ IX ຂອງຂະແໜງການ.

1.2. ເປົ້າໝາຍ 2: ຄົ້ນຄວ້າສ້າງແຜນພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າຂັ້ນແຂວງ ເຊິ່ງແມ່ນແຜນໄລຍະ 5 ປີ ທີ່ສ້າງຂຶ້ນບົນ ພື້ນຖານຄວາມສອດຄ່ອງກັບຍຸດທະສາດ, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂັ້ນແຂວງ ແລະ ແຜນພັດທະນາ ພະລັງງານໄຟຟ້າຂອງ ສປປ ລາວ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ.

ການສ້າງແຜນພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າຂັ້ນແຂວງ ຍັງບໍ່ທັນມີແຜນລະອຽດ ອີງໃສ່ຄວາມອາດສາມາດທາງ ດ້ານບຸກຄະລາກອນຂັ້ນແຂວງຍັງມີຈຳກັດ. ຍ້ອນສະພາບການອັນແລ້ງດ່ວນ ແລະ ເພື່ອຄວາມເປັນເອກະພາບໃນການ ວາງແຜນພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າຂັ້ນແຂວງ ກັບສູນກາງ ເຫັນວ່າໂຄງການໄຟຟ້າຂະໜາດນ້ອຍຈຳນວນໜຶ່ງ ແມ່ນ ມີແຜນພັດທະນາ ໂດຍການເຊັນ MOU ກັບແຂວງ ເພື່ອສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ທາງດ້ານເສດຖະກິດເຕັກນິກ, ໂດຍ ອີງໃສ່ແຜນພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າຂອງ ສປປ ລາວ ເປັນຫຼັກ.

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ແຜນພັດທະນາພະລັງງານ ໃນອີກ 5 ປີຂ້າງໜ້າ, ເປັນແຜນພັດທະນາ ທີ່ຕອບສະໜອງຄວາມ ຕ້ອງການຂອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຊຸກຍູ້ໂດຍກົງ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດນັ້ນ, ການພັດທະນາໂຄງການໄຟຟ້າຂະໜາດນ້ອຍ-ຂັ້ນແຂວງ ແມ່ນຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບແຜນພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ບົນພື້ນຖານການສຶກສາຄວາມຕ້ອງການດ້ານພະລັງງານຕົວຈິງພາຍໃນແຂວງ ໃນອີກ 5 ປີຕໍ່ໜ້າ.

ເນື່ອງຈາກກົດໝາຍວ່າດ້ວຍໄຟຟ້າ ສະບັບລ່າສຸດຖືກປັບປຸງ ແລະ ຮັບຮອງປະກາດໃຊ້ໃນປີ 2017, ບວກກັບ ການສ້າງແຜນພັດທະນາໄຟຟ້າຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນຄຸ້ມຄອງນັ້ນ ກໍຍັງບໍ່ຖືກຈັດຕັ້ງຢ່າງເປັນລະບົບ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ (ບໍ່ມີ ແຜນ), ຈຶ່ງເປັນສາຍເຫດຫຼັກ ເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາເຂື່ອນຂະໜາດນ້ອຍບໍ່ໄດ້ຮັບໜ້າທີ່ເທົ່າທີ່ຄວນ, ເຊິ່ງໃນບາງ ແຫ່ງກາຍ ເປັນການກົດຂວາງການພັດທະນາເຂື່ອນຂະໜາດໃຫຍ່ ທີ່ມີສັກກະຍະພາບສູງກວ່າ ແລະ ມີຜົນຕອບແທນ ທາງເສດຖະກິດຫຼາຍກວ່າ, ເຮັດໃຫ້ການບໍລິຫານຈັດການນໍ້າໃນບັນດາເຂື່ອນເຫຼົ່ານັ້ນ ທີ່ນອນໃນສາຍນໍ້າດຽວກັນມີ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ເຮັດໃຫ້ການຕ້ານແລ້ງ-ຕ້ານຖ້ວມ ບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນດີເທົ່າທີ່ຄວນ ແລະ ຍັງຖືກສວຍໃຊ້ໂອກາດຈາກ ການພັດທະນາເຂື່ອນຂະໜາດນ້ອຍ ຍົກລະດັບໄປເປັນເຂື່ອນຂະໜາດໃຫຍ່. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ ເຂດທີ່ລະບົບສາຍ ສົ່ງບໍ່ທັນໄປເຖິງ ແຕ່ມີຄວາມຕ້ອງການຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າໃນເຂດນັ້ນ, ບັນດາເຂື່ອນຂະໜາດນ້ອຍຢູ່ເຂດດັ່ງກ່າວ ຊຳພັດບໍ່ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ບວກກັບເປັນການຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາການສູນເສຍກະແສໄຟຟ້າ ໃນແຕ່ລະປີ-ເປັນຈຳນວນຫຼາຍ ໃນກໍລະນີລະບົບສາຍສົ່ງ/ຕາຂ່າຍ ມີໄລຍະຍາວເກີນຄວາມຈຳເປັນ. ເຖິງແມ່ນວ່າບໍ່ມີແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຕ່ກໍ ມີຈຸດດີຄື ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ.

1.3. ເປົ້າໝາຍ 3: ສືບຕໍ່ລະດົມທຸກພາກສ່ວນເສດຖະກິດທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເຂົ້າໃສ່ການພັດທະນາວຽກງານພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນສູງສຸດ.

ຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ເພີ່ມທະວີການຮ່ວມມື-ລົງທຶນກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ລວມທັງພາກລັດ ແລະ ພາກເອກະຊົນ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ວຽກງານຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ມີການຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ພັດທະນາຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ເຊິ່ງຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ຮ່ວມມືກັບບັນດາປະເທດໃກ້ຄຽງໃນການແລກປ່ຽນຊື້-ຂາຍໄຟຟ້າ, ຊື້-ຂາຍແຮ່ທາດ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ, ພ້ອມທັງຮ່ວມມືກັບບັນດາປະເທດ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ມີທ່າແຮງໃນການໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອໃນວຽກງານກວດກາຄວາມປອດໄພເຂື່ອນໄຟ ຟ້າທົ່ວປະເທດ ແລະ ຍົກສູງຄວາມອາດສາມາດຂອງພະນັກງານ ໃຫ້ມີຄວາມພ້ອມໃນການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຮັບໃຊ້ວຽກງານວິຊາສະເພາະ ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ. (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 7).

ປະຈຸບັນຂະແໜງພະລັງງານ ມີບໍລິສັດລົງທຶນທັງໝົດ 511 ແຫ່ງ; ໃນນັ້ນຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນ COD 78 ແຫ່ງ, ໂຄງການຄາດຈະສໍາເລັດປີ 2020 ຈຳນວນ 11 ແຫ່ງ, ໂຄງການຄາດຈະສໍາເລັດໃນໄລຍະປີ 2021-2025 ຈຳນວນ 45 ແຫ່ງ. ນອກຈາກນີ້, ພາຍຫຼັງປີ 2025 ຍັງມີໂຄງການຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ອາດສາມາດພັດທະນາໄດ້ບົນພື້ນຖານຄວາມຕ້ອງການຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກ ຈຳນວນ 105 ແຫ່ງ ແລະ MOU 272 ແຫ່ງ. (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 1, 2, 8, 9 ແລະ 10). ສໍາລັບຂະແໜງທໍລະນີສາດ-ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ມີການອະນຸຍາດ ຊອກຄົ້ນ, ສໍາຫຼວດ ແລະ ຊຸດຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດ (ຕົວເລກສະສົມຮອດ ວັນທີ 19 ພຶດສະພາ 2020) ມີທັງໝົດ 215 ບໍລິສັດ, ໃນນັ້ນ ຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນຊອກຄົ້ນ ແລະ ສໍາຫຼວດແຮ່ທາດ 91 ບໍລິສັດ, ສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ເຕັກນິກ 43 ບໍລິສັດ ແລະ ໄດ້ເຊັນສັນຍາຊອກຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດ 81 ບໍລິສັດ (ຢູ່ໃນໄລຍະກໍ່ສ້າງ 14 ບໍລິສັດ) (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 3). ນອກຈາກນີ້, ກໍຍັງໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານລົງທຶນຂອງລັດທັງໝົດ 71 ໂຄງການ ມູນຄ່າ 3.477 ຕື້ກີບ ຊຶ່ງເປັນການນໍາໃຊ້ງົບປະມານແຫ່ງລັດ, ຊັບພະຍາກອນ, ຊັບສິນ, ລິຂະສິດຂອງລັດ, ລວມທັງທຶນຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອການພັດທະນາ (ODA), ເຊິ່ງແມ່ນໂຄງການທີ່ສໍາຄັນໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຕາມແຜນບຸລິມະສິດຂອງລັດຖະບານເພື່ອບັນລຸຈຸດໝາຍຊຸກຍູ້ການເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ລຶບລ້າງຄວາມທຸກຍາກແຫ່ງຊາດ (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 11).

ການພັດທະນາບັນດາໂຄງການພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນສູງສຸດ ໄດ້ສ້າງລາຍຮັບທາງກົງເຂົ້າງົບປະມານລັດ ຈຳນວນເງິນ 1.858 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ, ແລະ ສ້າງຜົນປະໂຫຍດທາງອ້ອມໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການອື່ນ, ຊຸມຊົນທີ່ຖືກຜົນກະທົບ ແລະ ຊຸມຊົນໃນເຂດອ້ອມຂ້າງໂຄງການ ເປັນຕົ້ນ: ສ້າງບຸກຄະລາກອນຂອງຂະແໜງການ, ສ້າງເສັ້ນທາງ, ສ້າງສຸກສາລາ, ສ້າງໂຮງຮຽນ, ຊ່ວຍໃຫ້ປະຊາຊົນມີໄຟຟ້າຊົມໃຊ້, ມີລະບົບນໍ້າປະປາ, ສົ່ງເສີມອາຊີບ ແລະ ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນມີລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນ. ພ້ອມທັງກໍານົດໃຫ້ມີແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວທາງດ້ານທໍລະນີສາດ, ເຂດສະຫງວນແຮ່ທາດ, ມີແຜນການຊຸກຍູ້ພາຍຫຼັງການປິດບໍ່ແຮ່ ໃຫ້ປະຊາຊົນສາມາດດໍາເນີນອາຊີບຂອງຕົນປົກກະຕິດ້ວຍການຫັນປ່ຽນເຂດຊຸດຄົ້ນບໍ່ເປີດໜ້າດິນໃຫ້ເປັນອ່າງເກັບນໍ້າເຂົ້າໃນວຽກງານກະສິກໍາ, ປູກປ່າໄມ້ທົດແທນ, ຮັກສາໄວ້ເປັນແຫຼ່ງເພາະພັນສັດນໍ້າເຜື່ອພື້ນຝູລະບົບນິເວດຄືນໃໝ່, ສ້າງເປັນຫໍພິພິດະພັນ, ສ້າງເປັນແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວ, ພັກຜ່ອນ ແລະ ອື່ນໆ. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງຂອງຂະແໜງການແມ່ນເຫັນວ່າບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຖ້າທຽບໃສ່ເມື່ອກ່ອນ ການລົງທຶນດ້ານບໍ່ແຮ່ ຈຳນວນໂຄງການແມ່ນຫຼຸດລົງ ເນື່ອງຈາກຫຼາຍປັດໄຈເຊັ່ນ: 1) ລັດຖະບານໄດ້ມີຄໍາສັ່ງ ເລກທີ 13/ນຍ ແລະ ເລກທີ 08/ນຍ ວ່າດ້ວຍການໂຈະຝຶຈາລະນາ ແລະ ອະນຸຍາດໂຄງການລົງທຶນໃໝ່ ສໍາລັບການຊອກຄົ້ນ ແລະ ສໍາຫຼວດແຮ່ທາດ ແລະ 2) ບໍລິສັດທີ່ໄດ້ຍຸດຕິສັນຍາດ້ວຍຄວາມສະໝັກໃຈ ແລະ ໄດ້ຖືກຍົກເລີກຍ້ອນບໍ່ປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂສັນຍາ ແລະ ກົດໝາຍ.

1.4. ເປົ້າໝາຍ 4: ສືບຕໍ່ພັດທະນາບັນດາໂຄງການຜະລິດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ທີ່ກຳລັງກໍ່ສ້າງໃຫ້ມີມາດຕະຖານ ຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້.

ການພັດທະນາໂຄງການດ້ານຜະລິດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່, ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນໃນການສຸມໃສ່ຕິດຕາມ, ກວດກາ ທາງດ້ານມາດຕະຖານເຕັກນິກ ຢ່າງເປັນລະບົບຄົບຊຸດ ເພື່ອໃຫ້ໂຄງການເຫຼົ່ານັ້ນຖືກນຳໃຊ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ, ທັງຮັບປະກັນຜົນກະທົບຕໍ່ສັງຄົມ-ສິ່ງແວດລ້ອມ. ໂດຍສະເພາະ ພາກຜະລິດພະລັງງານ ແມ່ນສຸມໃສ່ຕິດຕາມກວດກາມາດຕະຖານເຕັກນິກ ຂອງບັນດາໂຄງການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ແລະ ຂະແໜງທໍລະນີສາດ-ບໍ່ແຮ່ ກໍ່ໄດ້ສຸມໃສ່ແຜນຊຸກຍູ້ໃຫ້ສໍາເລັດການກໍ່ສ້າງໂຄງການປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດໃນທົ່ວປະເທດ ໃຫ້ໄດ້ 10 ແຫ່ງ.

ໃນດ້ານການຕິດຕາມຄຸ້ມຄອງການພັດທະນາໂຄງການໃຫ້ຮັບປະກັນດ້ານມາດຕະຖານເຕັກນິກ ແລະ ຄວາມປອດໄພໃນລະດັບສູງນັ້ນ ກະຊວງຜະລິດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງກົມຄຸ້ມຄອງຜະລິດພະລັງງານ ເພື່ອເຮັດໜ້າທີ່ດັ່ງກ່າວຢ່າງເປັນລະບົບ. ສໍາຄັນທີ່ສຸດແມ່ນໄດ້ມີການວ່າຈ້າງບໍລິສັດທີ່ປຶກສາລະດັບສາກົນ ມາຊ່ວຍໃນການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ໃຫ້ຄໍາເຫັນທາງດ້ານເຕັກນິກ ໃນທຸກຂັ້ນຕອນທີ່ສໍາຄັນຂອງການພັດທະນາຂອງທຸກໆໂຄງການ IPP ເຊັ່ນ: ການກວດກາ ແລະ ມີຄໍາເຫັນຕໍ່ບົດວິພາກເສດຖະກິດ-ເຕັກນິກ ວ່າມີຄວາມຖືກຕ້ອງເໝາະສົມຫຼືບໍ່, ການກວດກາການອອກແບບຂັ້ນພື້ນຖານ, ການຕິດຕາມກວດກາພາກສະໜາມນັບຕັ້ງແຕ່ການກໍ່ສ້າງຮາກຖານ ໄປຈົນຮອດຂັ້ນຕອນການກະກຽມອັດຕັນນໍ້າເຂົ້າເຂື່ອນ, ການທົດສອບລະບົບກ່ອນການຜະລິດຜະລິດພະລັງງານໄຟຟ້າ ແລະ ການຕິດຕາມໃນໄລຍະດໍາເນີນງານ ອັນໄດ້ເຮັດໃຫ້ໂຄງການສ່ວນໃຫຍ່ມີຜົນສໍາເລັດຕາມແຜນການ ແລະ ມີມາດຕະຖານຄວາມປອດໄພສູງສຸດ. ເຫດການແຜນດິນໄຫວທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ແຂວງໄຊຍະບູລີ ໃນໄລຍະທ້າຍປີ 2019 ທີ່ມີແຮງສັນສະເທືອນເຖິງ 6,4 ອິກເຕີ ໄດ້ຝຣັດໃຫ້ເຫັນວ່າບັນດາໂຄງການທີ່ຢູ່ໃກ້ຄຽງ ເຊັ່ນ: ເຂື່ອນນໍ້າຂອງໄຊຍະບູລີ, ໂຮງໄຟຟ້າ ແລະ ເຂື່ອນເກັບນໍ້າຮັບໃຊ້ການຜະລິດຂອງໂຄງການໄຟຟ້າຫົງສາ, ເຂື່ອນຕາມລໍານໍ້າອູ, ເຂື່ອນນໍ້າຄານ 2, ເຂື່ອນນໍ້າຄານ 3, ເຂື່ອນນໍ້າງື່ມ 5 ແລະ ເຂື່ອນນໍ້າທາ 1 ຊຶ່ງລ້ວນແຕ່ເປັນໂຄງການຂະໜາດໃຫຍ່ ແມ່ນມີຄວາມສາມາດຕ້ານທານໄດ້ເປັນຢ່າງດີ.

ເຖິງວ່າກະຊວງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ໃນການຕິດຕາມຄຸ້ມຄອງດ້ານມາດຕະຖານເຕັກນິກໃນການພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້າຢ່າງຈິງຈັງແລ້ວກໍຕາມ ແຕ່ໃນຕົວຈິງໄດ້ມີເຫດການເຂື່ອນໄຟຟ້າຂະໜາດນ້ອຍຈຳນວນນຶ່ງແຕກພັງໃນໄລຍະສອງ-ສາມປີຜ່ານມາ ແລະ ທີ່ຮ້າຍແຮງແມ່ນການແຕກພັງຂອງຄູກັນນໍ້າ D (Saddle Dam D) ຂອງໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້າເຊປຽນ-ເຊນໍ້ານ້ອຍ ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນປີ 2018 ທີ່ບໍ່ມີໃຜຄາດຄິດ. ຈາກເຫດການດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ກະຊວງຜະລິດພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ນອກຈາກໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ໃນການແກ້ໄຂຝື້ນຝູ ໂຄງການທີ່ມີບັນຫານັ້ນແລ້ວ ຍັງໄດ້ດໍາເນີນການລົງກວດກາ ບັນດາໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້າທັງຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ໃຫຍ່ທີ່ຢູ່ໃນໄລຍະກໍ່ສ້າງ ແລະ ໄລຍະດໍາເນີນງານ, ໃນນັ້ນ: 1) ການກວດກາເຂື່ອນຂະໜາດນ້ອຍ ທີ່ມີກຳລັງຕິດຕັ້ງ 15 MW ລົງມາ ມີທັງໝົດ 71 ແຫ່ງ (ໂຄງການກຳລັງດໍາເນີນການຜະລິດ 28 ແຫ່ງ; ກຳລັງກໍ່ສ້າງ-ກະກຽມກໍ່ສ້າງ 18 ແຫ່ງ ແລະ ສຶກສາສໍາຫຼວດ 25 ແຫ່ງ); ແລະ 2) ໂຄງການທີ່ມີກຳລັງຕິດຕັ້ງສູງກວ່າ 15 MW ໄດ້ຜ່ານການກວດກາຄວາມປອດໄພ ທັງໝົດ 55 ແຫ່ງ (ດໍາເນີນການຜະລິດ 34 ແຫ່ງ, ຂັ້ນຕອນກໍ່ສ້າງ 16 ແຫ່ງ ແລະ ຂັ້ນຕອນອອກແບບ 5 ແຫ່ງ). (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 12).

ຜ່ານການລົງຕິດຕາມກວດກາ ດ້ານມາດຕະຖານເຕັກນິກ, ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ສາມາດປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານເຕັກນິກທັງໄລຍະກໍ່ສ້າງ ກໍ່ຄືມາດຕະຖານຄວາມປອດໄພໃນໄລຍະດໍາເນີນງານ, ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍ່ຍັງມີເຂື່ອນຂະໜາດນ້ອຍຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບໍ່ໄດ້ຕາມມາດຕະຖານທີ່ກຳນົດໄວ້, ບວກກັບຜົນກະທົບຈາກໄພທໍາມະຊາດຢ່າງຮຸນແຮງ-ສະພາບຝົນຕົກໜັກ ໄລຍະ 2-3 ປີຜ່ານມາ ເປັນສາເຫດພາໃຫ້ເກີດມີສະພາບນໍ້າປ່າໄຫຼຫຼາກ ແລະ ມີການເຊາະຊ້ອນ ເປັນບໍລິເວນກວ້າງໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ທີ່ກະທົບຕໍ່ການພັດທະນາແຫຼ່ງຜະລິດຜະລິດພະລັງງານໄຟຟ້າທັງນ້ອຍແລະໃຫຍ່ ເປັນຕົ້ນ: ເຫດການເຂື່ອນນໍ້າອ້າວ ແລະ ນໍ້າງື່ມແກ້ງຄວນ ລວມທັງສະພາບອຸປະຕິເຫດຂອງເຂື່ອນ

ເຊປຽນ-ເຊນ້ານ້ອຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຕື່ມ ໃນການສືບຕໍ່ຕິດຕາມກວດກາຢ່າງໃກ້ຊິດ ກ່ຽວ ກັບການປະຕິບັດມາດຕະຖານເຕັກນິກ ໃນການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານພະລັງງານ.

ນອກຈາກນີ້, ກໍໄດ້ລົງຊຸກຍູ້ກໍ່ສ້າງໂຮງງານປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດໃນທົ່ວປະເທດສຳເລັດທັງໝົດ 9 ແຫ່ງ (ໃນແຜນ 4 ແຫ່ງ ແລະ ນອກແຜນ 5 ແຫ່ງ). **ເຂດພາກເໜືອ 3 ແຫ່ງ:** ປະຕິບັດໄດ້ 1 ແຫ່ງ ຄື: ໂຮງງານປຸງແຕ່ງແຮ່ຄຳ ຢູ່ບ້ານ ຜາບິນ, ເມືອງປາກອູ, ແຂວງຫຼວງພະບາງ ຂອງບໍລິສັດ ທຽນຈິນຫົວຄານ ບໍ່ແຮ່ (ລາວ) ຈຳກັດ; ປະຕິບັດບໍ່ໄດ້ 2 ແຫ່ງ ເປັນຕົ້ນ ໂຮງງານຊີມັງອຸດົມໄຊ (ສຳລັບການກໍ່ສ້າງກະກຽມສະໜອງແຫຼ່ງວັດຖຸດິບ ຂອງຂະແໜງບໍ່ແຮ່ ແມ່ນ ກຽມພ້ອມແລ້ວ, ສ່ວນການພັດທະນາ ແລະ ກໍ່ສ້າງໂຮງງານຜະລິດຊີມັງແມ່ນຂຶ້ນກັບຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການ ຄ້າ) ແລະ ໂຮງງານພະລັງງານຄວາມຮ້ອນຖ່ານຫີນ ຢູ່ແຂວງຫົວພັນ ຂອງບໍລິສັດ CWE (ຜູ້ລົງທຶນໄດ້ສຳເລັດການ ສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການສະໜອງຖ່ານຫີນ ໃຫ້ໂຮງງານພະລັງງານຄວາມຮ້ອນຖ່ານຫີນ ສ່ວນທີ່ຍັງຄ້າງຄາ ແມ່ນການຕະຫຼາດ ແລະ ການສ້າງຕັ້ງໂຮງງານໄຟຟ້າ); **ເຂດພາກກາງ 4 ແຫ່ງ:** ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ 3 ແຫ່ງ ຄື: ໂຮງງານຊີມັງ KCL ຢູ່ເມືອງມະຫາໄຊ, ແຂວງຄຳມ່ວນ; ໂຮງງານປຸງແຕ່ງປຸນຂາວ (ບໍລິສັດ ເອັມຊີເອສ) ຢູ່ເມືອງ ມະຫາໄຊ, ແຂວງຄຳມ່ວນ; ໂຮງງານປຸງແຕ່ງແຮ່ຄຳ (ບໍລິສັດ ບໍ່ຄຳ ຄຳເກີດ ແສນອຸດົມ ຈຳກັດ) ຢູ່ເມືອງຄຳເກີດ, ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ; ສຳລັບໂຮງງານປຸງແຕ່ງເກືອໂປຕາສ ຂອງບໍລິສັດ Vinachem (ສສ ຫວຽດນາມ) ບໍ່ສາມາດຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດໄດ້ (ຍ້ອນການສະໜອງແຫຼ່ງທຶນຂອງຜູ້ລົງທຶນບໍ່ພຽງພໍ); **ເຂດພາກໃຕ້ 3 ແຫ່ງ:** ບໍ່ສຳເລັດ (ໂຄງການປຸງແຕ່ງ ຖ່ານ ຢູ່ເມືອງກະລຶມ ແຂວງເຊກອງ ປະຈຸບັນ ໄດ້ສຳເລັດການສຳຫຼວດ, ປະເມີນປະລິມານສະລົມ, ເຂົ້າສູ່ການສຶກສາ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ເຕັກນິກ). ການຂຸດຄົ້ນຖ່ານຫີນແຫຼ່ງດັ່ງກ່າວ ແມ່ນມີຄວາມພ້ອມ ແຕ່ຂຶ້ນກັບ ການພັດທະນາໂຮງງານພະລັງງານໄຟຟ້າຄວາມຮ້ອນຖ່ານຫີນ; ໂຄງການປຸງແຕ່ງຖ່ານຫີນ ຢູ່ເມືອງລະມາມ ແຂວງເຊ ກອງ ເພື່ອຮັບໃຊ້ໂຮງງານພະລັງງານຄວາມຮ້ອນຖ່ານຫີນ ຢູ່ເມືອງລະມາມ ແຂວງເຊກອງ ໄດ້ດຳເນີນການສຳຫຼວດ ຖ່ານຫີນ ມາຮອດປີ 2015 ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນສຳເລັດ ຊຶ່ງບໍລິສັດໄດ້ສືບຕໍ່ສຳຫຼວດລະອຽດຕື່ມ ແລະ ສຳລັບໂຄງການນີ້ ແມ່ນກຳລັງສຶກສາບົດວິພາກເຕັກນິກລະອຽດ ແລະ ຍັງລໍຖ້າບົດລາຍງານສຸດທ້າຍຂອງຜົນການສຳຫຼວດແລະ ໂຄງການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງແຮ່ບົກຊິດ ຢູ່ເມືອງດາກຈຶງ, ແຂວງເຊກອງ ຂອງບໍລິສັດ ຫວຽດເຟືອງ ໄດ້ເຊັນສັນຍາ ສຳປະທານຂຸດຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງແຮ່ບົກຊິດໃຫ້ເປັນອາລຸມີນາ ແລ້ວ ແລະ ປະຈຸບັນ ບໍລິສັດກຳລັງກວດກາຂໍ້ມູນຄືນ ໃໝ່ເພື່ອປະເມີນຄວາມເປັນໄປໄດ້ ໃນການທີ່ຈະດຳເນີນການກໍ່ສ້າງໂຮງງານຕາມແຜນການ. ສຳລັບ 5 ໂຄງການທີ່ບໍ່ ນອນຢູ່ໃນແຜນແມ່ນໂຄງການຫັນປ່ຽນຈາກໂຄງການກອງທຶນພັກ ແລະ ມີຈຳນວນໜຶ່ງສ້າງຕັ້ງໂຮງງານປຸງແຕ່ງແຮ່ ທາດໄດ້ສຳເລັດຄື: 1) ໂຮງງານປຸງແຕ່ງແຮ່ຄຳຂອງບໍລິສັດ ລາວ-ລີ້ຕູ້ ມາຍນິງ ຈຳກັດ ຢູ່ເມືອງຊະນະຄາມ, ແຂວງວຽງ ຈັນ; 2) ໂຮງງານປຸງແຕ່ງແຮ່ຄຳຂອງບໍລິສັດ ລາວກະລຶມ (ຕິງລຽນ) ຢູ່ເມືອງກະລຶມ, ແຂວງເຊກອງ; 3) ໂຮງງານປຸງ ແຕ່ງແຮ່ຄຳ ຢູ່ເຂດວັງຕັດ, ເມືອງຊານໄຊ, ແຂວງອັດຕະປື; 4) ໂຮງງານປຸງແຕ່ງແຮ່ຄຳ ຂອງບໍລິສັດ ລາວຊິນຫຼົງ (ລາວອີມຟີເລຍ) ຢູ່ເມືອງປາກແປງ, ແຂວງອຸດົມໄຊ ແລະ 5) ໂຮງງານປຸງແຕ່ງແຮ່ຄຳ, ທອງ ແລະ ເງິນ ຢູ່ເມືອງປາກ ລາຍ, ແຂວງໄຊຍະບູລີ ຂອງບໍລິສັດ ເອັມຟີຈີ ມາຍນິງ ລາວ ຈຳກັດ. (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 13).

ນອກຈາກນີ້, ໄດ້ລົງຊຸກຍູ້, ຕິດຕາມ, ກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຂອງບັນດາໂຄງການລົງທຶນ ດ້ານບໍ່ແຮ່ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຂອງໂຄງການຕາມສັນຍາ, ແຜນການທີ່ກຳນົດໄວ້ ແລະ ການ ປະຕິບັດພັນທະຕໍ່ລັດເພື່ອດຳເນີນການກວດກາປະເມີນຜົນໂຄງການຕາມຄຳສັ່ງຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີແຫ່ງ ສປປ ລາວ ວ່າດ້ວຍການເພີ່ມທະວີຄຸ້ມຄອງກົດຈະການແຮ່ທາດໃນ ສປປ ລາວ ສະບັບເລກທີ 13/ນຍ, ລົງວັນທີ 11 ມິຖຸນາ 2012 ແລະ ສະບັບເລກທີ 08/ນຍ, ລົງວັນທີ 02 ກໍລະກົດ 2018; ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ສ້າງ ໜ່ວຍງານກວດກາວຽກງານທໍລະນີສາດ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ເພື່ອຕິດຕາມ, ກວດກາ ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກ ງານຂອງໂຄງການໂຄງການ, ກວດກາສຸກເສີນ, ກວດກາຕາມການຮ້ອງຮຽນຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ດຳເນີນການ ກວດກາປະເມີນຜົນໂຄງການ, ຊຶ່ງ ນັບແຕ່ປີ 2016-2020 ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການກວດກາໄດ້ຈຳນວນ ທັງໝົດ 339 ຄັ້ງ. ນອກນັ້ນ, ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນວຽກງານຕິດຕາມ, ກວດກາ ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່

ແຮ່ ໄດ້ສະໜອງອຸປະກອບເຄື່ອງມືຮັບໃຊ້ຈຳນວນໜຶ່ງ ເຊັ່ນ: GPS, ເຄື່ອງປັ່ນກັນໄຟສ່ວນບຸກຄົນ, ເຄື່ອງວັດແທກສຽງ, ຝຸ່ນລະອອງ, ອາກາດ, ນ້ຳ, ການສົ່ນສະເທືອນ ແລະ ສານເຄມີຈຳນວນໜຶ່ງ.

ຜ່ານການລົງກວດກາ, ຊຸກຍູ້, ຕິດຕາມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ຂອງບັນດາໂຄງການຊອກຄົ້ນ, ສຳຫຼວດ, ຊອກຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດ ໃນໄລຍະ 5 ປີ (2016-2020) ເຫັນວ່າ ໃນຈຳນວນທີ່ໄດ້ກວດກາ ແລະ ປະເມີນ ທັງໝົດ 275 ບໍລິສັດ, ຊຶ່ງຜົນຂອງການປະເມີນ ຕາມ 7 ຫຼັກການກ່ຽວກັບການຈັດປະເພດການລົງທຶນດ້ານແຮ່ທາດ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າມີ 60 ບໍລິສັດ ໄດ້ຖືກຍົກເລີກສັນຍາ; ໃນນັ້ນ 54 ບໍລິສັດໄດ້ຖືກຍົກເລີກຍ້ອນບໍ່ປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂສັນຍາ ແລະ ກົດໝາຍ ແລະ 6 ບໍລິສັດ ໄດ້ຍຸດຕິສັນຍາດ້ວຍຄວາມສະໝັກໃຈ.(ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 5).

1.5. ເປົ້າໝາຍ 5: ຮັບປະກັນການພັດທະນາແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ທີ່ເປັນທ່າແຮງຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນສູງ, ຕິດພັນກັບການປະກອບສ່ວນພັດທະນາຊຸມຊົນຮອບດ້ານ ແລະ ແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນ.

ຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນຫຼາຍໃນເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວ, ເນື່ອງຈາກເປັນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ທຸກດ້ານເຊັ່ນ: ເສດຖະກິດ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ. ພ້ອມທັງ, ເຮັດໃຫ້ປະເທດຫຼຸດຜົນອອກຈາກຄວາມດ້ອຍພັດທະນາ ເນື່ອງຈາກການພັດທະນາບັນດາໂຄງການທັງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ແມ່ນໄດ້ເນັ້ນໃສ່ພັດທະນາຊຸມຊົນ ແລະ ແກ້ໄຂຂໍ້ຫຍຸ້ງຂອງປະຊາຊົນ.

ຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ຖືເອົາການພັດທະນາພະລັງງານ ເປັນອັນສຳຄັນ ເພື່ອກະຕຸກຊຸກຍູ້ໃຫ້ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ມີການຂະຫຍາຍຕົວ ໂດຍຖືເອົາການແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນ ໂດຍສຸມໃສ່ຂະຫຍາຍລະ ບົບໄຟຟ້າອອກສູ່ຊົນນະບົດ ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ດ້ວຍລະບົບຕາຂ່າຍ (On-Grid) ແລະ ນອກລະບົບ (Off-Grid) ຊຶ່ງມາຮອດປັດຈຸບັນ ບັນລຸໄດ້ 95% ຂອງຈຳນວນຄອບຄົວທັງໝົດ ທີ່ມີໄຟຟ້າໃຊ້ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ໃນນັ້ນ, 2% ແມ່ນນຳໃຊ້ໄຟຟ້ານອກລະບົບ.

ອີງຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ໄຟຟ້າ ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ແຮ່ທາດ, ກ່ອນທີ່ຈະພັດທະນາໂຄງການໃດໜຶ່ງ ກໍຕ້ອງມີການສຶກສາສ້າງບົດວິພາກເສດຖະກິດ-ເຕັກນິກ, ບົດປະເມີນຜົນກະທົບທາງດ້ານສິ່ງ ແວດລ້ອມ-ສັງຄົມ ແລະ ແຜນຕິດຕາມແກ້ໄຂຜົນກະທົບ ແລະ ພື້ນຜູ້ຜົນກະທົບທັງໝົດ ຈົນສາມາດຊັງຊາໄດ້ເຖິງຜົນໄດ້ຜົນເສຍທຸກດ້ານ ກໍຄື ຊາບໄດ້ເຖິງປະສິດທິຜົນຂອງໂຄງການຢ່າງຊັດເຈນເສຍກ່ອນ ແລ້ວຈຶ່ງມີການຕັດສິນໃຈໃຫ້ມີການລົງທຶນສ້າງ. ຕົວວັດແທກທາງດ້ານຜົນປະໂຫຍດທີ່ຈະໄດ້ຮັບຈາກການພັດທະນາໂຄງການ ມີຄື: (1) ລາຍຮັບໂດຍກົງຂອງລັດຖະບານ (ຄ່າພາກຫຼວງ, ຄ່າສຳປະທານ, ພາສີ-ອາກອນ, ເງິນປັນຜົນໃນກໍລະນີລັດເຂົ້າຖືຮຸ້ນ ແລະ ອື່ນໆ); (2) ການປະກອບສ່ວນພັດທະນາຊຸມຊົນ ແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນ ຢູ່ເຂດໂຄງການ; (3) ການປະກອບທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ແລະ (4) ການສະໜອງພະລັງງານໄຟຟ້າຮັບໃຊ້ພາຍໃນ (ໃນກໍລະນີໂຄງການໄຟຟ້າ). ເຊິ່ງບັນດາຜົນທະ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຕ່າງໆເລົ່ານັ້ນແມ່ນໄດ້ຜ່ານຂັ້ນຕອນການເຈລະຈາຢ່າງຮອບຄອບຖີຖ້ວນ ແລະ ລະບຸໃສ່ໄວ້ໃນສັນຍາສຳປະທານ.

ຜົນງານທີ່ເຫັນໄດ້ຊັດເຈນຈາກການພັດທະນາບັນດາໂຄງການພະລັງງານ ກໍຄື ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນໄດ້ມີໄຟຟ້າຊົມໃຊ້ຢ່າງທົ່ວເຖິງ ສະແດງອອກເຖິງອັດຕາການຊົມໃຊ້ 95% ຂອງຈຳນວນຄອບຄົວໃນທົ່ວປະເທດ ບັນລຸຕາມແຜນທີ່ຕັ້ງໄວ້. ນອກຈາກນີ້, ໃນໄລຍະ 5 ປີ (2016-2020) ຂະແໜງການພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ກໍໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າງົບປະມານແຫ່ງລັດ: 2.064 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ (ຂະແໜງພະລັງງານ 1.225 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ແລະ ຂະແໜງບໍ່ແຮ່ 838 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ). (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 6).

ຕິດພັນກັບການພັດທະນາຊົນນະບົດ ແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນ ການພັດທະນາໂຄງການພະລັງງານໄຟຟ້າທີ່ໄດ້ນຳເອົາການພັດທະນາໂຄງລ່າງ ເຊັ່ນ: ຖະໜົນຫົນທາງ, ລະບົບໄຟຟ້າ ແລະ ລະບົບສື່ສານເຂົ້າໄປຮັບໃຊ້

ການກໍ່ສ້າງ ແມ່ນມີສ່ວນໄດ້ຊົມໃຊ້ຮ່ວມກັນຂອງປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ໃກ້ຄຽງກັບເຂດໂຄງການ ນອກນັ້ນ ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານແຮງງານ ແລະ ເຄື່ອງອຸປະໂພກບໍລິໂພກຕ່າງໆຂອງໂຄງການ ກໍຍັງໄດ້ສ້າງໂອກາດວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ການຜະລິດ-ການສະໜອງສິນຄ້າຂອງປະຊາຊົນນຳອີກ. ສຳຄັນທີ່ສຸດແມ່ນບັນດາບ້ານ ແລະ ຄອບຄົວປະຊາຊົນທີ່ຖືກຜົນກະທົບໂດຍກົງ ແລະ ທາງອ້ອມຈາກການພັດທະນາໂຄງການ ກໍໄດ້ຮັບການຊົດເຊີຍ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຢ່າງເປັນລະບົບ ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງຂອງຄະນະກຳມະການຈັດສັນຍົກຍ້າຍທີ່ໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງໂດຍທ່ານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ໂດຍນຳໃຊ້ທຶນຂອງໂຄງການທັງໝົດ ຄາດໝາຍຕໍ່າສຸດແມ່ນຕ້ອງເຮັດໃຫ້ມາດຕະ ຖານຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າດີລື່ນ ກ່ອນມີການພັດທະນາໂຄງການ 200% ສອດຄ່ອງກັບຄຳສັ່ງຂອງສູນກາງພັກ ກ່ຽວກັບການສ້າງບ້ານນ້ອຍເປັນບ້ານໃຫຍ່, ສ້າງຕົວເມືອງນ້ອຍໃນຊົນນະບົດ. ມາຮອດປະຈຸບັນ ໄດ້ມີ 20 ໂຄງການ ທີ່ໄດ້ມີຜົນສຳເລັດໃນການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນຂຶ້ນພື້ນຖານ ມີຈຳນວນ 179 ບ້ານ, 10.154 ຄອບຄົວ ໄດ້ຮັບການຈັດສັນຍົກຍ້າຍດ້ວຍທຶນທັງໝົດປະມານ 491 ລ້ານໂດລາ. ຕົວຈິງຈະເຫັນໄດ້ຢ່າງຈະແຈ້ງວ່າມີໂຄງການພະລັງງານໄຟຟ້າ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ຢູ່ບ່ອນໃດ ຊີວິດສັງຄົມຂອງປະຊາຊົນຢູ່ບ່ອນນັ້ນມີການຫັນປ່ຽນຢ່າງຂາດຂັ້ນ.

ສຳລັບຂະແໜງທໍລະນີສາດ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໃນໄລຍະ 5 ປີ ຜ່ານມາ ໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ຊຸມຊົນ ທີ່ໂຄງການຕັ້ງຢູ່ ລວມມູນຄ່າ 14,5 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ (ບໍ່ລວມການພັດທະນາຊຸມຊົນຂອງໂຄງການ ໄຟຟ້າຫົງສາ). ນອກນັ້ນ, ຍັງໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາຊຸມຊົນຮອບດ້ານ, ແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນ ໂດຍສະເພາະການສ້າງອາຊີບວຽກເຮັດງານທຳໃຫ້ປະຊາຊົນ, ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດຫຼາຍກວ່າ 10.000 ຄົນ/ປີ, ຊຶ່ງສະແດງອອກໃນປີ 2016 ສາມາດນຳໃຊ້ແຮງງານລາວ ທັງໝົດ 10.366 ຄົນ ແລະ ຮອດປີ 2020 ສາມາດນຳໃຊ້ແຮງງານລາວ ທັງໝົດ 13.288 ຄົນ ເຫັນວ່າ ໂຄງການລົງທຶນດ້ານແຮ່ທາດໄດ້ນຳໃຊ້ແຮງງານລາວ ອັດຕາເພີ່ມຂຶ້ນສະເລ່ຍ 6% ຕໍ່ປີ. (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 23).

ການພັດທະນາຂະແໜງທໍລະນີສາດ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ສາມາດສຳເລັດການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ສຳຄັນ, ໂດຍສາມາດບັນລຸຄາດໝາຍຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ກຳນົດໄວ້ ຄື: ສຸມໃສ່ຮ່ວມມືກັບປະເທດເພື່ອນມິດຍຸດທະສາດ ເພື່ອດຳເນີນການສຳຫຼວດສ້າງແຜນທີ່ທໍລະນີສາດ-ແຮ່ທາດພື້ນຖານ 1/200.000 ສຳເລັດເນື້ອທີ່ 32.179 ກມ² ເທົ່າກັບ 13,6% ຂອງເນື້ອ ທີ່ທົ່ວປະເທດ (ປະຈຸບັນ ແຜນທີ່ທໍລະນີສາດ-ແຮ່ທາດພື້ນຖານ 1/200.000 ໄດ້ສຳເລັດໃນເນື້ອທີ່ 162.104 ກມ² ເທົ່າກັບ 68,4% ເນື້ອທີ່ທົ່ວປະເທດ); ແລະ ໄດ້ຮ່ວມມືກັບບັນດາປະເທດເພື່ອນມິດ ດຳເນີນການສຶກສາເຂດທີ່ມີທ່າແຮງດ້ານໂລຫະມີຄ່າ ເພື່ອກ້າວເຂົ້າສູ່ການສຳຫຼວດສ້າງແຜນທີ່ທໍລະນີສາດ-ແຮ່ທາດ 1/50.000 ດ້ວຍວິທີສຳຫຼວດທໍລະນີຟີຊິກທາງອາກາດ, ທໍລະນີສາດພາກພື້ນດິນ ແລະ ທໍລະນີເຄມີ ລວມເນື້ອທີ່ 2.994 ກມ² ທຳກັບ 1% ຂອງເນື້ອທີ່ທົ່ວປະເທດ.

ການພັດທະນາຂະແໜງການ ທີ່ຕິດພັນກັບການພັດທະນາ-ຊຸດຄົ້ນທ່າແຮງດ້ານຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ເປັນການສ້າງຖານລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ປະເທດຊາດໃນໄລຍະຍາວ ໂດຍສະເພາະຂະແໜງພະລັງງານ ທີ່ຈະກາຍເປັນແຫຼ່ງຜະລິດພະລັງງານໄຟຟ້າ ເພື່ອສະໜອງການຊົມໃຊ້ພາຍໃນ ແລະ ເປັນສິນຄ້າສິ່ງອອກຍຸດທະສາດຂອງປະເທດ. ສ່ວນຂະແໜງບໍ່ແຮ່ ເຖິງແມ່ນວ່າເປັນຂະແໜງການຫຼັກໃນການສ້າງລາຍຮັບເຂົ້າງົບປະມານ ຕະຫຼອດໄລຍະຫຼາຍປີຜ່ານມາ, ແຕ່ຍ້ອນປະລິມານສະສົມແຮ່ທາດທີ່ເປັນເສດຖະກິດ ທີ່ປະເມີນໃນໄລຍະນັ້ນ ຂອງບັນດາໂຄງການໃຫຍ່ທີ່ກຳລັງຊຸດຄົ້ນ ໃກ້ຈະໝົດ ແລະ ບໍ່ສາມາດດຳເນີນການຊຸດຄົ້ນໄດ້, ສະພາບລາຄາແຮ່ທາດໃນຕະຫຼາດໂລກ ຢູ່ໃນໄລຍະຊຸດລໍຕົວ ແລະ ການສົ່ງໂຈະຊົ່ວຄາວຂອງລັດຖະບານ ເພື່ອດຳເນີນການກວດກາປະເມີນຜົນຄືນບັນດາໂຄງການທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸມັດຜ່ານມາ, ຊຶ່ງປັດໄຈເຫຼົ່ານັ້ນ ກາຍເປັນສາຍເຫດຟຸ້ນຕໍ່ພາໃຫ້ລາຍຮັບຈາກຂະແໜງບໍ່ແຮ່ ເລີ່ມຫຼຸດລົງແຕ່ປີ 2013, ພ້ອມກັນນັ້ນ ສະພາບໜີ້ສິນຈາກການບໍ່ປະຕິບັດພັນທະຕາມສັນຍາ ຂອງບັນດາໂຄງການຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸມັດນັ້ນ ກໍຍັງມີຕົວເລກທີ່ສູງສົມຄວນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ອີງໃສ່ສະພາບລາຄາຂອງໂລຫະປະເສີດໃນຕະຫຼາດໂລກມີທ່າອຽງເພີ່ມຂຶ້ນ ໂຄງການພັດທະນາແຮ່ທາດ 2 ໂຄງການຊຸດຄົ້ນຄຳ-ທອງ ຂະໜາດໃຫຍ່ ຍັງຈະໄດ້

ປະເມີນຄົນປະລິມານສະສົມແຮ່ທາດ ເພື່ອສືບຕໍ່ພັດທະນາໂຄງການ, ຊຶ່ງຄາດວ່າຈະສ້າງເປັນແຫຼ່ງລາຍຮັບໃຫ້ລັດຖະບານຕື່ມອີກ.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວ ສ່ອງແສງເຖິງການສ້າງຖານລາຍຮັບ ຈາກການຂຸດຄົ້ນທ່າແຮງດ້ານຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ທີ່ຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມໄດ້ເປັນຢ່າງດີ, ເຊິ່ງການທີ່ຈະບັນລຸເປົ້າໝາຍນີ້ ແມ່ນຂຶ້ນກັບພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນທີ່ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນໃນການຮ່ວມກັນເຊິ່ງກັນແລະກັນໃນການປະຕິບັດພັນທະສັນຍາ ແລະ ກົດໝາຍກ່ຽວຂ້ອງ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວ, ຄວນມີການຄົ້ນຄວ້າສ້າງເປັນແຜນວຽກຈຸດສຸມຂອງຂະແໜງການ ໃນການເອົາໃຈໃສ່ແກ້ໄຂຢ່າງຂາດຕົວ, ໂດຍສະເພາະໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນ ການ 5 ປີຄັ້ງທີ IX (2021-2025).

1.6. ເປົ້າໝາຍ 6: ສືບຕໍ່ສຸມໃສ່ພັດທະນາແຫຼ່ງຜະລິດໄຟຟ້າ ແລະ ຂະຫຍາຍລະບົບສາຍສົ່ງ-ສະຖານີໄຟຟ້າເຊື່ອມໂຍງ ພາຍໃນ ແລະ ບັນດາປະເທດໃກ້ຄຽງ.

ການລົງທຶນເຂົ້າໃສ່ການພັດທະນາ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານພະລັງງານ ແມ່ນເປັນປັດໄຈສຳຄັນ ໃນການສະໜອງພະລັງງານໄຟຟ້າໃຫ້ພຽງພໍສຳລັບການຊົມໃຊ້ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງແລກປ່ຽນພະລັງງານກັບບັນດາປະເທດໃກ້ຄຽງ, ໂດຍສະເພາະ ໃນແຜນການ 5 ປີຄັ້ງທີ VIII ແມ່ນສຸມໃສ່ພັດທະນາແຫຼ່ງຜະລິດພະລັງງານໄຟຟ້າ ໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍກວ່າ 5.000 MW; ປັບປຸງ ແລະ ກໍ່ສ້າງລະບົບສາຍສົ່ງ-ສະຖານີ ໃຫ້ສຳເລັດ 50 ໂຄງການ ເພື່ອການຊົມໃຊ້ພາຍໃນໃຫ້ພຽງພໍ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງ ກັບບັນດາປະເທດໃກ້ຄຽງ ແລະ ພາກພື້ນ ໂດຍແນໃສ່ການສົ່ງອອກພະລັງງານໄຟຟ້າເພີ່ມຫຼາຍກວ່າ 3.000 MW.

❖ ການພັດທະນາແຫຼ່ງຜະລິດພະລັງງານ

ປະຈຸບັນ ການພັດທະນາໂຄງການພະລັງງານໄຟຟ້າສຳເລັດ ແລະ ດຳເນີນການຜະລິດແລ້ວ (ກຳລັງຕິດຕັ້ງ 1 MW ຂຶ້ນໄປ) ມີຈຳນວນ 78 ແຫ່ງ, ມີກຳລັງຕິດຕັ້ງ 9.972 MW ແລະ ກຳລັງການຜະລິດ 52.211 GWh/ປີ (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 1); ສະເພາະ ໄລຍະ 5 ປີຜ່ານມາ ສາມາດສຳເລັດການພັດທະນາແຫຼ່ງຜະລິດໄຟຟ້າ ທັງໝົດ 45 ແຫ່ງ, ລວມກຳລັງຕິດຕັ້ງ 4.251 MW, ລວມກຳລັງການຜະລິດ 21.116 GWh/ປີ ແລະ ຖ້າບວກກັບບັນດາໂຄງການທີ່ຈະສຳເລັດໃນປີ 2020 ນີ້ ຄາດວ່າຈະສຳເລັດຕື່ມອີກ 11 ແຫ່ງ, ລວມກຳລັງຕິດຕັ້ງ 249 MW, ລວມກຳລັງການຜະລິດ 984 GWh/ປີ (ລວມເປັນ 56 ແຫ່ງ, ລວມກຳລັງຕິດຕັ້ງ 4.501 MW, ລວມກຳລັງການຜະລິດ 22.100 GWh/ປີ). (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 2). ໃນນັ້ນ ແບ່ງອອກເປັນ 4 ລັກສະນະໃນການຄຸ້ມຄອງ-ດຳເນີນງານ ຄື:

- ລັດວິສາຫະກິດໄຟຟ້າລາວ 2 ແຫ່ງ: ກຳລັງຕິດຕັ້ງ 2,5 MW, ກຳລັງການຜະລິດ 13 GWh/ປີ;
- ບໍລິສັດຜະລິດໄຟຟ້າມະຫາຊົນ 19 ແຫ່ງ: ກຳລັງຕິດຕັ້ງ 918 MW, ກຳລັງການຜະລິດ 3.967 GWh/ປີ;
- ເອກະຊົນຄຸ້ມຄອງ (IPP 5 MW ຂຶ້ນໄປ) 46 ແຫ່ງ: ກຳລັງຕິດຕັ້ງ 9.016 MW, ກຳລັງການຜະລິດ 48.038 GWh/ປີ;
- ເອກະຊົນຄຸ້ມຄອງ (SPP 5 MW ລົງມາ) 11 ແຫ່ງ: ກຳລັງຕິດຕັ້ງ 34 MW, ກຳລັງການຜະລິດ 192 GWh/ປີ.

❖ ລະບົບສາຍສົ່ງ:

ປະຈຸບັນ ການກໍ່ສ້າງລະບົບສາຍສົ່ງຂະຫຍາຍຕົວພໍສົມຄວນ ທົ່ວປະເທດມີຄວາມຍາວທັງໝົດ ມີຄວາມຍາວ 65.563 km/cct, ສະເພາະການປະຕິບັດແຜນພັດທະນາ ໄລຍະ 5 ປີ (2016-2020) ເມື່ອທຽບໃສ່ແຜນການ 5 ປີ ທີ່ຕັ້ງໄວ້ (52.377 km/cct) ແມ່ນລື່ນແຜນ 25% (13.186 km/cct). ໃນນັ້ນ ແຮງດັນສູງ 500 kV: 646 km/cct; 230 kV: 2.637 km/cct; 115 kV: 7.213 km/cct; ແຮງດັນກາງ 22 kV: 34.626 km/cct ແລະ ແຮງດັນຕໍ່າ 0,4 kV: 20.441 km/cct.

ໃນໄລຍະປະຕິບັດແຜນ VIII, ວຽກງານກໍ່ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງລະບົບສາຍສົ່ງ ແມ່ນສໍາເລັດ 19 ໂຄງການ:

- ແຮງດັນ 500 kV: ຕາມແຜນມີ 5 ໂຄງການ, ສໍາເລັດແລ້ວ 1 ໂຄງການຄື: ໂຄງການສາຍສົ່ງ 500 kV ດອນສະໂຮງ-ຊາຍແດນກຳປູເຈຍ; ຢູ່ໃນໄລຍະກໍ່ສ້າງຈຳນວນ 02 ໂຄງການ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງມີ 4 ໂຄງການທີ່ເປັນໂຄງການບຸລິມະສິດ ຕາມມະຕິຂອງຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການຮັບຮອງເອົາການພັດທະນາໂຄງການສາຍສົ່ງໄຟຟ້າ ສະບັບເລກທີ 0105/ຄປຈ, ລົງວັນທີ 12/05/2017.
- ແຮງດັນ 230 kV: ຕາມແຜນມີ 5 ໂຄງການ, ແຕ່ການຈັດປະຕິບັດຕົວຈິງມີ 7 ໂຄງການ, ໃນນັ້ນ ສໍາເລັດແລ້ວ 3 ໂຄງການ ແລະ ຢູ່ໃນໄລຍະກໍ່ສ້າງ 4 ໂຄງການ.
- ແຮງດັນ 115 kV: ຕາມແຜນ ມີ 10 ໂຄງການ, ແຕ່ປະຕິບັດຕົວຈິງ 23 ໂຄງການ, ໃນນັ້ນ ສໍາເລັດແລ້ວ 15 ໂຄງການ ແລະ ກໍາລັງກໍ່ສ້າງ 8 ໂຄງການ. (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 14).

❖ **ສະຖານີ:**

ປະຈຸບັນການຂະຫຍາຍລະບົບສະຖານີໄຟຟ້າທີ່ນໍາໃຊ້ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ທັງໝົດ 74 ແຫ່ງ, ໃນນັ້ນ EDL ຄຸ້ມຄອງ ຈຳນວນ 64 ແຫ່ງ ລວມມີ ສະຖານີ 230/115/22 kV ມີ 11 ແຫ່ງ; ສະຖານີ 115/22 kV ມີ 52 ແຫ່ງ ແລະ ສະຖານີ T-Off 230 kV ມີ 1 ແຫ່ງ. ນອກນີ້ IPP ຄຸ້ມຄອງ ມີ 10 ແຫ່ງ ລວມມີສະຖານີ 115/22 kV ມີ 10 ແຫ່ງ. (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 15).

❖ **ການຜະລິດກະແສໄຟຟ້າ:**

ການຜະລິດຂອງບັນດາໂຄງການໄຟຟ້າທີ່ນອນຢູ່ແຜນການ 5 ປີຄັ້ງທີ VIII, ຄາດຄະເນການຜະລິດ (ຕົວເລກສະສົມ 5 ປີ) 161.923 ລ້ານ kWh, ມູນຄ່າ 78.271 ຕື້ກີບ (ເມື່ອທຽບໃສ່ຜົນຜະລິດຂອງແຜນການ 5 ປີຄັ້ງທີ VII (2010-2015) ເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 146% ແລະ ມີອັດຕາສະລ່ຍເພີ່ມຂຶ້ນຢູ່ລະດັບ 19%/ປີ. (ໃນນັ້ນ ຜະລິດງານນໍ້າ ກວມ 66,3%, ຖ່ານຫີນ ກວມ 33,3%, ຊີວະມວນ ກວມ 0,17% ແລະ ຜະລິດງານແສງຕາເວັນ ກວມ 0,03%), ເນື່ອງຈາກມີໂຄງການຜະລິດໄຟຟ້າເກີດຂຶ້ນໃໝ່ຫຼາຍແຫ່ງ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ໂຄງການໂຮງໄຟຟ້າຖ່ານຫີນຫົງສາ, ດອນສາໂຮງ ແລະ ໂຄງການນໍ້າຂອງໄຊຍະບູລີ. (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 16).

❖ **ການສົ່ງອອກກະແສໄຟຟ້າ:**

ການສົ່ງອອກກະແສໄຟຟ້າ 5 ປະເທດ (ໄທ, ຫວຽດນາມ, ກຳປູເຈຍ, ມ້ຽນມ້າ ແລະ ມາເລເຊຍ), ຊຶ່ງໃນໄລຍະແຜນ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII, ຄາດຄະເນສົ່ງອອກກະແສໄຟຟ້າ (ຕົວເລກສະສົມ 5 ປີ) 129.605 ລ້ານ kWh, ມູນຄ່າ 7.203 ລ້ານໂດລາ, ທຽບໃສ່ຕົວເລກສົ່ງອອກຂອງແຜນການ 5 ປີຄັ້ງທີ VII ເພີ່ມຂຶ້ນ 164%. (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 17.2).

❖ **ການຈຳໜ່າຍພາຍໃນ:**

ການສະໜອງພະລັງງານ ໃນໄລຍະແຜນການ 5 ປີຄັ້ງທີ VIII, ຄາດຄະເນຈຳໜ່າຍພາຍໃນໄດ້ (ຕົວເລກສະສົມ) 28.624 ລ້ານ kWh, ມູນຄ່າ 2.431 ລ້ານໂດລາ, ທຽບໃສ່ແຜນການ 5 ປີຄັ້ງທີ VII ເພີ່ມຂຶ້ນ 78%. (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 17.1).

❖ **ການນຳເຂົ້າກະແສໄຟຟ້າ:**

ໃນໄລຍະແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII, ການນຳເຂົ້າກະແສໄຟຟ້າ ຈາກບັນດາປະເທດເພື່ອບ້ານ (ໄທ, ຫວຽດນາມ ແລະ ສປປ ຈີນ), ຄາດຄະເນນຳເຂົ້າໄດ້ (ຕົວເລກສະສົມ) 3.007 ລ້ານ kWh, ມູນຄ່າ 172 ລ້ານໂດລາ, ທຽບໃສ່ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VII ຫຼຸດລົງ 54%. (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 17.1).

- ໄທ: ຄາດຄະເນນຳເຂົ້າ (ຕົວເລກສະສົມ) 2.639 ລ້ານ kWh, ມູນຄ່າ 144 ລ້ານໂດລາ, ທຽບໃສ່ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VII ຫຼຸດລົງ 49%;
- ຫວຽດນາມ: ຄາດຄະເນນຳເຂົ້າ (ຕົວເລກສະສົມ) 148 ລ້ານ kWh, ມູນຄ່າ 13 ລ້ານໂດລາ, ທຽບໃສ່ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VII ຫຼຸດລົງ 22%;

- ຈົນ: ຄາດຄະເນນໍ້າເຂົ້າ (ຕົວເລກສະສົມ) 220 ລ້ານ kWh, ມູນຄ່າ 15 ລ້ານໂດລາ, ທຽບໃສ່ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VII ຫຼຸດລົງ 73%.

ການນໍາເຂົ້າພະລັງງານໄຟຟ້າ ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນນໍາເຂົ້າໃນລະດູແລ້ງເກືອບທັງໝົດ ເພື່ອສະໜອງໃຫ້ ເຂດ ທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການສູງ ເປັນຕົ້ນ: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ຄຳມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ບໍລິຄໍາໄຊ. ພ້ອມນັ້ນ ອີກສ່ວນໜຶ່ງ ແມ່ນບັນດາເຂດ-ບ້ານ ທີ່ຕິດກັບຊາຍແດນ (ຫວຽດນາມ, ຈີນ ແລະ ໄທ) ທີ່ລະບົບຕາ ຂ່າຍຢູ່ພາຍໃນຍັງບໍ່ທັນເຊື່ອມຈອດ.

ຕະຫຼອດໄລຍະເກືອບ 5 ປີຜ່ານມາ, ພື້ນຖານໂຄງການດ້ານພະລັງງານ ມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງວ່ອງໄວ, ທັງແຫຼ່ງພະລັດພະລັງງານ, ລະບົບສາຍສົ່ງ ແລະ ສະຖານີ. ເປັນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການສະໜອງໄຟຟ້າໃຫ້ ພຽງພໍກັບການຊົມໃຊ້ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ເພື່ອການສົ່ງອອກ. ການພັດທະນາແຫຼ່ງພະລັດພະລັງງານໄຟຟ້າ ແມ່ນ ເນັ້ນໃສ່ຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການພະລັດ, ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ-ສັງຄົມ ເປັນຫຼັກ, ຈຶ່ງເຫັນໄດ້ວ່າ ການພັດທະນາແຫຼ່ງພະລັດໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນໃນຮູບແບບຝາຍນໍ້າລື້ນ. ດ້ວຍເຫດນັ້ນ ການພະລັດ ແລະ ຄວາມ ອາດສາມາດການສະໜອງໄຟຟ້າ ໃນຊ່ວງລະດູແລ້ງ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການຊົມໃຊ້ຕົວຈິງ, ຈຶ່ງມີ ຄວາມຈຳເປັນຢ່າງສູງ ໃນການວາງແຜນພັດທະນາແຫຼ່ງພະລັດໄຟຟ້າ ໃຫ້ແທດເໝາະກັບຄວາມຕ້ອງການໃນແຕ່ລະ ໄລຍະຂອງປີ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ເປັນການສ້າງຄວາມໝັ້ນຄົງ ໃຫ້ການສະໜອງພະລັງງານໄຟຟ້າຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ແລະ ພັດທະນາໃຫ້ໄປຕາມທິດຍືນຍົງ ແລະ ສີຂຽວ. ສະນັ້ນ, ຄວນສົ່ງເສີມໃຫ້ການກໍ່ສ້າງໂຄງການທີ່ສາມາດພະລັດພະລັງງານໄຟຟ້າໃນລະດູແລ້ງໄດ້ ແລະ ອາດຫຼຸດຜ່ອນການ ກໍ່ສ້າງເຊື່ອມຮູບແບບ Run-off the river.

ສະພາບການພັດທະນາລະບົບສາຍສົ່ງໄຟຟ້າຂອງລາວໃນໄລຍະຜ່ານມາເຫັນວ່າມີລັກສະນະກ້າວກະໂດດ ເຊິ່ງ ຟຸລ໌ ໄດ້ລົງທຶນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍເຂົ້າໃນການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂອງລະບົບໄຟຟ້າໃນທົ່ວປະເທດ ເພື່ອໃຫ້ພຽງພໍ ກັບຄວາມຕ້ອງການພາຍໃນປະເທດ ແລະ ສົ່ງຂາຍໃຫ້ກັບຕ່າງປະເທດ. ເນື່ອງຈາກສະພາບບໍ່ແນ່ນອນຂອງຄວາມ ຕ້ອງການໄຟຟ້າພາຍໃນ ແລະ ຕະຫຼາດຕ່າງປະເທດກໍ່ບໍ່ເປັນໄປຕາມແຜນ ຫຼື MOU ທີ່ກຳນົດໄວ້ ເຮັດໃຫ້ການ ພັດທະນາລະບົບສາຍສົ່ງໄຟຟ້າຂອງລາວບາງໂຄງການບໍ່ກົງກັບແຜນພັດທະນາໄຟຟ້າ (PDP 2016-2020), ແຕ່ເຖິງ ຢ່າງໃດກໍ່ດີການລົງທຶນໃສ່ການພັດທະນາລະບົບໄຟຟ້າຂອງລາວ ແມ່ນເພື່ອຍາດແຍ່ງແຫຼ່ງທຶນເຂົ້າມາລົງທຶນພາຍໃນ ໃຫ້ທ່ວງທັນກັບສະພາບເງິນກູ້ ເຮັດໃຫ້ເກີດມີໂຄງການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານລະບົບໄຟຟ້າ ຕອບສະໜອງ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມໃຫ້ມີຄວາມເຕີບໂຕຄີ້ດັ່ງໃນໄລຍະຜ່ານມາ. ການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານ ໄຟຟ້ານີ້ ແມ່ນໄດ້ເພື່ອໄວ້ໃນອານາຄົດ ຊຶ່ງໃນເບື້ອງຕົ້ນໄດ້ຄາດຄະເນວ່າ ຈະມີຄວາມຕ້ອງການການຊົມໃຊ້ພາຍໃນ ປະເທດສູງ ແຕ່ໃນຕົວຈິງແລ້ວ ການຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າພາຍໃນປະເທດແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນໜ້ອຍກວ່າທີ່ຄາດການໄວ້, ນອກຈາກ ນີ້ ການພັດທະນາລະບົບໄຟຟ້າ ແມ່ນເພື່ອຮອງຮັບບໍ່ໃຫ້ມີໄຟດັບ-ໄຟມອດເປັນເວລາດົນໃນເຂດນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ບັນດາແຂວງອື່ນໆ ໃນທົ່ວປະເທດ.

1.7. ເປົ້າໝາຍ 7: ສ້າງນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ພະລັງງານສະອາດ ສໍາລັບຂະແໜງຄົມມະນາຄົມ ແລະ ຂົນສົ່ງ.

ການສະໜອງພະລັງງານສະອາດ ເຂົ້າໃນຂະແໜງຄົມມະນາຄົມ ແລະ ຂົນສົ່ງ ແມ່ນຍຸດທະສາດທີ່ສໍາຄັນ ຂອງຂະແໜງພະລັງງານ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການນໍາເຂົ້ານໍ້າມັນເຊື້ອໄຟ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍມົນລະພິດ ຈາກການນໍາ ໃຊ້ພາຫະນະທີ່ແລ່ນດ້ວຍນໍ້າມັນ ຊຶ່ງວຽກງານດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຖືກກຳນົດໃນຍຸດທະສາດການເຕີບໂຕສີຂຽວ ຂອງ ສປປ ລາວ ຮອດປີ 2030.

ນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ພະລັງງານສະອາດ ສໍາລັບຂະແໜງຄົມມະນາຄົມ ແລະ ຂົນສົ່ງ ເປັນວຽກງານ ທີ່ລິເລີ່ມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ສໍາເລັດການພັດທະນາ ຍຸດທະສາດ ວ່າດ້ວຍ ການສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ພະລັງງານ ສະອາດ ສໍາລັບ ຂະແໜງຄົມມະນາຄົມຂົນສົ່ງ ຊຶ່ງລັດຖະບານໄດ້ຮັບຮອງທາງດ້ານຫຼັກການ ແລະ ສໍາເລັດການປັບປຸງ ຕາມຄໍາເຫັນກອງປະຊຸມລັດຖະບານສະໄໝສາມັນປະຈຳເດືອນ ມັງກອນ 2020. ປັດຈຸບັນ, ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ດໍາເນີນໂຄງການທົດລອງ ເພື່ອສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ລົດໄຟຟ້າ ພ້ອມຕິດຕັ້ງສະຖານີສາກໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ຈົນ 10 ຈຸດ ແລະ ສຳເລັດການສຳຫຼວດຈຸດສະຖານີສາກ 100 ຈຸດ (ພາກເໜືອ 20, ພາກກາງ 50 ແລະ ພາກໃຕ້ 30) ເປັນຕົ້ນ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ນະຄອນໄກສອນ, ນະຄອນປາກເຊ ແລະ ນະຄອນຫຼວງພະບາງ ແລະ ເຂດອື່ນທີ່ເຫັນວ່າເໝາະສົມ.

ການສ້າງນະໂຍບາຍສິ່ງເສີມການສະໜອງພະລັງງານສະອາດ ສຳລັບຂະແໜງຄົມມະນາຄົມ ແລະ ຂົນສົ່ງ ໃນແຜນ 5 ປີຄັ້ງທີ VIII ຊຶ່ງໄດ້ລິເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ຕັ້ງໄວ້ໃນລະດັບໜຶ່ງ ຄາດວ່າຈະມີຄວາມຄືບໜ້າຢ່າງເປັນຮູບປະທຳ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ 5 ປີຄັ້ງທີ IX (2021-2025).

1.8. ເປົ້າໝາຍ 8: ນະໂຍບາຍສິ່ງເສີມການປະຢັດ ແລະ ອະນຸລັກພະລັງງານ.

ນະໂຍບາຍ ສິ່ງເສີມການປະຢັດ ແລະ ອະນຸລັກພະລັງງານ ແມ່ນເປົ້າໝາຍໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນ ໃນຍຸດທະສາດຮອດປີ 2025 ຂອງຂະແໜງພະລັງງານ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບການພັດທະນາຂະແໜງພະລັງງານ ຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍພິດເຮືອນແກ້ວ ທີ່ເປັນສາເຫດຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຊຶ່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໄດ້ສຸມໃສ່ ການປະຢັດພະລັງງານ ໃນຕົກອາຄານສຳນັກງານ, ໂຮງງານອຸດສາຫະກຳ, ທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ການຄົມມະນາຄົມຂົນສົ່ງ.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານສິ່ງເສີມການປະຢັດ ແລະ ອະນຸລັກພະລັງງານ ແມ່ນໄດ້ສຳເລັດການພັດທະນານະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການປະຢັດ ແລະ ອະນຸລັກພະລັງງານ (2016), ດຳລັດ ວ່າດ້ວຍການປະຢັດ ແລະ ອະນຸລັກພະລັງງານ, ພັດທະນາຮ່າງ ຂໍ້ຕົກລົງ ມາດຕະຖານ ແລະ ການສຳລັບເຄື່ອງປັບອາກາດ ໃນ ສປປ ລາວ ພ້ອມທັງໄດ້ຮ່ວມມືກັບພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການທົດລອງຕົວແບບ ທັງໝົດ 8 ໂຄງການ (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 18), ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜ່ອນ ການນຳໃຊ້ພະລັງງານ ຂອງ ສປປ ລາວ ລົງ 10% ໃນປີ 2030 ຕາມຈັງຫວະການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດ.

ວຽກງານສິ່ງເສີມການປະຢັດ ແລະ ອະນຸລັກພະລັງງານ ໄດ້ກາຍເປັນບັນຫາສຳຄັນຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ເນື່ອງຈາກເປັນການຫຼຸດຜ່ອນການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຢູ່ຢ່າງຈຳກັດ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ, ຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວ ໃນແຜນ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII (2016-2020) ເຫັນໄດ້ວ່າ ເປັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນໄລຍະລິເລີ່ມ ໂດຍສະເພາະ ໄດ້ປະສານກັບຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຮ່າງນະໂຍບາຍ ແລະ ນິຕິກຳຕ່າງໆ ໃນການຊຸກຍູ້ວຽກງານດັ່ງກ່າວ ເປັນຕົ້ນ: ສຳເລັດຍຸດທະສາດເຕີບໂຕສີຂຽວແຫ່ງຊາດຂອງ ສປປ ລາວ ເຖິງປີ 2030 (ຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ແມ່ນ 1 ໃນ 7 ຂະແໜງການຫຼັກ ຂອງຍຸດທະສາດສະບັບນີ້). ສະນັ້ນ, ວຽກດັ່ງກ່າວ ຈຶ່ງເປັນບາດກ້າວທຳອິດ ເພື່ອຈະສືບຕໍ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນແຜນພັດທະນາຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນຢ່າງເປັນຮູບປະທຳໃນອີກ 5 ປີ ຂ້າງໜ້າ (2021-2025).

1.9. ເປົ້າໝາຍ 9: ສິ່ງເສີມການຂຸດຄົ້ນ-ປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນຊົມໃຊ້ພາຍໃນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການສາກົນ.

ເພື່ອສິ່ງເສີມການພັດທະນາຂະແໜງບໍ່ແຮ່ ໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດນັ້ນ, ໄດ້ແນໃສ່ກໍ່ສ້າງໂຮງງານປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດ ແລ້ວຈຶ່ງສົ່ງອອກເປັນຜະລິດຕະພັນສິນຄ້າ ເປັນການຫຼຸດຜ່ອນການສົ່ງອອກແຮ່ດິບ ເພື່ອສາມາດສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ປະເທດຊາດ.

❖ ການສິ່ງເສີມບັນດາກິດຈະການການລົງທຶນຊອກຄົ້ນ, ສຳຫຼວດ ແລະ ຂຸດຄົ້ນແຮ່ທາດ.

- ແຕ່ປີ 2016-2020 ນິຕິກຳໃຕ້ກົດໝາຍທີ່ມີແລ້ວ 21 ສະບັບ, ນິຕິກຳທີ່ໄດ້ປັບປຸງ ແລະ ສ້າງໃໝ່ 9 ສະບັບ ແລະ ນິຕິກຳທີ່ກຳລັງປັບປຸງ ແລະ ສ້າງໃໝ່ 21 ສະບັບ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດ.
- ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າ, ປັບປຸງກົດໝາຍ ແລະ ປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍແຮ່ທາດ (ສະບັບປັບປຸງ) 01 ສະບັບ ແລະ ດຳລັດວ່າດ້ວຍ ການປິດບໍ່ແຮ່ 01 ສະບັບ. ສືບຕໍ່ຄົ້ນຄວ້າດຳລັດວ່າດ້ວຍ

ເຂດເປົ້າໝາຍສະຫງວນຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດ, ໄດ້ປັບປຸງຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ຄຳແນະນຳ 03 ສະບັບ; ໄດ້ສ້າງໃໝ່ຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ຄຳແນະນຳໃໝ່ 5 ສະບັບ;

- ປັບປຸງລະບົບພາສີອາກອນກ່ຽວກັບແຮ່ທາດ ແລະ ແບ່ງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງລະຫວ່າງບັນດາກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
- ລັດຖະບານອອກດຳລັດລົບລ້າງບາງມາດຕາ ຂອງມະຕິຕົກລົງສະພາລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍລະບອບພາສີອາກອນຂອງລັດ ສະບັບເລກທີ 47/ປສລ, ລົງວັນທີ 26 ມິຖຸນາ 1989 ມາດຕາ 15 ກ່ຽວກັບຄ່າບຸລະນະ, ພາສີຊັບພະຍາກອນ ແລະ ຄ່າຊັກຟິເສດ ແລະ ມາດຕາ 16 ພື້ນຖານການຄິດໄລ່ ແລະ ອັດຕາພາສີຊັບພະຍາກອນ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ມີການເກັບພາສີອາກອນຊ້ຳຊ້ອນ ແລະ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບລັດຖະບັນຍັດ ວ່າດ້ວຍລາຍການສິນຄ້າ ແລະ ອັດຕາພາສີຂາອອກ ເລກທີ 002/ປປທ, ລົງວັນທີ 15 ທັນວາ 2015. ໝາຍຄວາມວ່າ ຍົກເລີກການເກັບຄ່າຊັກຟິເສດໃນເວລາສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນແຮ່ທາດ;
- ວັນທີ 6 ສິງຫາ 2018 ປະທານປະເທດ ໄດ້ອອກລັດຖະດຳລັດ ປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສະບັບປັບປຸງ ເລກທີ 48/ສພຊ, ລົງວັນທີ 20 ມິຖຸນາ 2018, ຊຶ່ງມີການປັບປຸງບາງມາດຕາ ຄື: ມາດຕາ 17 ທີ່ມີການກຳນົດອັດຕາອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອດສິ່ງອອກສິນຄ້າໄປຕ່າງປະເທດ ໃນນັ້ນ ລວມທັງການສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນແຮ່ທາດ, ຊຶ່ງໄດ້ກຳນົດອັດຕາ 0%. ໝາຍຄວາມວ່າການສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນແຮ່ທາດແມ່ນບໍ່ໄດ້ຈ່າຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
- ໄດ້ສ້າງຕັ້ງລັດວິສາຫະກິດພັດທະນາແຮ່ທາດລາວ ຊຶ່ງແມ່ນຫົວໜ່ວຍ ທຸລະກິດຂອງລັດສັງກັດໃນລະບົບການຈັດຕັ້ງ ຂອງກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ມີພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ເຄື່ອນໄຫວ ດຳເນີນທຸລະກິດພາຍໃຕ້ການຊີ້ນຳ ດ້ານວິຊາສະເພາະ ຂອງກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່, ລວມຈຳນວນພົນ 35 ຄົນ, ປະກອບມີ 3 ຫ້ອງການ, ມີກົງຈັກການຈັດຕັ້ງ 8 ພະແນກ, ມີໂຄງການທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກລັດຖະບານ 26 ບໍລິສັດທີ່ຮ່ວມມືກັບລັດວິສາຫະກິດ;
- ໄດ້ສ້າງໜ່ວຍງານກວດກາວຽກງານທໍລະນີສາດ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ພ້ອມທັງປະກອບເຄື່ອງມືຮັບໃຊ້ຈຳນວນໜຶ່ງ ເຊັ່ນ: ການກວດກາວຽກງານທໍລະນີສາດ ປະຈຳປີ 23 ຄັ້ງ ຕໍ່ ປີ, ກວດກາສຸກເສີນ 7 ຄັ້ງ, ກວດກາປະກົດການຂຸດຄົ້ນແຮ່ທາດ 5 ຄັ້ງ, ກວດກາຕາມການຮ້ອງຮຽນຂອງປະຊາຊົນ 5 ຄັ້ງ. ການກວດກາບໍ່ແຮ່ ປະຈຳປີ 18 ຄັ້ງ ຕໍ່ ປີ ຫຼື ເທົ່າກັບ 81 ບໍລິສັດ, ກວດກາສຸກເສີນ 21 ຄັ້ງ, ກວດກາຕາມການຮ້ອງຮຽນຂອງປະຊາຊົນ 5 ຄັ້ງ.
- ອຸປະກອນເຄື່ອງມືຮັບໃຊ້ໃນວຽກງານກວດກາບໍ່ແຮ່ ມີ: GPS, ເຄື່ອງປັ່ນກັນໄຟສ່ວນບຸກຄົນ, ເຄື່ອງວັດແທກສຽງ, ຝຸ່ນລະອອງ, ອາກາດ, ນ້ຳ, ການສັ່ນສະເທືອນ ແລະ ສານເຄມີຈຳນວນໜຶ່ງ.
- ❖ ການສົ່ງເສີມການພັດທະນາປະເພດແຮ່ທາດ ທີ່ມີມູນຄ່າຕໍ່າ ແຕ່ປະລິມານຫຼາຍ.
  - **ເກືອໂປຕາສ:** ໂຮງງານເກືອໂປຕາສ ມີ 4 ໂຮງງານ, ແຕ່ສາມາດເຮັດການຜະລິດໄດ້ມີ 2 ໂຮງງານ ຢູ່ແຂວງຄຳມ່ວນ, ຊຶ່ງກຳລັງການຜະລິດ (ໂຕນຕໍ່ປີ) ເພີ່ມຂຶ້ນ 1,3 ເທົ່າໂຕ ຈາກຈຳນວນ 1.101.077 ໂຕນ (2011-2015) ມາເປັນ 2.721.227 ໂຕນ (2016-2020) ຍັງບໍ່ທັນມີໂຮງງານປຸຍສຳເລັດຮູບ (N, P, K) ຮັບໃຊ້ກະສິກຳຈາກເກືອໂປຕາສ ແຕ່ມີໂຮງງານຜະລິດເກືອໂບຣມທີ່ໄດ້ຈາກຜົນພອຍຈາກເກືອໂປຕາສ;
  - **ແຮ່ບົກຊິດ:** ມາຮອດປະຈຸບັນຍັງບໍ່ດຳເນີນການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງໄດ້, ຍັງບໍ່ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການສ້າງຕັ້ງໂຮງງານປຸງແຕ່ງອາລູມີນາ ແລະ ໂຮງງານປຸງແຕ່ງອາລູມີນຽມໄດ້ ຍ້ອນເງື່ອນໄຂສິ່ງເອື້ອອຳນວຍຄວາມສະດວກຍັງບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງໄດ້ ເຊັ່ນ: ເສັ້ນທາງສົ່ງອອກ, ບັນຫາສົ່ງແວດລ້ອມ, ລາຄາໄຟຟ້າ ແລະ ລາຄາແຮ່ທາດຢູ່ຕະຫຼາດໂລກຍັງຕ່ຳບໍ່ກຸ້ມຄ່າໃນການລົງທຶນ ເປັນຕົ້ນ.
- ❖ ການຫຼຸດຜ່ອນການສົ່ງອອກແຮ່ດິບ.
  - **ຖ່ານຫີນ:** ການຫຼຸດຜ່ອນການສົ່ງອອກວັດຖຸດິບຖ່ານຫີນແມ່ນສາມາດປະຕິບັດໄດ້ ດ້ວຍການນຳໃຊ້ຖ່ານຫີນເຂົ້າໃນໂຮງງານໄຟຟ້າພະລັງງານຄວາມຮ້ອນ, ໂຮງງານຊີມັງ ແລະ ໂຮງງານປຸງແຕ່ງໂປຕາສ ແຕ່ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ທີ່ບໍ່ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າຫາ ຍັງມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງສົ່ງອອກໃນໄລຍະໜຶ່ງ ເພື່ອນຳທຶນຮອນມາພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ;

- **ຫີນກາວ+ຝຸ່ນຫີນກາວ:** ປະລິມານການສົ່ງອອກແມ່ນຍັງເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ ຈຳນວນ 2.050.044 ໂຕນ (2011-2015) ຈຳນວນ 2.971.388 ໂຕນ (2016-2020) ເພີ່ມຂຶ້ນ 44,9%. ການສົ່ງເສີມໃຫ້ມີໂຮງງານປຸງແຕ່ງປຸງປຣາສເຕີ ແລະ ແຜ່ນຍົບຊຳ ເຫັນວ່າ ບໍ່ສາມາດແຂ່ງຂັນກັບສິນຄ້ານຳເຂົ້າຈາກປະເທດອ້ອມຂ້າງໄດ້ (ປະເທດໄທ);
- **ບາຣິດ+ຝຸ່ນບາຣິດ:** ປະລິມານການສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນທີ່ຜ່ານການປຸງແຕ່ງຂັ້ນຕົ້ນ (ການຂົບ-ບົດ) ແມ່ນຍັງເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ ຈຳນວນ 67.540 ໂຕນ (2011-2015) ຈຳນວນ 940.742 ໂຕນ (2016-2020) ເພີ່ມຂຶ້ນ 13,9 ເທົ່າໂຕ. ປະຈຸບັນໄດ້ມີ 4 ໂຮງງານຂົບ-ບົດແຮ່ໃຫ້ໄດ້ຕາມຂະໜາດ ແລ້ວສົ່ງອອກຂາຍຢູ່ຕ່າງປະເທດ.

❖ **ມູນຄ່າການຜະລິດແຮ່ທາດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນແຮ່ທາດ**

ໃນໄລຍະ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII (2016-2020) ສາມາດຄາດຄະເນໝົດປີ 2020 ປະຕິບັດໄດ້ 7.526,5 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ຖ້າທຽບໃສ່ແຜນ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VII (2011-2015) 7.890 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ (ລວມທັງມູນຄ່າການຜະລິດຖ່ານຫີນ ແລະ ຫີນປູນປ້ອນເຂົ້າໂຮງງານໄຟຟ້າຫຼັງສາ) ເຫັນວ່າ ຫຼຸດລົງ 5 % (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 19).

❖ **ມູນຄ່າການຈຳໜ່າຍແຮ່ທາດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນແຮ່ທາດ**

ມູນຄ່າຈຳໜ່າຍແຮ່ທາດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນແຮ່ທາດໃນໄລຍະ 5 ປີ VIII (2016-2020) ຄາດຄະເນຮອດໝົດປີ 2020 ປະຕິບັດໄດ້ທັງໝົດ 8.092,3 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ຖ້າທຽບໃສ່ ແຜນ 5 ປີ VII (2011-2015) ມູນຄ່າ 7.896,4 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ເຫັນວ່າຫຼຸດລົງ ເພີ່ມຂຶ້ນ 2,5% ຊຶ່ງລວມມີ: ການຈຳໜ່າຍ ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 19).

1. **ມູນຄ່າການຈຳໜ່າຍແຮ່ທາດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນແຮ່ທາດຢູ່ພາຍໃນ**

ໃນໄລຍະ 5 ປີ VIII (2016-2020) ຄາດຄະເນໝົດປີ 2020 ປະຕິບັດໄດ້ ມູນຄ່າ 1.429 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ຖ້າທຽບໃສ່ແຜນ 5 ປີ VII (2011-2015) ມູນຄ່າ 187 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ເຫັນວ່າເພີ່ມຂຶ້ນ 1.242 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ຫຼື ເພີ່ມຂຶ້ນ 6,6 ເທົ່າຕົວ. (ລວມທັງມູນຄ່າການຈຳໜ່າຍຖ່ານຫີນ ແລະ ຫີນປູນປ້ອນເຂົ້າໂຮງງານໄຟຟ້າຫຼັງສາ).

2. **ມູນຄ່າການຈຳໜ່າຍໄປຕ່າງປະເທດ**

ໃນໄລຍະ 5 ປີ VIII (2016-2020) ສາມາດຄາດຄະເນໝົດປີ 2020 ປະຕິບັດໄດ້ມູນຄ່າ 6.663 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ, ທຽບໃສ່ແຜນ 5 ປີຄັ້ງທີ VII (2011-2015) ມູນຄ່າ 7.709 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ເຫັນວ່າຫຼຸດລົງ 14 %.

ການສົ່ງເສີມບັນດາແຮ່ທາດຊຸດຄົ້ນທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນຊົມໃຊ້ພາຍໃນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການສາກົນ ແມ່ນໄດ້ດຳເນີນດ້ວຍການອອກນະໂຍບາຍນິຕິກຳ ແລະ ສັນຍາສຳປະທານ ລວມທັງການປະຕິບັດນະໂຍບາຍພັນທະທາງດ້ານການເງິນ. ຜ່ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນໄລຍະ 5 ປີຜ່ານມາ ເຫັນວ່າ ປະເພດແຮ່ທາດຈຳນວນໜຶ່ງສາມາດປະຕິບັດໄດ້ເຊັ່ນ: ບາຣິດ+ຝຸ່ນບາຣິດ ປະລິມານການສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນທີ່ຜ່ານການປຸງແຕ່ງຂັ້ນຕົ້ນ (ການຂົບ-ບົດ) ແມ່ນຍັງເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ ຈຳນວນ 67.540 ໂຕນ (2011-2015) ຈຳນວນ 940.742 ໂຕນ (2016-2020) ເພີ່ມຂຶ້ນ 13,9 ເທົ່າໂຕ. ປະຈຸບັນໄດ້ມີ 4 ໂຮງງານຂົບ-ບົດແຮ່ໃຫ້ໄດ້ຕາມຂະໜາດ ແລ້ວສົ່ງອອກຂາຍຢູ່ຕ່າງປະເທດ ແລະ ຖ່ານຫີນຈຳນວນໜຶ່ງສາມາດປະຕິບັດໄດ້. ສ່ວນປະເພດແຮ່ທາດຈຳນວນໜຶ່ງປະຕິບັດໄດ້ສ່ວນໃດໜຶ່ງ ແຕ່ບໍ່ທັນໄດ້ໝົດ ເປັນຕົ້ນ: ຫີນກາວ+ຝຸ່ນຫີນກາວ ປະລິມານການສົ່ງອອກແມ່ນຍັງເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ ຈຳນວນ 2.050.044 ໂຕນ (2011-2015) ຈຳນວນ 2.971.388 ໂຕນ (2016-2020) ເພີ່ມຂຶ້ນ 44,9%. ການສົ່ງເສີມໃຫ້ມີໂຮງງານປຸງແຕ່ງປຸງປຣາສເຕີ ແລະ ແຜ່ນຍົບຊຳ ເຫັນວ່າ ບໍ່ສາມາດແຂ່ງຂັນກັບສິນຄ້ານຳເຂົ້າຈາກປະເທດອ້ອມຂ້າງໄດ້ ຍ້ອນຄຸນນະພາບແຮ່ຍົບຊຳທີ່ເປັນວັດຖຸດິບບໍ່ໄດ້ຄຸນນະພາບ ແລະ ນະໂຍບາຍທາງດ້ານພາສີ-ອາກອນຕໍ່ການຜະລິດຢູ່ພາຍໃນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມ.

ການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງແຮ່ໂລຫະໃຫ້ເປັນຜະລິດຕະພັນສຸດທ້າຍອຸດສາຫະກຳບໍ່ແຮ່ພື້ນຖານ ເພື່ອຮັບໃຊ້ພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກ ຍັງບໍ່ທັນສາມາດປະຕິບັດໄດ້ ເປັນຕົ້ນ: ຍັງມີການສົ່ງອອກແຮ່ທອງ (ແຮ່ທອງເຂັ້ມຂຸ້ນ), ແຮ່ກົວເຂັ້ມຂຸ້ນ, ແຮ່ຊີນ-ສັງກະສີ ເຂັ້ມຂຸ້ນ, ແຮ່ເຫຼັກເຂັ້ມຂຸ້ນ ແລະ ແຮ່ອັງຕິມອນ; ສາເຫດຍ້ອນ: 1) ເງື່ອນໄຂທາງດ້ານແຮ່ທາດ: ການປະກອບສ້າງຄຸນລັກສະນະຂອງແຮ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ, ປະລິມານສະສົມ ຂອງແຫຼ່ງແຮ່ຈຳກັດ, ທີ່ຕັ້ງຂອງແຫຼ່ງແຮ່ ກະແຈກກະຈາຍ. 2) ເງື່ອນໄຂທາງດ້ານເສດຖະກິດ: ການລົງທຶນສ້າງຕັ້ງໂຮງງານຫຼອມສູງ, ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດພາຍໃນຍັງຈຳກັດ, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງໃນການຂົນສົ່ງບໍ່ທັນເອື້ອອຳນວຍ, ນະໂຍບາຍທາງດ້ານພາສີ-ອາກອນຕໍ່ການຜະລິດຢູ່ພາຍໃນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມ. 3) ເງື່ອນໄຂດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດ: ການໃຊ້ຈ່າຍເຂົ້າໃນການກຳຈັດຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມສູງ.

ໃນໄລຍະ 5 ປີ ຜ່ານມາ (2016-2020) ຖ້າທຽບໃສ່ປີ 2011-2015 ການຜະລິດແຮ່ທາດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນແຮ່ທາດມີອັດຕາຫຼຸດລົງ 5% ເນື່ອງຈາກວ່າ ປະລິມານສະສົມແຮ່ທາດທີ່ເປັນເສດຖະກິດ ຂອງບັນດາໂຄງການໃຫຍ່ທີ່ໄດ້ວາງແຜນໃນການຂຸດຄົ້ນແມ່ນຫຼຸດລົງ, ການຈັດຫາແຫຼ່ງທຶນຂອງໂຄງການບໍ່ເປັນໄປຕາມແຜນທີ່ກຳນົດ, ມີບັນຫາຂີ້ຂັດແຍ່ງພາຍໃນຂາຮຸ້ນດ້ວຍກັນ ແລະ ຜູ້ຮັບເໝົາໂຄງການ, ຖືເປົ້າຕໍ່ລະບຽບກົດໝາຍ ແລະ ບໍ່ປະຕິບັດຕາມເຕັກນິກການອອກແບບ, ການປະເມີນແຫຼ່ງແຮ່ຂອງບໍລິສັດບໍ່ມີຄວາມຊັດເຈນ ແລະ ການສະໜອງຜະລິດຜະລິດໄຟຟ້າຍັງທັນພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການຕົວຈິງ. ສຳລັບອັດຕາການຈຳໜ່າຍເຫັນວ່າເພີ່ມຂຶ້ນ 2,48% ເນື່ອງຈາກວ່າ ມີຜະລິດຕະພັນແຮ່ທາດຈຳນວນໜຶ່ງຄ້າງສາງ ໃນໄລຍະປີ 2011-2015 ແລ້ວມາຈຳໜ່າຍໃນໄລຍະ 2016-2020.

1.10. ເປົ້າໝາຍ 10: ສືບຕໍ່ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການນຳພາ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກາຍເປັນຊ່ຽວຊານ-ວິຊາການທີ່ເຂັ້ມແຂງ.

ການສ້າງບຸກຄະລາກອນໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃນດ້ານວິຊາການ-ວິຊາສະເພາະໃຫ້ເປັນລະບົບຄົບຊຸດນັ້ນ, ແມ່ນສຸມໃສ່ບັນດາໜ້າວຽກຕົ້ນຕໍ ຄື: ດ້ານກົງຈັກ ແມ່ນສ້າງຕັ້ງ 4 ກົງຈັກໃໝ່ທີ່ຂຶ້ນກັບກະຊວງ ພບ (ກຜຮ, ສພບ, ກນກ ແລະ ລພຮ); ການຂະຫຍາຍຈຳນວນລັດຖະກອນ ແມ່ນສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 2.574 ຄົນ (ເພດຍິງ 25%), ພ້ອມນັ້ນ ພັດທະນາດ້ານວິຊາສະເພາະ: ປະລິນຍາເອກ 18 ຄົນ, ປະລິນຍາໂທ 130 ຄົນ ແລະ ປະລິນຍາຕີ 1.352 ຄົນ (ຍົກລະດັບເພດຍິງໃຫ້ກວມ 30% ຂອງຈຳນວນທັງໝົດ); ແລະ ຂະຫຍາຍກຳລັງແຮງງານຈຸນລະພາກໃຫ້ໄດ້ປະມານ 50.000 ຄົນ.

ເພື່ອຮັບປະກັນເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາຂະແໜງການມີບາດກ້າວຂະຫຍາຍຕົວດ້ວຍຈັງຫວະທີ່ໜັ້ນທ່ຽງ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງ ສາມາດຕອບສະໜອງໄດ້ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງໜ້າທີ່ການເມືອງໃນໄລຍະໃໝ່. ສະນັ້ນ, ວຽກງານປັບປຸງກົງຈັກການຈັດຕັ້ງ ຈຶ່ງຖືວ່າເປັນບັນຫາສຳຄັນຕົ້ນຕໍ ຕັດສິນຜົນໄດ້ຮັບຂອງຂະແໜງການ. ໂດຍສະເພາະ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII ຂອງຂະແໜງການ, ໄດ້ມີຂະບວນການປັບປຸງຢ່າງເປັນຮູບປະທຳຕາມທິດການກໍ່ສ້າງປັບປຸງພະນັກງານຂອງສູນກາງພັກ ກ່ຽວກັບວຽກງານພັກ-ພະນັກງານ ໃນການຂຶ້ນແຜນກໍ່ສ້າງພະນັກງານນຳພາຄຸ້ມຄອງແຕ່ລະຂັ້ນ. ປັດຈຸບັນ ດ້ານຈຳນວນລັດຖະກອນ ທົ່ວຂະແໜງການ (ສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ) ມີທັງໝົດ 1.589 ຄົນ, ເພດຍິງ 358 ຄົນ ກວມ 22% ຂອງລັດຖະກອນທັງໝົດ, ໃນນັ້ນ ສັງກັດຢູ່ຂັ້ນກະຊວງ 391 ຄົນ (ຍິງ 135); ຂັ້ນແຂວງ 636 ຄົນ (ຍິງ 148); ແລະ ຂັ້ນເມືອງ 562 ຄົນ (ຍິງ 0). ພ້ອມນັ້ນ ໄດ້ສຸ່ວຊົນກໍ່ສ້າງຍົກລະດັບວິຊາສະເພາະແຕ່ລະຂັ້ນ ຄື: ປະລິນຍາເອກ 13 ຄົນ; ປະລິນຍາໂທ 177 ຄົນ (ຍິງ 34 ຄົນ) ແລະ ປະລິນຍາຕີ 769 ຄົນ (ຍິງ 209 ຄົນ).

ສັງເກດເຫັນວ່າ ການປັບປຸງກົງຈັກການຈັດຕັ້ງຂອງຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ຮັບການເອົາໃຈໃສ່ປັບປຸງໃນຫຼາຍດ້ານ ແລະ ມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ແຕ່ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ ໂດຍປະຕິບັດຕາມທິດນຳໃໝ່ຂອງລັດຖະບານ ໃນການຫັນລັດຖະກອນໃຫ້ກາຍເປັນຊ່ຽວຊານໃນບັນດາໜ້າວຽກຂອງຕົນ, ໂດຍເລີ່ມຈາກການກຳນົດຕຳແໜ່ງງານຄືນໃໝ່ ໃນຂອບເຂດກົງຈັກບໍລິຫານລັດທົ່ວປະເທດ ແນໃສ່ຈຳກັດກົງຈັກທີ່ມີພາລະບົດບາດຊ້ຳ

ຊ້ອນ, ບໍ່ຈະແຈ້ງ ແລະ ບໍ່ມີປະສິດທິພາບ. ດ້ວຍເຫດນັ້ນ ຫຼາຍຄາດໝາຍທີ່ຕັ້ງໄວ້-ບໍ່ສາມາດບັນລຸໄດ້ ຄື: ຈຳນວນ ລັດຖະກອນ ຕັ້ງໄວ້ 2.574 ຄົນ (ບັນລຸຕົວຈິງ 1.589 ຄົນ); ການຍົກລະດັບວິຊາສະເພາະ ເຫັນວ່າສາມາດບັນລຸໄດ້ ເປັນສ່ວນໃຫຍ່: ປະລິນຍາເອກ 18 ຄົນ (ບັນລຸຕົວຈິງ 13 ຄົນ); ປະລິນຍາໂທ 130 ຄົນ (ບັນລຸຕົວຈິງ 177 ຄົນ); ແລະ ປະລິນຍາຕີ 1.352 ຄົນ (ບັນລຸຕົວຈິງ 769 ຄົນ).

1.11. ເປົ້າໝາຍ 11: ສືບຕໍ່ສ້າງ-ປັບປຸງນະໂຍບາຍ, ນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ, ສ້າງກົງຈັກການຈັດຕັ້ງໃຫ້ເປັນ ລະບົບ.

ການທີ່ຈະບັນລຸເປົ້າໝາຍນີ້ ແມ່ນແນໃສ່ບັນດາໜ້າວຽກຈຸດສຸມ ຄື: ປັບປຸງໂຄງສ້າງອຸດສາຫະກຳ ສະໜອງ ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່; ຄົ້ນຄວ້າປັບປຸງບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ ພາຍໃນປີ 2017 ຫາ 2018 ຄື: ການປັບປຸງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍໄຟຟ້າ; ປັບປຸງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍແຮ່ທາດ; ປັບປຸງໂຄງສ້າງລາຄາໄຟຟ້າ; ນະໂຍບາຍ ພະລັງງານແຫ່ງຊາດ; ນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການປະຢັດ ແລະ ອະນຸລັກພະລັງງານ; ປັບປຸງດຳລັດວ່າດ້ວຍໄຟຟ້າຊົນນະບົດ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ມາເປັນກອງທຶນສົ່ງເສີມພະລັງງານ; ແລະ ນຳໃຊ້ສັນຍາສຳປະທານສະບັບໃໝ່. ພ້ອມນັ້ນ ສຸມໃສ່ ສ້າງຕັ້ງ ລັດວິສາຫະກິດພັດທະນາແຮ່ທາດລາວ; ບໍລິສັດຈຳໜ່າຍໄຟຟ້າ ແລະ ບໍລິສັດຮ່ວມທຶນດ້ານສາຍສົ່ງໄຟຟ້າ (ພາກລັດ ຮ່ວມກັບ ເອກະຊົນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ).

ໃນໄລຍະ 5 ປີ ຜ່ານມາ ຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ກຳນົດນິຕິກຳຕ່າງໆ ທີ່ ເປັນເຄື່ອງມືໃນການຄຸ້ມຄອງຊຸກຍູ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ ໃຫ້ບັນລຸຕາມລະດັບຄາດໝາຍ, ໂດຍສະເພາະ ກົດໝາຍໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ແລະ ປະກາດໃຊ້ ໃນປີ 2017 ມີ 2 ສະບັບ (ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍໄຟຟ້າ ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍບໍ່ແຮ່ ສະບັບປັບປຸງ). ໃນບໍດົນມານີ້ໄດ້ສຳເລັດ 3 ດຳລັດ (ດຳລັດວ່າດ້ວຍການປິດບໍ່ແຮ່, ດຳລັດ ວ່າດ້ວຍການອະນຸລັກ ແລະ ປະຢັດພະລັງງານ; ແລະ ດຳລັດວ່າດ້ວຍກອງທຶນສົ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາພະລັງງານ); ແລະ ນິຕິກຳໃຕ້ກົດໝາຍ ອີກຈຳນວນໜຶ່ງ. (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 20). ນອກນັ້ນ ໄດ້ດຳເນີນການປັບປຸງກົງຈັກ ການຈັດຕັ້ງຂອງຕົນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ເລີ່ມຈາກ ປີ 2016 ກົມທຳລະນີສາດ ແລະ ແຮ່ທາດ ໄດ້ຍ້າຍຈາກກະຊວງຊັບພະຍາ ກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ມາຂຶ້ນກັບກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່; ປີ 2017 ໄດ້ສຳເລັດການປັບປຸງກົງ ຈັກການຈັດຕັ້ງຄືນໃໝ່ ຕາມດຳລັດເລກທີ 296/ນຍ, ລົງວັນທີ 4 ກັນຍາ 2017 ວ່າດ້ວຍກົງຈັກການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວ ຂອງກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໂດຍປະກອບມີ: 1 ຫ້ອງການ, 9 ກົມ, 2 ສະຖາບັນ ແລະ 5 ລັດ ວິສາຫະກິດ. ໃນນັ້ນ, ມີ 4 ກົງຈັກທີ່ສ້າງໃໝ່ ໃນປີ 2018 (ກຜຮ; ກນກ; ສພບ ແລະ ລພຮ). ພ້ອມທັງ ມີ 2 ກົມທີ່ ປ່ຽນຊື່ໃໝ່: 1) ກົມບໍ່ແຮ່ ປ່ຽນເປັນ ກົມຄຸ້ມຄອງບໍ່ແຮ່ ແລະ 2) ກົມບໍລິຫານພະລັງງານ ປ່ຽນເປັນກົມຄຸ້ມຄອງພະລັງ ງານ, ເຊິ່ງເຫັນໄດ້ວ່າສາມາດປະຕິບັດໄດ້ຕາມແຜນທີ່ວາງໄວ້.

ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ, ຍັງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ປະຕິບັດ ມະຕິ/ຄຳສັ່ງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງເປັນຮູບປະທຳ ເປັນຕົ້ນ:

- ❖ ການຈັດຕັ້ງຜັນຂະຫຍາຍມະຕິ 7 ຂອງກອງປະຊຸມຄົບຄະນະບໍລິຫານງານສູນກາງພັກ ຄັ້ງທີ 7 ສະໄໝທີ X ເປັນຕົ້ນ: ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງເຂັ້ມງວດ ຕໍ່ກັບຄຳສັ່ງເລກທີ 09/ນຍ ວ່າດ້ວຍການປະຢັດລາຍຈ່າຍ ງົບປະມານຂອງລັດ; ສຳເລັດການປັບປຸງໂຄງສ້າງລາຄາໄຟຟ້າໃນພາກຈຳໜ່າຍພາຍໃນປະເທດ; ສຸມໃສ່ ຄົ້ນຄວ້າແກ້ໄຂສະພາບຄ່ອງທາງດ້ານການເງິນຂອງ ຝຟລ ໃຫ້ດີຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ; ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ ພະລັງງານໄຟຟ້າເຂົ້າໃນການຜະລິດປຸງແຕ່ງເປັນສິນຄ້າໃຫ້ເພີ່ມຂຶ້ນ, ແຕ່ຍັງສືບຕໍ່ເກືອກູນຕໍ່ຜູ້ທີ່ມີລາຍໄດ້ຕ່ຳ ໃຫ້ຍັງສາມາດເຂົ້າເຖິງການຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າຕໍ່ໄປ; ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາໄຟຟ້າ ທີ່ມີເກີນຄວາມຕ້ອງການພາຍໃນ ປະເທດ ເຊິ່ງລັດວິສາຫະກິດໄຟຟ້າລາວ ໄດ້ມີສັນຍາຊື້ໄຟຟ້າຈາກຜູ້ຜະລິດໄຟຟ້າເອກະຊົນຂະໜາດຕ່າງໆ ໃນ ທົ່ວປະເທດ.
- ❖ ຄຳສັ່ງ ເລກທີ 02/ນຍ, ລົງວັນທີ 01/02/2018 ວ່າດ້ວຍການປັບປຸງບັນດາລະບຽບການ ແລະ ກົນໄກປະ ສານງານ ໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ. ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງ ສາມາດຫຼຸດຂັ້ນຕອນໃນ ການຕິດຕັ້ງໄຟຟ້າ ຈາກທີ່ມີ 6 ຂັ້ນຕອນ ເຫຼືອ 3 ຂັ້ນຕອນ (ໃຊ້ເວລາດຳເນີນການ 29-32 ວັນລັດຖະການ) ແລະ ຂອດການບໍລິການ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຜູ້ຊົມໃຊ້ມີຂໍສະດວກໃນການນຳໃຊ້ ເຊິ່ງລັດວິສາຫະກິດໄຟຟ້າລາວໄດ້

ປັບປຸງລະບົບຄວບຄຸມທາງໄກ (SCADA) ເພື່ອຄວບຄຸມ, ຕິດຕາມ ແລະ ກວດກາໄຟຟ້າ, ໄຟມອດ ໄດ້ທ່ວງທັນກັບເວລາ. ນອກຈາກນັ້ນ, ກໍ່ໄດ້ປ່ຽນໝັ້ນໄຟທຳມະດາ (Analogue Metter) ເປັນໝັ້ນໄຟ ທັນສະໄໝ (Smart Digital Metter) ທີ່ມີຄວາມຈິດຈຳ ແລະ ບັນທຶກຂໍ້ມູນການຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າຊັດເຈນ ແລະ ຖືກຕ້ອງ ໂປ່ງໃສກວ່າແບບເດີມ ຍຸດຕິທຳ ທັງຜູ້ຊົມໃຊ້ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງໄດ້ ປັບປຸງຂັ້ນຕອນການອອກອະນຸຍາດນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກແຮ່ທາດ, ໄດ້ປັບປຸງຂັ້ນຕອນຈໍລະຈອນເອກະສານ ໃຫ້ກະທັດຮັດ ແລະ ວ່ອງໄວກວ່າເກົ່າ;

- ❖ ຄຳສັ່ງເລກທີ 03/ນຍ, ລົງວັນທີ 21 ມັງກອນ 2020 ຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ວ່າດ້ວຍການ ປັບປຸງວຽກງານການບໍລິການ ການອອກໃບອະນຸຍາດລົງທຶນ ແລະ ການອອກໃບອະນຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດ. ເພື່ອປະຕິບັດຄຳສັ່ງດັ່ງກ່າວ ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ສຳເລັດ ແລະ ປະກາດໃຊ້ ຄຳແນະນຳ ກ່ຽວກັບ ມາດຕະຖານການລົງທຶນໃນກິດຈະການຊອກຄົ້ນ ແລະ ສຳຫຼວດແຮ່ທາດ ແລະ ກຳລັງຄົ້ນຄວ້າ ຄຳແນະນຳ ກ່ຽວກັບ ຂັ້ນຕອນການຂໍອະນຸຍາດຊອກຄົ້ນ ແລະ ສຳຫຼວດແຮ່ທາດ ທີ່ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີສັນຍາສຳປະທານ ແລະ ຄຳແນະນຳ ກ່ຽວກັບ ການໃຫ້ການບໍລິການທຸລະກິດກ່ຽວກັບແຮ່ທາດ.
- ❖ ຄຳສັ່ງເລກທີ 12/ນຍ, ລົງວັນທີ 23/08/2018 ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 8 ມາດຕະການຊຸກຍູ້ ເສດຖະກິດ. ສຳເລັດການກຳນົດນະໂຍບາຍລາຄາໄຟຟ້າ ເພື່ອແກ້ໄຂເຂດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄຟຟ້າບັດທີ່ ເກີດຂຶ້ນໃນປີ 2018 (ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ຊົນລະປະທານ ແລະ ປູກຝັງລ້ຽງສັດ).

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII (2016-2020), ຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມໃນລະດັບສູງ ໃນການສຸມໃສ່ຄົ້ນຄວ້ານິຕິກຳທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອຮອງຮັບການພັດທະນາຂະ ແໜງການ ໃນໄລຍະໃໝ່, ໃນນັ້ນ ມີຜົນສັກສິກນຳໃຊ້ໄດ້ ໃນໄລຍະແຜນ VIII ຈຳນວນໜຶ່ງ (ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ໄຟຟ້າ ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍບໍ່ແຮ່) ແລະ ນິຕິກຳໃຕ້ກົດໝາຍອີກຈຳນວນໜຶ່ງ ໄດ້ຜ່ານການເຫັນດີດ້ານຫຼັກການ ຈາກລັດຖະບານ ແລະ ສືບຕໍ່ປັບປຸງໃຫ້ສຳເລັດ ທັນກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນ IX (2021-2025) ຂອງຂະແໜ ງການ (ດຳລັດວ່າດ້ວຍການປົດບໍ່ແຮ່, ດຳລັດວ່າດ້ວຍການອະນຸລັກ ແລະ ປະຢັດພະລັງງານ; ແລະ ດຳລັດວ່າດ້ວຍກອງ ທຶນສົ່ງເສີມແລະ ພັດທະນາພະລັງງານ) ແລະ ນິຕິກຳທີ່ມີແຜນຈະສ້າງສຳເລັດໃນມຸ່ງນີ້ຄື: ດຳລັດວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງຄະນະກຳມະການຄວາມປອດໄພຂອງເຂື່ອນແຫ່ງຊາດ. (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 20).

III. ສັງເກດຕີລາຄາ

1. ດ້ານຕັ້ງໜ້າ

- ❖ ຄະນະພັກ, ຄະນະນຳຂອງກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ປະຕິບັດຜາລະບົດບາດ, ໜ້າທີ່, ສິດ ຂອງຕົນຢ່າງຕັ້ງໜ້າ ໃນການຊີ້ນຳງານພັດທະນາຂະແໜງການ ມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ຕາມ ທິດການຫັນເປັນອຸດສາຫະກຳ ແລະ ທັນສະໄໝ. ໂດຍເຮັດໃຫ້ຂອງຂະແໜງການ ມີບົດບາດສຳຄັນໃນໂຄງ ປະກອບເສດຖະກິດ ແລະ ເປັນຂະແໜງການຫລັກທີ່ສ້າງລາຍຮັບເຂົ້າງົບປະມານແຫ່ງຊາດ ທັງທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ.
- ❖ ການກຳນົດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ ໃນໄລຍະ 5 ປີຜ່ານມາ (2016-2020) ການແມ່ນມີລັກສະນະບຸກ ທະລຸ ບົນຜືນຖານການປະສານງານຢ່າງກົມກຽມ ກັບຂະແໜງການ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເປັນຢ່າງດີ, ເພື່ອສຸມໃສ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການໃຫ້ບັນລຸຕາມລະດັບຄາດໝາຍ.
- ❖ ການພັດທະນາໂຄງການພະລັງງານໄຟຟ້າພາຍໃນປະເທດ ໂດຍສະເພາະພະລັງງານໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ແມ່ນໄດ້ຖືກ ພັດທະນາຢ່າງວ່ອງໄວ ເປັນການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນນ້ຳໃຫ້ເກີດເປັນຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ, ພ້ອມນັ້ນ ຍັງໄດ້ ສຸມໃສ່ສຶກສາ ແລະ ພັດທະນາພະລັງງານທົດແທນ ເປັນຕົ້ນ: ພະລັງງານແສງຕາເວັນ ໃຫ້ມີການພັດທະນາ ຢ່າງເປັນຮູບປະທຳ ເພື່ອເປັນຕົວແບບໃນການພັດທະນາໃນອານາຄົດ.
- ❖ ໄດ້ຕັ້ງໜ້າຄົ້ນຄວ້າ ສ້າງ-ປັບປຸງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍໄຟຟ້າ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍແຮ່ທາດ ແລະ ບັນດານິຕິກຳໃຕ້ ກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໄດ້ກາຍເປັນເຄື່ອງມືສຳຄັນໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຊຸກຍູ້ການພັດທະນາຂະແໜງການ

ໃຫ້ຮັບປະກັນປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນສູງສຸດ, ໂດຍສະເພາະ ບັນດາກົງຈັກໃໝ່ອ້ອມຂ້າງກະຊວງ ໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ເພື່ອປະຕິບັດພາລະບົດບາດໄດ້ດີຢ່າງເຕັມສ່ວນ.

2. ດ້ານຄົງຄ້າງ

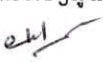
- ❖ ຂະບວນການສ້າງແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ ຍັງຂາດການວິເຄາະ-ວິໄຈ ຢ່າງຮອບດ້ານ ແລະ ເລິກເຊິ່ງ ເຮັດໃຫ້ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບສະພາບຄວາມເປັນຈິງເທົ່າທີ່ຄວນ; ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ ຍັງບໍ່ມີຄວາມເປັນເອກະພາບ ແລະ ລວມສູນກັນ ລະຫວ່າງ ມະຫາພາກ ແລະ ຈຸນລະພາກ, ສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນຈຶ່ງເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ການຈັດຕັ້ງວຽກງານບໍ່ໄປຕາມພາລະບົດບາດ ແລະ ບໍ່ມີປະສິດທິພາບ. ດ້ວຍເຫດນັ້ນ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ແຜນພັດທະນາຂາດຄວາມກົມກຽວ (ການພັດທະນາແຫຼ່ງຜະລິດພະລັງງານໄຟຟ້າ ບໍ່ຕິດພັນກັນຢ່າງກົມກຽວກັບການພັດທະນາລະບົບສາຍສົ່ງ ແລະ ການຕະຫຼາດ ພາໃຫ້ເກີດສະພາບໄຟຟ້າເຫຼືອ-ບໍ່ພໍ).
- ❖ ນິຕິກຳ ແລະ ກົນໄກການຄຸ້ມຄອງຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການພັດທະນາຂະແໜງການ ກໍຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍ, ບວກກັບສຶກສາກຳແໜ້ນກ່ຽວກັບນິຕິກຳເລົ່ານັ້ນຍັງບໍ່ທັນເລິກເຊິ່ງ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ສະມັດຕະພາບ-ຄວາມເຂັ້ມງວດ ໃນການຄຸ້ມຄອງການປະຕິບັດພັນທະຕ່າງໆໃນສັນຍາ ຕໍ່ຜູ້ພັດທະນາໂຄງການ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ເຕັມສ່ວນ, ສິ່ງຜົນໃຫ້ການຈັດເກັບພັນທະຕ່າງໆ ບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ມີໜ້າສິນເພີ່ມຂຶ້ນເປັນຈຳນວນຫຼາຍ.
- ❖ ການອະນຸມັດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງໂຄງການຂະໜາດນ້ອຍ ທັງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ຍັງບໍ່ທັນສອດຄ່ອງກັບລະບຽບການ ແລະ ກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
- ❖ ໂຄງສ້າງຂອງລັດວິສາຫະກິດ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວດຳເນີນທຸລະກິດ ທີ່ຂຶ້ນກັບຂະແໜງການ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບສະພາບຄວາມເປັນຈິງໃນປະຈຸບັນ ເປັນຕົ້ນ: 1) ກົງຈັກການຈັດຕັ້ງໃຫຍ່ ມີຕຳແໜ່ງງານຫຼາຍ-ຊຳຊ້ອນກັນ ພາໃຫ້ເກີດມີການເກື້ອກຸນ ແລະ ການປະຕິບັດໜ້າທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິພາບ; 2) ຮູບແບບການລົງທຶນເຂົ້າໃນການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງຍັງບໍ່ທັນຊັດເຈນ (ການລົງທຶນຮູບແບບ EPC) ພາໃຫ້ເກີດມີຊ່ອງວ່າງ-ບໍ່ມີການປະມຸນໂຄງການ ເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າໂຄງການສູງເກີນຄວາມເປັນຈິງຫຼາຍ ແລະ ສຸດທ້າຍເຮັດໃຫ້ໜີ້ສາທາລະນະຂອງຂະແໜງການ ມີແນວໂນ້ມເພີ່ມສູງຂຶ້ນ.
- ❖ ການຄຸ້ມຄອງຕິດຕາມມາດຕະຖານການກໍ່ສ້າງໂຄງການຍັງເຮັດບໍ່ໄດ້ດີ ແລະ ຍັງຕ້ອງອາໄສຊ່ຽວຊານຕ່າງປະເທດເປັນສ່ວນໃຫຍ່.
- ❖ ການພັດທະນາດ້ານບໍ່ແຮ່ກໍຍັງບໍ່ທັນມີຈຸດສຸມ, ມີລັກສະນະຈັບຈອງໄວ້ແຕ່ບໍ່ພັດທະນາ, ບາງຄັ້ງກໍມີການອອກອະນຸຍາດທັບຊ້ອນກັນລະຫວ່າງສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ບາງທ້ອງຖິ່ນອອກອະນຸຍາດເກີນຂອບເຂດສິດທີ່ໄດ້ມອບໝາຍ, ການເກັບລາຍຮັບເຂົ້າງົບປະມານຈາກການສຳປະທານຍັງບໍ່ໄດ້ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ, ຜູ້ລົງທຶນຍັງຂາດປະສິບການ ແລະ ທຶນຮອນ.
- ❖ ການຄຸ້ມຄອງໂຄງການພັດທະນາບໍ່ແຮ່ ບໍ່ເຂັ້ມງວດເທົ່າທີ່ຄວນ.

3. ການຖອດຖອນບົດຮຽນ

- ❖ ການຜັນຂະຫຍາຍແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ 5 ປີຄັ້ງທີ VIII (2016-2020) ໃຫ້ເປັນແຜນວຽກລະອຽດຕາມຂອບເຂດໜ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງແຕ່ລະກົມກອງອ້ອມຂ້າງກະຊວງ ຍັງເຮັດບໍ່ທັນໄດ້ດີເທົ່າທີ່ຄວນ, ສະແດງອອກໃນການເປັນເຈົ້າການສ້າງແຜນງານ ແລະ ໂຄງການ/ແຜນກິດຈະກຳ ຍັງບໍ່ທັນສອດຄ່ອງກັບຄວາມອາດສາມາດຕົວຈິງ.
- ❖ ການຕັ້ງຄາດໝາຍສຸ່ຊົນ ທີ່ຈະບັນລຸແຜນພັດທະນາຂອງຂະແໜງການ ແມ່ນສ້ອງແສງເຖິງຄວາມຕ້ອງການໃນການພັດທະນາ, ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນສອດຄ່ອງກັບຄວາມອາດສາມາດຕົວຈິງ. ໂດຍສະເພາະ ການສຸ່ຊົນໃຫ້ປະຊາຊົນສາມາດເຂົ້າເຖິງໄຟຟ້າໄດ້ 95% ໃນປີ 2020, ເວລາດຽວກັນ ການສະໜອງງົບປະມານພັດມີຢ່າງຈຳກັດໃນການຂະຫຍາຍລະບົບຕາຂ່າຍ ສູ່ເຂດຊົນນະບົດ-ຫ່າງໄກສອກຫຼີກ, ຈຶ່ງເປັນຕົ້ນເຫດເຮັດໃຫ້ເປັນໜ້າສິນ

ການຊຳລະບໍ່ໄປຕາມໄລຍະເວລາຂອງກົດໝາຍການລົງທຶນຂອງລັດກຳນົດ ແລະ ມູນຄ່າໂຄງການ ເມື່ອທຽບ ກັບລາຄາກາງ ແມ່ນສູງເກີນຄວາມເປັນຈິງ.

- ❖ ການລົງທຶນໃນຂະແໜງພະລັງງານ ຍັງບໍ່ທັນຮັບປະກັນປະສິດທິຜົນເທົ່າທີ່ຄວນ ເປັນຕົ້ນ: ການຜັດທະນາ ແຫຼ່ງຜະລິດ-ລະບົບສາຍສົ່ງ ຍັງບໍ່ມີການວາງແຜນຢ່າງເປັນລະບົບຄົບຊຸດ; ການຜັດທະນາແຫຼ່ງຜະລິດ ສ່ວນ ໃຫຍ່ແມ່ນແບບເຂື່ອນນ້ຳໄຫຼ (ບໍ່ມີອ່າງໂຕ່ງ); ການຂະຫຍາຍລະບົບສາຍສົ່ງ ແມ່ນການລົງທຶນຮູບແບບ EPC (ບໍ່ມີການປະມຸນ).
- ❖ ການຜັດທະນາຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ເຫັນວ່າມີຫຼາຍປັດໄຈກະທົບໃສ່ ເຮັດໃຫ້ບໍ່ສາມາດບັນລຸຕາມ ແຜນ, ເປັນຕົ້ນ: ຜົນກະທົບຈາກໄພທຳມະຊາດ ເກີດການແລ້ງ-ສົ່ງຜົນຕໍ່ການຜະລິດພະລັງງານ, ຝົນຕົກ ໜັກ-ນ້ຳປ່າໄຫຼຫຼາກ ມາດຕະການຮັບມືດ້ານເຕັກນິກ-ຄວາມປອດໄພບໍ່ສູງ, ລາຄາແຮ່ທາດໃນຕະຫຼາດໂລກ ເປັນປັດໄຈພາຍນອກຕັດສິນການລົງທຶນດ້ານບໍ່ແຮ່, ລວມທັງສະພາບພາຍໃນ ແມ່ນມີການສົ່ງໂຈະອະນຸມັດ ໂຄງ ການຊຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ເພື່ອດຳເນີນການປະເມີນຜົນ.
- ❖ ການປັບໃຊ້ກົດໝາຍຂອງຂະແໜງການ ຍັງບໍ່ທັນມີຜົນສັກສິດເທົ່າທີ່ຄວນ, ເຮັດໃຫ້ການຜັດທະນາບໍ່ ເປັນໄປຕາມແຜນ-ເປັນໄປຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ຜັດທະນາ; ການຈັດເກັບລາຍຮັບຕາມຜົນທະສັນຍາ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ດີ ເຮັດໃຫ້ເກີດໜີ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ.

ພາກທີ II

ແຜນພັດທະນາຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ 5 ປີຄັ້ງທີ IX (2021-2025)

I. ສະພາບເງື່ອນໄຂພາຍໃນປະເທດ

ບົນພື້ນຖານແນວທາງນະໂຍບາຍຂອງພັກ ໃນການພັດທະນາປະເທດຊາດ ຕາມທິດການຫັນເປັນອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັນສະໄໝ ດ້ວຍບາດກ້າວທີ່ໜັກແໜ້ນ, ສ້າງເງື່ອນໄຂເຮັດໃຫ້ປະເທດຊາດຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ມີລາຍຮັບປານກາງສູງ ພາຍໃນປີ 2030. ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການໃນໄລຍະ 5 ປີຂ້າງໜ້າ ແມ່ນການພັດທະນາຕາມທິດທາງທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ວິໄສທັດ 2030 ແລະ ແຜນຍຸດທະສາດ 2025 ຂອງຂະແໜງການ, ເຊິ່ງເປັນການຜັນຂະຫຍາຍແນວທາງນະໂຍບາຍຂອງພັກ ໃຫ້ເປັນອັນລະອຽດ, ໂດຍສຸມໃສ່ພັດທະນາດ້ານພະລັງງານ ເປັນບຸລິມະສິດ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ເປັນສຳຄັນ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວ ເປັນການຊຸດຄົ້ນທຳແຮງບົ່ມຊ້ອນພາຍໃນປະເທດ ເພື່ອສ້າງຖານລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ປະເທດຊາດ ໃນໄລຍະຍາວ, ໂດຍສະເພາະ ຖານລາຍຮັບທີ່ມາຈາກຂະແໜງພະລັງງານ, ເຊິ່ງຈະເປັນການຊຸກຍູ້ໂດຍກົງ ຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງພື້ນຖານເສດຖະກິດ ຂອງປະເທດ ແລະ ເປັນສິນຄ້າຍຸດທະສາດເພື່ອການສົ່ງອອກໃນຕໍ່ໜ້າ.

1. ດ້ານພະລັງງານ

ປະເທດເຮົາ ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ໂດຍສະເພາະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ, ໂດຍມີທີ່ຕັ້ງພູມສັນຖານລຽບຕາມຝັ່ງແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ມີແມ່ນໍ້າຫຼາຍສາຂາຫຼັກ ເປັນທຳແຮງບົ່ມຊ້ອນທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ລວມທັງຄວາມເໝາະສົມທາງດ້ານພູມສັນຖານ ທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ ການພັດທະນາແຫຼ່ງພະລັງພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ. ນອກຈາກນີ້ ຍັງມີທຳແຮງພະລັງງານຄວາມຮ້ອນຖານຫີນ, ແສງຕາເວັນ, ລົມ, ຊີວະມວນ. ການພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າ ນັບແຕ່ປີ 1971 ເປັນຕົ້ນມາ, ຂະແໜງພະລັງງານໄດ້ມີການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງແຫຼ່ງພະລັງພະລັງງານ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ມີລັກສະນະກ້າວກະໂດດ, ເຊິ່ງສາມາດພະລັງພະລັງງານ ເພື່ອສະໜອງການຊົມໃຊ້ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ສົ່ງອອກ ໄດ້ຫຼາຍ 10.000 ກວ່າ MW (ນັບທັງໂຄງການທີ່ຈະສຳເລັດໃນທ້າຍປີ 2020).

ພະລັງງານໄຟຟ້າ ແມ່ນປັດໄຈພື້ນຖານ ແລະ ຊຸກຍູ້ໂດຍກົງ ໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ, ໂດຍສະເພາະ ການສະໜອງແຫຼ່ງພະລັງພະລັງງານໄຟຟ້າ ໃຫ້ແກ່ພື້ນຖານການຜະລິດກະສິກຳ, ພາກອຸດສາຫະກຳ, ພາກການບໍລິການ ແລະ ພາກທີ່ຢູ່ອາໄສ. ພ້ອມນັ້ນ ພະລັງງານໄຟຟ້າ ຍັງກາຍເປັນທຳແຮງບົ່ມຊ້ອນທີ່ໄດ້ປຽບຂອງປະເທດເຮົາທີ່ຈະພັດທະນາໃຫ້ກາຍເປັນສິນຄ້າຍຸດທະສາດ ແລະ ສ້າງຖານລາຍຮັບສຳຄັນຂອງປະເທດຊາດ.

ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ ປະຈຳປີ 2020, ເຊິ່ງເປັນປີມ້ວນທ້າຍ ຂອງແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ 5 ປີຄັ້ງທີ VIII (2016-2020). ການເກີດພະຍາດ COVID-19 ໄດ້ກະທົບໂດຍກົງຕໍ່ການເຕີບໂຕຂອງເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ (GDP) ໂດຍສະເພາະ ຂະແໜງທ່ອງທ່ຽວ, ການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນ. ຈາກການປະເມີນ ຂອງສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ, ເຊິ່ງຄາດຄະເນເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ ຈະມີການເຕີບໂຕຕໍ່າລົງຈາກຄາດຄະເນເບື້ອງຕົ້ນ ໃນປີ 2020 ແມ່ນ 6,1% ຫຼຸດລົງມາໃນລະດັບ 3,3% ແລະ ກອງທຶນການເງິນສາກົນ (IMF) ຄາດຄະເນ 0,7% ໃນປີ 2020 ລວມທັງການຈັດຕັ້ງສາກົນອື່ນໆ ກໍ່ມີການປະເມີນຈັງຫວະການເຕີບໂຕຂອງເສດຖະກິດລາວ ໃນປີ 2020 ແມ່ນບໍ່ເກີນ 1% (ບົດລາຍງານຜົນກະທົບຂອງ COVID-19 ຕໍ່ເສດຖະກິດຂອງ ສປປ.ລາວ ທັງໃນໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ, ສະບັບເລກທີ 05/ສຄສຊ, ລົງວັນທີ 19 ເມສາ 2020). ສະນັ້ນ ການຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງການດ້ານພະລັງງານທັງພາຍໃນ ແລະ ເພື່ອສົ່ງອອກປະເທດໃກ້ຄຽງ ຕະຫຼອດໄລຍະ 5 ປີຕໍ່ໜ້າ, ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຝຶຈາລະນາຄືນໃໝ່ ໃນກໍລະນີຜົນກະທົບຈາກພະຍາດ COVID-19, ເພື່ອໃຫ້ການວາງແຜນ

ພັດທະນາພື້ນຖານແຫຼ່ງຜະລິດ ແລະ ລະບົບສາຍສົ່ງ ສອດຄ່ອງກັບການສະໜອງພາຍໃນປະເທດໃຫ້ພຽງພໍ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງແລກປ່ຽນພະລັງງານກັບບັນດາປະເທດໃກ້ຄຽງ.

1.1. ການຜະລິດພະລັງງານໄຟຟ້າ

ການຜະລິດຂອງບັນດາໂຄງການໄຟຟ້າທີ່ນອນຢູ່ແຜນການ 5 ປີຄັ້ງທີ IX (2021-2025), ຄາດຄະເນການຜະລິດ (ຕົວເລກສະສົມ 5 ປີ) 276.096 ລ້ານ kWh, ມູນຄ່າ 140.879 ຕື້ກີບ (ເມື່ອທຽບໃສ່ຜົນຜະລິດຂອງແຜນການ 5 ປີຄັ້ງທີ VIII (2016-2020) ເພີ່ມຂຶ້ນ 79% (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 16).

1.2. ຄວາມຕ້ອງການພາຍໃນ

ໃນປີ 2018 ຄວາມຕ້ອງການຊົມໃຊ້ພະລັງງານໄຟຟ້າທັງໝົດທົ່ວປະເທດ 5.417 GWh/ປີ, ເພີ່ມຂຶ້ນ 9,1% ເມື່ອທຽບໃສ່ 2017, ໃນນັ້ນ ສັດສ່ວນການຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າຕາມປະເພດການຊົມໃຊ້ຕົວຈິງ ຄື: ພາກອຸດສາຫະກຳ 42%; ພາກທີ່ຢູ່ອາໄສ 35%; ພາກທຸລະກິດ 22%; ແລະ ພາກກະສິກຳ 1%. ພ້ອມກັນນັ້ນ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ແຂວງວຽງຈັນ ເປັນເຂດທີ່ມີອັດຕາການຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າ ໃນປະລິມານຫຼາຍທີ່ສຸດໃນທົ່ວປະເທດ ຄື: 28%, 12% ແລະ 10% ຕາມລຳດັບ.

ການຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງການໄຟຟ້າ ໃນແຜນພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າພາຍໃນປະເທດ, ແມ່ນອີງໃສ່ການຕັ້ງຂໍ້ສົມມຸດຖານ ໃນ 5 ກໍລະນີສຶກສາ: (1) ສົມມຸດຖານໃຫ້ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຄວາມຕ້ອງການຂະຫຍາຍຕົວຕາມການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດ (ກໍລະນີພື້ນຖານ); (2) ສົມມຸດຖານໃຫ້ມີການນຳໃຊ້ລົດໄຟຟ້າ ກວມ 30% ຂອງພາຫະນະນຳທັງໝົດປີ 2030 ໃນ 4 ຕົວເມືອງໃຫຍ່ (ຫຼວງພະບາງ, ນະຄອນຫຼວງ, ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ຈຳປາສັກ); (3) ສົມມຸດຖານໃຫ້ມີອຸດສາຫະກຳຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມ; (4) ແມ່ນສົມມຸດຖານໃຫ້ມີທັງການນຳໃຊ້ລົດໄຟຟ້າເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ອຸດສາຫະກຳມີການຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນພ້ອມກັນ; (5) ສົມມຸດຖານໃນກໍລະນີເກີດພະຍາດລະບາດອັກເສບປອດຈາກເຊື້ອຈຸລະໂລກສາຍພັນໃຫ້ມາ COVID-19.

ສະນັ້ນ ການຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງການພະລັງງານໄຟຟ້າພາຍໃນປະເທດ ໄລຍະ 2021-2025 ສະເລ່ຍເພີ່ມຂຶ້ນ 8,1%-10,7%/ປີ, ໝາຍຄວາມວ່າຮອດ 2025 ຄວາມຕ້ອງການກຳລັງໄຟຟ້າພາຍໃນປະເທດ ຄາດການໃນກໍລະນີ ຕ່ຳສຸດປະມານ 2.132 MW ແລະ ຄາດການໃນກໍລະນີສູງສຸດຈະເພີ່ມຂຶ້ນເປັນປະມານ 2.880 MW. ໃນໄລຍະ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ການຈຳໜ່າຍໄຟຟ້າພາຍໃນປະມານ 28.624 ລ້ານກິໂລວັດໂມງ, ມູນຄ່າ 2.431 ລ້ານໂດລາ, ຊຶ່ງໄດ້ມີການຊື້ໄຟຟ້າຈາກໂຄງການເອກະຊົນ 28.176 ລ້ານກິໂລວັດໂມງ ມູນຄ່າ 1.731 ລ້ານໂດລາ ແລະ ນຳເຂົ້າໄຟຟ້າປະມານ 3.000 ລ້ານກິໂລວັດໂມງ, ມູນຄ່າ 172 ລ້ານໂດລາ.

1.3. ຄວາມຕ້ອງການຕະຫຼາດສົ່ງອອກ

ໂດຍປະຕິບັດຕາມກອບການຮ່ວມມື ທີ່ລັດຖະບານໄດ້ເຊັນບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈ (MOU) ບັນດາປະເທດໃກ້ຄຽງ ຈຸດປະສົງ ເພື່ອສົ່ງອອກພະລັງງານໄຟຟ້າ (ໄທ 9.000 MW; ຫວຽດນາມ 5.000 MW; ກຳປູເຈຍ 3.000 MW; ມຽນມາ 500 MW; ແລະ ມາເລເຊຍ 300 MW). ປະຈຸບັນ (2020) ສາມາດສົ່ງອອກໄຟຟ້າ ໄດ້ທັງໝົດ 6.500 MW ແລະ ໃນອີກ 5 ປີຂ້າງໜ້າ ສືບຕໍ່ໃຫ້ການສົ່ງອອກໄຟຟ້າ ຄາດຄະເນໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍກວ່າ 5.000 MW (ຫວຽດນາມ 2.000 MW, ໄທ 1.000 MW, ກຳປູເຈຍ 1.700 MW, ສິງກະໂປ 100 MW, ມາເລເຊຍ 300 MW ແລະ ມຽນມາ 35 MW) ລວມທັງໝົດປະມານ 11.000 MW. (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 21).

ອີງໃສ່ສະພາບການໂລກທີ່ມີການລະບາດຂອງພະຍາດລະບາດອັກເສບປອດຈາກເຊື້ອຈຸລະໂລກສາຍພັນໃຫ້ມາ COVID-19 ເຮັດເສດຖະກິດໃນໂລກກໍ່ຄືພາກພື້ນມີການຂະຫຍາຍຕົວຫຼຸດລົງ, ຊຶ່ງນັບແຕ່ເດືອນ ມັງກອນ 2020 ເປັນຕົ້ນມາ ແລະ ອາດຈະແກ່ຍາວເວລາໄປແບບບໍ່ມີກຳນົດວ່າການລະບາດຂອງພະຍາດຈະສິ້ນສຸດລົງເມື່ອໃດ ແລະ ເສດຖະກິດໂດຍລວມຈະກັບມາພື້ນໂຕແນວໃດ. ສະນັ້ນ, ຄວາມຕ້ອງການພະລັງງານໄຟຟ້າຂອງບັນດາປະເທດກໍ່ອາດຈະຫຼຸດ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເປົ້າໝາຍການສົ່ງອອກໄຟຟ້າຂອງ ສປປ ລາວ ກໍ່ອາດຈະຫຼຸດລົງເຊັ່ນດຽວກັນ.

2. ດ້ານທໍລະນີສາດ ແລະ ບໍ່ແຮ່

ປະເທດເຮົາ ມີທີ່ຕັ້ງພູມສັນຖານ ຢູ່ເຂດໃຈກາງຂອງຫຼາຍໂຄງສ້າງທໍລະນີສາດ, ເຊິ່ງເປັນປະເທດໜຶ່ງ ທີ່ມີທ່າແຮງ ແລະ ຄວາມອຸດົມສົມບູນ ທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດ. ຈາກຂໍ້ມູນການສຳຫຼວດຜ່ານມາ ກໍໄດ້ພົບເຫັນບັນດາຈຸດປະກົດແຮ່ທາດຫຼາຍກວ່າ 570 ຈຸດປະກົດແຮ່ທາດ ໂດຍປະກອບມີບັນດາແຮ່ທາດທີ່ສຳຄັນ ຄື: ທອງ, ຄຳ, ກົ່ວ, ຊີນ-ສັງກະສີ, ອັງຕິມອນ, ເຫຼັກ, ຖ່ານຫີນ, ຫີນກາວ, ໂປຕາສ, ຫີນກາວ, ຫີນປຸນຜະລິດຊີມັງ, ຫີນປາໂກໄດ, ຫີນກໍ່ສ້າງ ແລະ ຫີນອຸດສາຫະກຳຈຳນວນໜຶ່ງ.

ໃນ 5 ປີຕໍ່ໜ້າ (2021-2025) ຂະແໜງທໍລະນີສາດ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ວາງຫຼັກປັດຊະຍາຂອງການພັດທະນາຢູ່ບົນຫຼັກການຂອງການພັດທະນາສ້າງຖານຂໍ້ມູນຂອງແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດ ໃຫ້ອຸດົມສົມບູນເພື່ອເປົ້າໝາຍຈັດແບ່ງການນຳໃຊ້ພໍປະມານ, ລະມັດລະວັງ, ຄວາມມີເຫດຜົນ, ການມີລະບົບພູມຄຸ້ມກັນກັບຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງທັງພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ ພ້ອມທັງໃຫ້ມີຄວາມສຳຄັນກັບຄວາມຮູ້ ແລະ ຈັນຍາບັນໄປຄຽງຄູ່ກັນກັບການບໍລິຫານຈັດການແຮ່ທາດຕາມຫຼັກປັດຊະຍາຂອງເສດຖະກິດ ຂອງການໃຊ້ປະໂຫຍດຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດໃຫ້ເປັນໄປຢ່າງຮອບຄອບສອດຄ່ອງຕາມຫຼັກວິຊາການ, ມີຄວາມຖືກຕ້ອງ ແລະ ເໝາະສົມ, ເປັນຖານການຜະລິດທີ່ສຳຄັນຊ່ວຍສ້າງຄວາມອຸດົມສົມບູນໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດຂອງປະເທດ ແນໃສ່ຄວາມສົມດຸນ ລະຫວ່າງການຊົມໃຊ້ ແລະ ອະນຸລັກ ຫຼື ສະຫງວນໄວ້ໃຫ້ຄົນຮຸ່ນຫຼັງ.

ເພື່ອຕອບສະໜອງໃຫ້ແກ່ຫຼັກປັດຊະຍາຂອງການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ສປປລາວ ໄດ້ຈັດແບ່ງການຜະລິດແຮ່ທາດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນແຮ່ທາດ ຕາມ 5 ກຸ່ມການຜະລິດແຮ່ທາດທີ່ມີຢູ່ໃນສປປລາວ ດັ່ງນີ້: ❶ ກຸ່ມແຮ່ທາດບໍລິມາດໜ້ອຍມູນຄ່າສູງ; ❷ ກຸ່ມແຮ່ທາດບໍລິມາດຫຼາຍມູນຄ່າຕ່ຳ; ❸ ກຸ່ມແຮ່ທາດຍຸດທະສາດ; ❹ ກຸ່ມແຮ່ທາດອະໂລຫະສຳລັບການກໍ່ສ້າງ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ❺ ກຸ່ມແຮ່ທາດຫາຍາກ (ສຳລັບແຮ່ທາຍາກຜ່ານມາຍັງບໍ່ມີການຜະລິດ ແຕ່ຈະສຸ້ຊົມໃຫ້ມີໂຄງການ ເກີດຂຶ້ນ).

ການກຳນົດຕົວເລກຄາດໝາຍການຜະລິດແຮ່ທາດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນແຮ່ທາດ ປີ 2021-2025 ມີດັ່ງນີ້:

2.1. ການຜະລິດແຮ່ທາດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນແຮ່ທາດ

ໃນໄລຍະ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ຄາດຄະເນຜະລິດແຮ່ທາດໄດ້ 7.832,1 ລ້ານໂຕລາສະຫະລັດ (ຖ້າທຽບໃສ່ແຜນ 5 ປີຄັ້ງທີ VIII (2016-2020) ຈຳນວນ 7.526,5 ລ້ານ ໂຕລາສະຫະລັດ ເຫັນວ່າ ເພີ່ມຂຶ້ນ 4%). (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 19).

2.2. ການຈຳໜ່າຍພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ

ໃນໄລຍະ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ຄາດຄະເນການສົ່ງອອກແຮ່ທາດໄດ້ 8.336,4 ລ້ານໂຕລາສະຫະລັດ (ຖ້າທຽບໃສ່ແຜນ 5 ປີຄັ້ງທີ VIII (2016-2020) ຈຳນວນ 8.092,3 ລ້ານໂຕລາສະຫະລັດ ເຫັນວ່າ ເພີ່ມຂຶ້ນ 3%) ຊຶ່ງໃນນັ້ນ:

1) ການຈຳໜ່າຍພາຍໃນ:

ໃນໄລຍະ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ຄາດຄະເນການຈຳໜ່າຍແຮ່ທາດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນແຮ່ທາດຢູ່ພາຍໃນ ຈຳນວນ 1.974 ລ້ານໂຕລາສະຫະລັດ (ຖ້າທຽບໃສ່ແຜນ 5 ປີຄັ້ງທີ VIII (2016-2020) ຈຳນວນ 1.429 ລ້ານໂຕລາສະຫະລັດ ເຫັນວ່າ ເພີ່ມຂຶ້ນ 38%). (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 19).

2) ການຈຳໜ່າຍໄປຕ່າງປະເທດ:

ໃນໄລຍະ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ຄາດຄະເນມູນຄ່າການຈຳໜ່າຍແຮ່ທາດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນແຮ່ທາດ ໄປຕ່າງປະເທດ ຈຳນວນ 6.362,4 ລ້ານ ໂຕລາສະຫະລັດ (ຖ້າທຽບໃສ່ແຜນ 5 ປີຄັ້ງທີ VIII (2016-2020) ຈຳນວນ 6.663.2 ລ້ານໂຕລາສະຫະລັດ ເຫັນວ່າ ຫຼຸດລົງ 5%) (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 19).

2.3. ຄາດຄະເນລາຍຮັບເຂົ້າງົບປະມານລັດ (ຄ່າສໍາປະທານ, ຄ່າຊັບພະຍາກອນ, ອາກອນກຳໄລ, ອາກອນເງິນປັນຜົນ, ເງິນປັນຜົນ, ອາກອນເງິນເດືອນ ລວມທັງພັນທະກອງທຶນຕາມສັນຍາ ແລະ ພັນທະອື່ນໆ) ໃນໄລຍະ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ຈໍານວນ 880 ລ້ານ ໂດລາສະຫະລັດ (ຖ້າທຽບໃສ່ແຜນ 5 ປີຄັ້ງທີ VIII (2016-2020) ຈໍານວນ 838,4 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ເຫັນວ່າ ເພີ່ມຂຶ້ນ 5%) (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 19).

ສໍາລັບຂະແໜງການບໍ່ແຮ່ ໃນໄລຍະ 5 ປີ 2021-2025 (ຖ້າທຽບໃສ່ແຜນ 5 ປີຄັ້ງທີ VIII (2016-2020) ເຫັນວ່າ ອັດຕາການຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນ 4% ແລະ ອັດຕາການຈໍາໜ່າຍພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເພີ່ມຂຶ້ນ 3% ຍ້ອນວ່າ ໂຄງການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ຜະລິດແຜ່ນທອງ ຂອງບໍລິສັດ ລ້ານຊ້າງ ມີເນື້ອໂຮມ ລົມເຕັດ ຢູ່ເຂດເຊໂປນ ໄດ້ຍຸດຕິໜີຍທ້າຍ ປີ 2020, ສໍາລັບໂຄງການຜະລິດຄໍາຈະເລີ່ມໃນທ້າຍປີ 2020 ນີ້ຈະມີມູນຄ່າບໍ່ສູງເທົ່າກັບມູນຄ່າການຜະລິດທອງ. ສ່ວນໂຄງການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງ ຄໍາ ແລະ ຝຸ່ນທອງ ຂອງບໍລິສັດ ພູເບ້ຍ ມາຍນີ້ງ ຈໍາກັດ ຢູ່ແຂວງໄຊສົມບູນ ຈະສິ້ນສຸດຕາມໃບອະນຸຍາດຂຸດຄົ້ນ ໃນເນື້ອທີ່ 80 ກມ² ໃນປີ 2022 ແຕ່ສັນຍາດັ່ງກ່າວ ຍັງມີອາຍຸ ແລະ ບໍລິສັດຍັງດໍາເນີນການສໍາຫຼວດ ໃນເນື້ອທີ່ 2.514 ກມ².

ເພື່ອສຸຊົນໃຫ້ຂະແໜງບໍ່ແຮ່ ມີອັດຕາການຜະລິດຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນເປັນແຕ່ລະໄລຍະ ຈະຕ້ອງໄດ້ສືບຕໍ່ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມ 19 ໂຄງການ (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 22) ທີ່ຢູ່ໃນການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ທາງດ້ານສດຖະກິດ-ເຕັກນິກໄດ້ກ້າວເຂົ້າສູ່ການຜະລິດ ຕາມແຜນການທີ່ກຳນົດໄວ້.

II. ຂໍ້ຈໍາກັດ-ສິ່ງທ້າທາຍ

- 1) ປະເທດເຮົາ ເປັນປະເທດກໍາລັງພັດທະນາ ຄວາມອາດສາມາດໃນການສະສົມທຶນຍັງບໍ່ທັນສູງ, ໂດຍສະເພາະຄວາມຕ້ອງການແຫຼ່ງທຶນມະຫາສານ ທີ່ຈະນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂອງຂະແໜງການ. ການດຶງດູດການລົງທຶນເຂົ້າໃນຂະແໜງການໄລຍະຜ່ານມາ ຍັງບໍ່ທັນເປີດກວ້າງເທົ່າທີ່ຄວນ, ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນ ການລົງທຶນຈາກປະເທດໃກ້ຄຽງ.
- 2) ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດໃນວຽກງານວິຊາສະເພາະ ແລະ ວຽກງານຄຸ້ມຄອງ ຂອງພະນັກງານຍັງມີຄວາມຈໍາກັດບວກກັບຈໍານວນພະນັກງານ ຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍ ເມື່ອທຽບກັບຕໍາແໜ່ງງານຕົວຈິງ.
- 3) ລະບຽບການ-ນິຕິກຳໃນການຄຸ້ມຄອງ ການພັດທະນາຂະແໜງການ ຍັງບໍ່ທັນມີຜົນສັກສິດເທົ່າທີ່ຄວນ, ໂດຍສະເພາະ ກົນໄກການເກັບລາຍຮັບຈາກການປະຕິບັດພັນທະເຂົ້າລັດຖະບານ ຍັງບໍ່ໄດ້ເທົ່າທີ່ຄວນ. ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ ແລະ ການປະຕິບັດສັນຍາ ຍັງບໍ່ທັນເຂັ້ມງວດ ແລະ ບໍ່ທັນເປັນເອກະພາບ; ລະບຽບການ, ນະໂຍບາຍທາງດ້ານພາສີອາກອນ ຕໍ່ຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ທີ່ມີໃນປະຈຸບັນຍັງບໍ່ທັນຈະແຈ້ງ, ດຶງດູດ ແລະ ສົ່ງເສີມ, ຈຶ່ງເກີດມີສະພາບຊໍ້າຊ້ອນ, ບໍ່ເປັນອັນສະເພາະ ແລະ ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການ ແລະ ວິທີປະຕິບັດທີ່ດີຂອງສາກົນ, ຊຶ່ງສ້າງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃຫ້ຜູ້ລົງທຶນ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງລັດ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ຄວາມສັກສິດຂອງການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ ໃນການຄຸ້ມຄອງລັດຂອງຂະແໜງການພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ຍັງບໍ່ທັນເຂັ້ມງວດ ແລະ ບໍ່ທັນເປັນເອກະພາບ; ລະບຽບການ, ກົນໄກທາງດ້ານພາສີອາກອນ ຕໍ່ຂະແໜງບໍ່ແຮ່ຍັງບໍ່ທັນເປັນລະບົບ, ເກີດມີສະພາບຊໍ້າຊ້ອນ, ບໍ່ເປັນອັນສະເພາະ ແລະ ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການ ແລະ ວິທີປະຕິບັດທີ່ດີຂອງສາກົນ;
- 4) ມາດຕະຖານຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ, ຄວາມປອດໄພ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງແຮງງານໃນເຂດຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການປະຕິບັດທີ່ດີຂອງສາກົນ; ຂໍ້ກຳນົດ, ບົດແນະນຳ ແລະ ມາດຕະຖານທາງດ້ານເຕັກນິກຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍ, ຮັດກຸມ ແລະ ຈະແຈ້ງ;
- 5) ປະຈຸບັນມີຂໍ້ມູນພື້ນຖານຈາກການສໍາຫຼວດ ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີການສັງລວມ, ປັບປຸງ ແລະ ຈັດສັນເປັນລະບົບ ທັນສະໄໝບໍລິການຮັບໃຊ້ໃຫ້ແກ່ສັງຄົມ, ດຶງດູດການລົງທຶນ ແລະ ຂະແໜງການວິຊາສະເພາະທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ຢ່າງທົ່ວເຖິງ.

- 6) ລະບົບສາຍສົ່ງຍັງບໍ່ທັນເຊື່ອມຈອດກັນ, ດ້ວຍລະບົບແຮງສູງ 230/500 ກວ, ເຮັດໃຫ້ຄວາມສາມາດໃນການສົ່ງ-ຈຳໜ່າຍພະລັງງານໄຟຟ້າ ຍັງບໍ່ທັນຕອບສະໜອງຕາມຄວາມຕ້ອງການຕົວຈິງ ຂອງການຊົມໃຊ້ພາຍໃນປະເທດ; ລະບົບສາຍສົ່ງໄຟຟ້າແຫ່ງຊາດ 230/500 kV ຍັງບໍ່ສາມາດຮອງຮັບແຫຼ່ງຜະລິດໄຟຟ້າ ເພື່ອຮັບໃຊ້ພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກຕ່າງປະເທດ.
- 7) ການຜະລິດພະລັງງານໄຟຟ້າຕົ້ນຕໍແມ່ນມາຈາກພະລັງງານນ້ຳ, ຊຶ່ງແຫຼ່ງຜະລິດສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນປະເພດເຂື່ອນທີ່ບໍ່ມີອ່າງໂຕ່ງ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຄວາມອາດສາມາດຂອງການຜະລິດກະແສໄຟຟ້າລະດູແລ້ງ ແລະ ລະດູຝົນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ເຊິ່ງບໍ່ສອດຄ່ອງເທົ່າທີ່ຄວນ ກັບຄວາມຕ້ອງການໃຊ້ໄຟຟ້າ ພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກ.
- 8) ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເປັນຕົ້ນ: ສະພາວະໂລກຮ້ອນ, ອາກາດບິນເປື້ອນສານຝືດ, ໄຟນ້ຳຖ້ວມ-ແຫ້ງແລ້ງ, ແຜ່ນດິນໄຫວ, ລົມພະຍຸຮ້າຍແຮງ ເປັນສິ່ງທ້າທາຍຕໍ່ການພັດທະນາຂະແໜງ ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່.
- 9) ການຂົນສົ່ງ ຜະລິດຕະພັນແຮ່ທາດປະເພດບໍລິມາດຫຼາຍມູນຄ່າຕໍ່າ ອອກໄປຕ່າງປະເທດ ເຫັນວ່າຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດໃນການແຂ່ງຂັນທາງດ້ານລາຄາ.
- 10) ການພິຈາລະນາຄັດເລືອກເພື່ອອອກອະນຸຍາດບໍລິສັດເຂົ້າມາລົງທຶນ, ມີຫຼາຍຂັ້ນຕອນ, ຫຼາຍຂະແໜງການ, ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຍັງບໍ່ເດັດຂາດ ແລະ ເຂັ້ມງວດຕາມມາດຕະຖານທີ່ກຳນົດ (ຄວາມສາມາດທາງດ້ານເຕັກນິກ, ບໍ່ເປັນມືອາຊີບ, ປະສົບການ ແລະ ທຶນຮອນ) ແລະ ບໍ່ທັນມີເປົ້າໝາຍຊັດເຈນ ຂໍ້ຈຳກັດໃນການສ້າງອຸດສາຫະກຳໂຮງງານຫຼໍ່ແຮ່ທາດ ແມ່ນຂຶ້ນກັບຫຼາຍປັດໄຈໂດຍສະເພາະ ຕົ້ນທຶນການຜະລິດສູງ ເຮັດໃຫ້ໂຄງການບໍ່ເສດຖະກິດ.

III. ຈຸດໝາຍລວມ, ເປົ້າໝາຍ, ຄາດໝາຍ ແລະ ວຽກຈຸດສຸມແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ 5 ປີຄັ້ງທີ IX (2021-2025)

1. ຈຸດໝາຍລວມ

“ການພັດທະນາຂະແໜງການພະລັງງານ ເປັນບຸລິມະສິດ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ເປັນສຳຄັນບົນພື້ນຖານຄວາມສອດຄ່ອງກັບທຳອ່ຽງລວມການພັດທະນາໃນພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ, ປະກອບສ່ວນສຳຄັນໃນການສ້າງຖານລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ປະເທດຊາດ, ດ້ວຍຈັງຫວະການເຕີບໂຕທີ່ມີຄຸນນະພາບ ຕາມເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ສີຂຽວ”.

ການສ້າງແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ 5 ປີຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ແມ່ນບົນພື້ນຖານການຕີລາຄາຖອດຖອນບົດຮຽນ ສະພາບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ, ຈຸດດີ ແລະ ຂໍ້ຄົງຄ້າງຕ່າງໆ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໃນໄລຍະ 5 ປີຜ່ານມາ (2016-2020), ບວກກັບທຳແຮງບິ່ມຊ້ອນ ແລະ ກາລະໂອກາດ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ກໍ່ຍັງເປັນການສືບຕໍ່ຜັນຂະຫຍາຍ 7 ຍຸດທະຍາດ ຂອງຂະແໜງການຮອດປີ 2025. ໂດຍໄດ້ກຳນົດ 12 ເປົ້າໝາຍ, ລາຍລະອຽດດັ່ງນີ້:

1.1. ເປົ້າໝາຍທີ 1: ພັດທະນາການສະໜອງພະລັງງານໄຟຟ້າໃຫ້ມີສະຖຽນລະພາບ ແລະ ໜັ້ນຄົງ, ສົມຄູ່ກັບຄວາມຕ້ອງການນຳໃຊ້ພາຍໃນ ແລະ ການສົ່ງອອກ.

ການພັດທະນາແຫຼ່ງຜະລິດພະລັງງານ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການພະລັງງານໄຟຟ້າ ທັງພາຍໃນ ແລະ ພາກພື້ນ, ຮັບປະກັນຜົນປະໂຫຍດລວມຂອງຊາດ-ລັດຖະບານ, ມາດຕະຖານທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ເຕັກນິກ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ-ສັງຄົມ. ບົນພື້ນຖານການຊຸດຄົ້ນທຳແຮງບິ່ມຊ້ອນ ພາຍໃນປະເທດ ເພື່ອສ້າງໂຄງປະກອບສ້າງດ້ານພະລັງງານໃຫ້ມີຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ມີສະຖຽນລະພາບ.

1) ຄາດໝາຍ:

1. ກຳນົດໂຄງສ້າງດ້ານພະລັງງານ ຢ່າງເໝາະສົມ ສຳລັບການສະໜອງໄຟຟ້າພາຍໃນປະເທດ ຄື: ໄຟຟ້າພະລັງງານນ້ຳ 65%; ໄຟຟ້າຄວາມຮ້ອນຖານຫີນ 30% ແລະ ໄຟຟ້າຈາກພະລັງງານທົດແທນ 5% (ແສງຕາເວັນ, ລົມ, Biomass).

2. ສູ້ຊິນສະໜອງພະລັງງານໄຟຟ້າໃຫ້ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການພາຍໃນປະເທດ ຕະຫຼອດປີ (ລະດູແລ້ງ ແລະ ຝົນ) ໃຫ້ໄດ້ 2.880 MW. ສືບຕໍ່ສົ່ງອອກຕ່າງປະເທດໃນໄລຍະ 5 ປີ (2021-2025) ໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍກວ່າ 5.000 MW ລວມທັງໝົດ 11.000 MW.
3. ປັບປຸງລະບົບ ເພື່ອກຽມຄວາມພ້ອມໃຫ້ການເຊື່ອມໂຍງ (System to System) ກັບປະເທດເພື່ອນບ້ານ.

2) ວຽກຈຸດສຸມ:

1. ການພັດທະນາແຫຼ່ງຜະລິດໄຟຟ້າ ໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການໄຟຟ້າ, ໂດຍໃຫ້ມີການປະສົມປະສານແຫຼ່ງພະລັງງານອື່ນໆຕາມສັດສ່ວນທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອຮັບປະກັນໃນການສະໜອງພະລັງງານໄຟຟ້າຢ່າງມີສະຖຽນລະພາບ. ໂດຍສຸມໃສ່ ພັດທະນາແຫຼ່ງຜະລິດ ທີ່ຮັບປະກັນສະໜອງໄຟ ໃນລະດູແລ້ງ ແລະ ສາມາດອຸປະຖຳແຫຼ່ງຜະລິດພະລັງງານໃໝ່ຂອງທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອເປັນຈຸດແຂງ ໃນການຊື້-ຂາຍພະລັງງານກັບຕ່າງປະເທດ. ໂດຍຄາດຄະເນຈະສຸມໃສ່ພັດທະນາແຫຼ່ງຜະລິດພະລັງງານໃຫ້ໄດ້ 45 ໂຄງການ. (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 8).
2. ສືບຕໍ່ຮ່ວມມືກັບຂະແໜງການພາຍໃນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ເພື່ອດຳເນີນວຽກງານການກວດກາຄວາມປອດໄພຂອງເຂື່ອນ.
3. ການພັດທະນາແຫຼ່ງໄຟຟ້ານໍ້າຕົກທີ່ເປັນທຳແຮງຂອງປະເທດ, ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍການພັດທະນາໄຟຟ້ານໍ້າຕົກແບບຍືນຍົງ - ການຜະລິດໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງບໍ່ໃຫ້ຫຼຸດໂຕນກັນຫຼາຍ, ສອດຄ່ອງກັບການຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຕາມສັດສ່ວນໂຄງສ້າງດ້ານການສະໜອງພະລັງງານ.
4. ປັບປຸງ Grid Code, ລະບົບຄວບຄຸມບັນຊາແຫຼ່ງຜະລິດ ເພື່ອຮັກສາຄວາມຖີ່ລະບົບ (Load Frequency Control), ປ້ອງກັນສາຍສົ່ງ ທີ່ເປັນລະບົບ. ພ້ອມທັງສຶກສາຄົ້ນຂີດຄວາມສາມາດ ໃນການສະໜອງໄຟຂອງລະບົບ ເພື່ອກຳນົດວິທີການ ບັນຊາການຜະລິດ ແລະ ກຳນົດປະເພດແຫຼ່ງຜະລິດໃໝ່ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ລະບົບຂອງ ໄຟຟ້າລາວ ມີການສະໜອງ, ສົ່ງ ແລະ ຈຳໜ່າຍ ທີ່ມີຄວາມສະຖຽນລະພາບ.

1.2. ເປົ້າໝາຍທີ 2: ພັດທະນາລະບົບສາຍສົ່ງໄຟຟ້າສໍາລັບການສະໜອງໄຟຟ້າພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກ.

ການວາງແຜນພັດທະນາລະບົບສາຍສົ່ງ ແລະ ສະຖານີ ເພື່ອຮັບໃຊ້ພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ທົ່ວເຖິງໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງອະນຸພາກພື້ນ. ລັດຖະບານມີນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມການລົງທຶນໃສ່ການພັດທະນາລະບົບສາຍສົ່ງດ້ວຍຮູບແບບຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ຮູບແບບສໍາປະທານ ກໍ່ສ້າງ, ດຳເນີນງານ ແລະ ມອບໂອນ (BOT), ຮູບແບບຮ່ວມທຶນ (JV), ຮູບແບບ PPP ແລະ ອື່ນໆທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການແບກຫາບໜີ້ສາທາລະນາພາກລັດ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ.

1) ຄາດໝາຍ:

1. ປັບປຸງລະບົບສາຍສົ່ງໄຟຟ້າເພື່ອສະໜອງໄຟຟ້າໃຫ້ທົ່ວເຖິງໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມໝັ້ນຄົງຂອງລະບົບບໍ່ໃຫ້ມີໄຟດັບໄຟມອດເປັນເວລາດົນ.
2. ປັບປຸງລະບົບໄຟຟ້າໃຫ້ມີຄວາມໝັ້ນຄົງໃນການເຊື່ອມໂຍງ ແລະ ແລກປ່ຽນພະລັງງານກັບບັນດາປະເທດໃນອະນຸພາກພື້ນ.

2) ວຽກຈຸດສຸມ:

1. ພິຈາລະນາການລົງທຶນ ໃນ ຮູບແບບ BOT ແລະ ຮູບແບບອື່ນທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາແຫຼ່ງທຶນໃນການພັດທະນາລະບົບສາຍສົ່ງ ແລະ ສະຖານີ ໂດຍການພິຈາລະນາກໍ່ສ້າງສາຍສົ່ງຈຳນວນ 48 ໂຄງການ. ໃນນັ້ນ, ມີລະດັບແຮງດັນ 500 kV ຈຳນວນ 06 ໂຄງການ, 230 kV ຈຳນວນ 12 ໂຄງການ ແລະ 115 kV ຈຳນວນ 30 ໂຄງການ. (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 24).
2. ປັບປຸງ ແລະ ຍົກລະດັບລະບົບສາຍສົ່ງ ແລະ ສະຖານີ ພາຍໃນປະເທດ ເພື່ອຮອງຮັບການເຊື່ອມໂຍງກັບປະເທດຕ່າງໆໃຫ້ມີຄວາມສະຖຽນລະພາບ.

3. ສ້າງຕັ້ງບໍລິສັດສາຍສົ່ງໄຟຟ້າ (EDL-T).

1.3. ເປົ້າໝາຍທີ 3: ການພັດທະນາລະບົບຈຳໜ່າຍ ແລະ ການບໍລິການໄຟຟ້າ.

1) ຄາດໝາຍ:

1. ປັບປຸງລະບົບຈຳໜ່າຍໄຟຟ້າ ເພື່ອໃຫ້ພະລັງງານຕົກເຮ່ຍໃນລະບົບທັງໝົດ ຫຼຸດລົງເໝືອດົວເລກດຽວ.
2. ປັບປຸງວຽກບໍລິການ ແລະ ຕິດຕັ້ງໄຟຟ້າ ໃຫ້ໄດ້ ລຳດັບ 2 ໂຕເລກ ຕາມຕົວຊີ້ວັດທີ 03 ຂອງຄຳສັ່ງ 02/ນຍ.
3. ແກ້ໄຂ ໄຟຕົກ-ໄຟມອດ SAIFI & SAIDI (ຈຳນວນຄັ້ງຂອງໄຟຕົກ-ໄຟມອດ ແລະ ຄວາມດົນນານຂອງໄຟຕົກ-ໄຟມອດ) ຫຼຸດລົງໃຫ້ໄດ້ຕາມມາດຕະຖານ.

2) ວຽກຈຸດສຸມ:

1. ວາງແຜນພັດທະນາໂຄງການປັບປຸງລະບົບຕາຂ່າຍ ລວມທັງຕິດຕັ້ງໝໍ້ນັບໄຟທັນສະໄໝໃນຂອບເຂດຕົວເມືອງໃຫຍ່ ແລະ ເມືອງ ອື່ນ ໆ ໃນທົ່ວປະເທດ ໃຫ້ສາມາດແກ້ໄຂພະລັງງານຕົກເຮ່ຍໄດ້ດີຂຶ້ນ.
2. ສ້າງຖານຂໍ້ມູນໃຫ້ເປັນລະບົບເພື່ອເກັບກຳສະຖິຕິໄຟດັບ-ໄຟມອດ ພາກລະບົບສາຍສົ່ງ, ສະຖານີ, ລະບົບຈຳໜ່າຍ, ໝໍ້ແປງລະບົບຈຳໜ່າຍ ຮອດ ຜູ້ຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າ ເພື່ອປະເມີນ SAIFI & SAIDI ໃຫ້ມີອັນດັບທີ່ດີຂຶ້ນໃກ້ຄຽງກັບບັນດາປະເທດໃນອາຊຽນ.
3. ປັບປຸງຂັ້ນຕອນການຂໍຕິດຕັ້ງໄຟຟ້າ, ໂດຍນຳໃຊ້ຖານຂໍ້ມູນໃນລະບົບຜະລິດໃບບິນ, ປັບປຸງທີມງານໃຫ້ບໍລິການລູກຄ້າ (ຕິດຕັ້ງໄຟຟ້າ ແລະ ຈົດເລກການນັບພະລັງງານປະຈຳເດືອນຂອງໝໍ້ນັບໄຟ) ໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ພັດທະນາລະບົບ ແລະ ຮູບແບບ ການຈ່າຍເງິນຄ່າກະແສໄຟຟ້າໃຫ້ມີຫຼາຍຊ່ອງທາງ ເພື່ອໃຫ້ລູກຄ້າມີຄວາມສະດວກ ແລະ ມີຄວາມເພິ່ງພໍໃຈໃນການໃຫ້ບໍລິການ.
4. ສ້າງຕັ້ງທີມງານປ່ຽນຖ່າຍບາງອຸປະກອນໄຟຟ້າ ໂດຍບໍ່ໄດ້ມອດໄຟ (HOTLINE) ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການມອດໄຟໃນການສ້ອມແປງປ່ຽນຖ່າຍ, ຕິດຕັ້ງອຸປະກອນໃໝ່ໃນພາກ 22 ກວ ແລະ ສູ້ຊິນ ຮອດພາກລະບົບສົ່ງໄຟຟ້າແຮງສູງ.
5. ສືບຕໍ່ແຜນປັບປຸງສູນບໍລິການຂ່າວສານ (Call Center) ເພື່ອຕອບຂໍ້ຂ້ອງໃຈຜ່ານສາຍດ່ວນໃຫ້ເປັນລະບົບທີ່ທັນສະໄໝ ທຽບເທົ່າລະບົບສາກົນ.
6. ສ້າງແຜນລົງກວດກາດ້ານເຕັກນິກໃນການຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າຂອງຜູ້ຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າໃນທົ່ວປະເທດ ທຸກໆ ສາມປີ ຕາມກຳນົດໄວ້ໃນ ຂໍ້ 3 ມາດຕາ 92 ຂອງ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍໄຟຟ້າ.

1.4. ເປົ້າໝາຍທີ 4: ຂະຫຍາຍການຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າສູ່ຊົນນະບົດດ້ວຍຫຼາຍຮູບແບບ.

1) ຄາດໝາຍ:

1. ຂະຫຍາຍອັດຕາການຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າໃຫ້ໄດ້ 98% ຂອງຄົວເຮືອນທົ່ວປະເທດ (ປະຈຸບັນ 95%),
2. ຂະຫຍາຍລະບົບຕາຂ່າຍໄຟຟ້າໃຫ້ໄດ້ 2,26% (28.000 ຄອບຄົວ) ແລະ ໄຟຟ້ານອກລະບົບ 0,74% (9.000 ກວ່າຄອບຄົວ), ໂດຍແນໃສ່ນຳໃຊ້ແຫຼ່ງທຶນຈາກການຮ່ວມມື (ເງິນກູ້ຢືມ, ຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ...) ເປັນຕົ້ນຕໍ, ສົມທົບກັບການລົງທຶນຂອງລັດ ອີກຈຳນວນໜຶ່ງ.

2) ວຽກຈຸດສຸມ:

1. ຊອກຫາແຫຼ່ງທຶນ ຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ, ກູ້ຢືມດອກເບ້ຍຕ່ຳ ແລະ ຜ່ອນຜັນ ໃນການຊຳລະໄລຍະຍາວ ຈາກປະເທດຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນອື່ນໆ ແລະ ສະຖາບັນການເງິນທັງພາຍໃນ ແລະ ສາກົນ ເຊັ່ນ: ສປ ຈີນ, ADB, WB, KOICA , JICA , IFC, EDCF, AIIB...).
2. ປະສານສົມທົບກັບຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອກຳນົດຈຸດສຸມການພັດທະນາ ໃຫ້ຈະແຈ້ງ, ເຊິ່ງເປັນຂໍ້ມູນພື້ນຖານໃນການຂະຫຍາຍຕາຂ່າຍ ສູ່ເຂດດັ່ງກ່າວ (ຈຸດສຸມ/ເປົ້າໝາຍລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກຂອງລັດຖະບານ, ຈຸດສຸມພັດທະນາ ແລະ ເຂດຍຸດທະສາດຕ່າງໆ).

3. ສຸມໃສ່ພັດທະນາລະບົບຕາຂ່າຍໄຟຟ້າ ສູ່ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ໃນບັນດາແຂວງທົ່ວປະເທດ, ຮັບປະກັນ. ການຂະຫຍາຍໄຟຟ້າສູ່ຊຸມນະບົດ, ເພື່ອຊຸກຍູ້ ໃຫ້ເຂດຈຸດສຸມພັດທະນາເຫຼົ່ານັ້ນ ມີໄຟຟ້າໃຊ້ຢ່າງຖາວອນ ນັບແຕ່ເໝືອນຮອດໃຕ້. (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 25).
4. ນຳໃຊ້ສາຍສົ່ງ-ສາຍຈຳໜ່າຍ ໃນລະບົບຂອງໄຟຟ້າລາວ ດ້ວຍຫຼາຍຮູບແບບ (SWER) ເພື່ອສະໜອງໃຫ້ ປະຊາຊົນເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ.
5. ຂະຫຍາຍໄຟຟ້າແສງຕາເວັນເຂົ້າເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ທີ່ບໍ່ມີເງື່ອນໄຂຂະຫຍາຍລະບົບຕາຂ່າຍໄຟຟ້າໄປ ເຖິງ.
6. ພັດທະນາເຂື່ອນຂະໜາດນ້ອຍສະໜອງໄຟຟ້າໃນເຂດສະເພາະ ຫ່າງໄກສອກຫຼີກ.

1.5. ເປົ້າໝາຍທີ 5: ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ພະລັງງານສະອາດເຂົ້າໃນການຄົມມະນາຄົມ ແລະ ຂົນສົ່ງ.

ການພັດທະນາລະບົບຂົນສົ່ງສາທາລະນະ ດ້ວຍການນຳໃຊ້ໄຟຟ້າ ແມ່ນນະໂຍບາຍສຳຄັນ ຂອງລັດຖະບານ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ວຽກງານຄົມມະນາຄົມ-ຂົນສົ່ງ ທີ່ນຳໃຊ້ພະລັງງານໄຟຟ້າມີບົດບາດຫຼາຍຂຶ້ນ, ຊຶ່ງຈະຫຼຸດຜ່ອນການນຳເຂົ້າ ນ້ຳມັນເຊື້ອໄຟ ແລະ ອ້າຍແກສ, ທັງເປັນການຫຼຸດຜ່ອນມົນລະພິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ-ສັງຄົມ.

1) ຄາດໝາຍ:

1. ຜົນຂະຫຍາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດການສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ພະລັງງານສະອາດເຂົ້າໃນຂະ ແໜງການຄົມມະນາຄົມ ໃຫ້ໄດ້ 14% ຂອງຈຳນວນລົດທີ່ໃຊ້ໃນປີ 2017 ຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.
2. ພັດທະນາ ນ້ຳມັນເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ແລະ ອາຍແກັສມີເທນ (CH₄) .
3. ພັດທະນາສະຖານີສາກລົດໄຟຟ້າ/ບ້ານນ້ຳມັນຊີວະພາບ ໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍກວ່າ 100 ສະຖານີ ໃນຂອບເຂດທົ່ວ ປະເທດ.

2) ວຽກຈຸດສຸມ:

1. ສົມທົບກັບຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຄົ້ນຄວ້າອອກນິຕິກຳ ແລະ ນະໂຍບາຍຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມການນຳ ໃຊ້ພາຫະນະທີ່ຂັບເຄື່ອນດ້ວຍພະລັງງານສະອາດ.
2. ສົ່ງເສີມການພັດທະນາລະບົບສະຖານີສາກລົດໄຟຟ້າ ພາກເໜືອ 20 ສະຖານີ, ພາກກາງ 50 ສະຖານີ ແລະ ພາກໃຕ້ 30 ສະຖານີ.
3. ສົ່ງເສີມ ໂຄງການສາທິດຂະບວນການຜະລິດອາຍແກັສມີເທນ (CH₄) ສຳລັບຂະແໜງ ຂົນສົ່ງ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ ເພື່ອທົດແທນການນຳເຂົ້ານ້ຳມັນຈາກຕ່າງປະເທດ.
4. ພັດທະນາໂຮງງານນ້ຳມັນເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ຈາກປາມນ້ຳມັນ, ໝາກເກົາ ແລະ ມັນຕົ້ນ.

1.6. ເປົ້າໝາຍທີ 6: ສົ່ງເສີມການປະຢັດ ແລະ ອະນຸລັກພະລັງງານ.

ນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມ ການປະຢັດ ແລະ ອະນຸລັກ ພະລັງງານ ໃຫ້ເປັນຮູບປະທຳ ແມ່ນການຜັນຂະຫຍາຍຍຸດທະ ສາດຂອງຂະແໜງການ ໃນການພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຕາມທິດຍືນຍົງ ຕິດພັນກັບສິ່ງ ແວດລ້ອມ, ກວມເອົາບັນດາພາກສ່ວນສຳຄັນຄື: ພາກອຸດສາຫະກຳ, ພາກທີ່ຢູ່ອາໄສ-ອາຄານທຸລະກິດ-ສຳນັກງານ ແລະ ພາກຄົມມະນາຄົມ-ຂົນສົ່ງ. ໂດຍແນໃສ່ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ອຸປະກອນໄຟຟ້າ, ເຄື່ອງຈັກພາຫະນະໃນລະບົບການ ຜະລິດ ທີ່ປະຢັດພະລັງງານ.

1) ຄາດໝາຍ:

1. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດຳລັດ ວ່າດ້ວຍການປະຢັດ ແລະ ອະນຸລັກພະລັງງານ ທີ່ຮັບຮອງຈາກລັດຖະບານ ສະບັບ ເລກທີ 232/ລບ, ລົງວັນທີ 11 ພຶດສະພາ 2020.
2. ສ້າງມາດຕະຖານ ແລະ ການປະຢັດພະລັງງານ ສຳລັບອຸປະກອນໄຟຟ້າ.

2) ວຽກຈຸດສຸມ:

1. ສ້າງລະບຽບການ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປະຢັດ ແລະ ອະນຸລັກພະລັງງານ ສຳລັບໂຮງງານອຸດ ສາຫະກຳ, ຕຶກອາຄານສຳນັກງານ, ແລະ ບັນດາອຸປະກອນເຄື່ອງໃຊ້ພະລັງງານ.

2. ສົ່ງເສີມລະບົບການບໍລິຫານຈັດການພະລັງງານໃນອາຄານ ແລະ ໂຮງງານ ພ້ອມທັງສຸມໃສ່ການຊຸກຍູ້, ສົ່ງເສີມ, ເຜີຍແຜ່ ແລະ ປຸກຈິດສໍານຶກໃຫ້ປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ໃຫ້ມີສະຕິຕົນຕົວ ແລະ ເປັນເຈົ້າການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການປະຢັດ ແລະ ອະນຸລັກພະລັງງານ.
3. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຕົວແບບການປະຢັດ ແລະ ອະນຸລັກພະລັງງານ ໃນອາຄານ ແລະ ໂຮງງານ (ໂຮງງານ ຊີມັງຫຼັງສອງ ວັງວຽງ, ໂຮງງານຢາສຸບ, ໂຮງແຮມວຽງຈັນພາຊາ ແລະ ຫ້າງຊັບພະສິນຄ້າລາວ-ໄອເຕັກ).
4. ສົ່ງເສີມການກວດສອບການນໍາໃຊ້ພະລັງງານໃນຕຶກອາຄານ ແລະ ໂຮງງານອຸດສາຫະກຳ.
5. ຊຸກຍູ້, ສົ່ງເສີມບັນດາຕຶກອາຄານ ແລະ ໂຮງງານອຸດສາຫະກຳ ເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນຊຶ່ງລາງວັນການປະຢັດພະລັງງານໃນກອບການຮ່ວມມືອາຊຽນຢ່າງໜ້ອຍ 2 ຄັ້ງ.
6. ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດໃຫ້ກາຍເປັນຄູຝຶກ ກ່ຽວກັບການກວດສອບພະລັງງານ ແລະ ການບໍລິຫານການຈັດການພະລັງງານ ຢ່າງໜ້ອຍ 2 ຄົນ.
7. ກຳນົດກົນໄກໃນການຄຸ້ມຄອງການນໍາເຂົ້າເຄື່ອງໃຊ້ໄຟຟ້າ ທີ່ມີຄຸນນະພາບຕໍ່າ ໂດຍການສົມທົບກັບຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

1.7. ເປົ້າໝາຍທີ 7: ສໍາຫຼວດສ້າງຂໍ້ມູນພື້ນຖານດ້ານທໍລະນີສາດ ແລະ ແຮ່ທາດ ແລະ ປະເມີນຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດທົ່ວປະເທດ.

1) ຄາດໝາຍ:

1. ສືບຕໍ່ສໍາຫຼວດສ້າງແຜນທີ່ທໍລະນີສາດ-ແຮ່ທາດພື້ນຖານ ມາດຕາສ່ວນ 1/200.000 ໃນເຂດທີ່ບໍ່ໄດ້ປະຕິບັດ ມີເນື້ອທີ່ 74.696 ກມ² (31,5% ຂອງເນື້ອທີ່ທົ່ວປະເທດ) ໃຫ້ສໍາເລັດ 100%.
2. ຄັດເລືອກສ້າງແຜນທີ່ທໍລະນີສາດ-ແຮ່ທາດ ມາດຕາສ່ວນ 1/50.000 ໃນເຂດທີ່ມີທ່າແຮງດ້ານແຮ່ທາດ ຈາກແຜນທີ່ທໍລະນີສາດ-ແຮ່ທາດພື້ນຖານ ມາດຕາສ່ວນ 1/200.000 ໃຫ້ໄດ້: ແຮ່ທາດອະໂລຫະ (ຫີນປູນ) ຢູ່ 3 ແຂວງ ແລະ ແຮ່ທາດໂລຫະ ໃນເນື້ອທີ່ 5.568,75 ກມ² (20% ຂອງເນື້ອທີ່ເປົ້າໝາຍສະຫງວນແຮ່ທາດຂອງລັດຖະບານ).
3. ຮັບປະກັນໃຫ້ມີຖານຂໍ້ມູນທໍລະນີສາດ-ແຮ່ທາດ, ທໍລະນີໄຟຟ້າບັດ-ດິນເຈື່ອນ ແລະ ສຶກສາແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນກັບບັນດາປະເທດທີ່ມີຊາຍແດນຕິດຈອດກັບ ສປປ ລາວ.
4. ຮັບປະກັນໃຫ້ມີຖານຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຈຸດແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວດ້ານທໍລະນີສາດ (Geo-Tourist Site) 10 ຈຸດ ແລະ ຮັບຮອງປະກາດໃຊ້ໃຫ້ໄດ້ 2 ຈຸດ.
5. ສ້າງຖານຂໍ້ມູນດ້ານທໍລະນີສາດ-ແຮ່ທາດ ແລະ ເພີ່ມຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການວິໄຈແຮ່ທາດ ເພື່ອດຶງດູດການລົງທຶນ ແລະ ຮ່ວມມືດ້ານແຮ່ທາດກັບອາຊຽນໃຫ້ສາມາດດໍາເນີນໄດ້.
6. ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ທາງດ້ານວິຊາການ ຂອງຂະແໜງທໍລະນີສາດ ແລະ ແຮ່ທາດ.

2) ວຽກຈຸດສຸມ:

1. ສໍາຫຼວດສ້າງແຜນທີ່ທໍລະນີສາດ-ແຮ່ທາດ ມາດຕາສ່ວນ 1/200.000 ຢູ່ແຂວງ ໄຊຍະບູລີ, ວຽງຈັນ, ຊຽງຂວາງ, ໄຊສົມບູນ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ບໍລິຄໍາໄຊ, ສະຫວັນນະເຂດ, ສາລະວັນ, ເຊກອງ, ຈໍາປາສັກ ແລະ ອັດຕະປື.
2. ສໍາຫຼວດສ້າງແຜນທີ່ທໍລະນີສາດ ມາດຕາສ່ວນ 1/50.000 ແລະ ຕີລາຄາແຫຼ່ງແຮ່ທາດອະໂລຫະສໍາລັບອຸດສາຫະກຳ ແລະ ກໍ່ສ້າງ (ຫີນປູນ) ຢູ່ເຂດແຂວງ ຄຳມ່ວນ, ວຽງຈັນ ແລະ ຫຼວງພະບາງ.
3. ສ້າງແຜນທີ່ທໍລະນີສາດ ມາດຕາສ່ວນ 1/50.000 ແຮ່ທາດໂລຫະ ຂອງເນື້ອທີ່ທີ່ມີທ່າແຮງທາງດ້ານແຮ່ທາດ ຢູ່ເຂດແຂວງ ອຸດົມໄຊ, ຫຼວງພະບາງ, ໄຊຍະບູລີ, ວຽງຈັນ ແລະ ຄຳມ່ວນ.

4. ສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍງານຮັບຜິດຊອບຂໍ້ມູນພື້ນຖານດ້ານທໍລະນີໄຟຟ້າບັດ, ສັງລວມ ແລະ ປຸງແຕ່ງຂໍ້ມູນ, ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງເວັບໄຊ, ສ້າງວາລະສານ ເປັນລາຍໂຕມາດ, ສ້າງຫ້ອງສະໝຸດ ທໍລະນີສາດ ແລະ ແຮ່ທາດ, ສ້າງຫໍຟິມຕະພັນ ຫິນ-ແຮ່ ແລະ ຊາກດຶກດຳບັນ, ສ້າງຫ້ອງວິໄຈແຮ່ທາດ, ສ້າງຕຶກກົມທໍລະນີສາດ ແລະ ແຮ່ທາດ ທີ່ປະກອບດ້ວຍບັນດາສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຄົບຊຸດ.
5. ເກັບຂໍ້ມູນ, ສຶກສາ, ສະເໜີ ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອຮັບຮອງ ພູຫີນປູນ ເມືອງວັງວຽງ ແຂວງວຽງ ຈັນ, ພູຜາມານ ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ, ບໍ່ກ້ວໂພນຕົ້ວ ແຂວງຄຳມ່ວນ, ກຳແພງຍັກ ແຂວງຄຳມ່ວນ, ສາມພັນ ໂບກ ແຂວງສາລະວັນ, ຜາສ້ວມ ແຂວງຈຳປາສັກ, ເຊກະຕາມ ແຂວງຈຳປາສັກ, ໜອງຝ້າ ແຂວງອັດຕະ ປື ເພື່ອເປັນແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວທາງທໍລະນີວິທະຍາສັງລວມຂໍ້ມູນທໍລະນີສາດ-ແຮ່ທາດ ທີ່ໄດ້ຈາກການສຳ ຫຼວດຂອງພາກລັດ ແລະ ຜູ້ລົງທຶນ.

1.8. ເປົ້າໝາຍທີ 8: ການກຳນົດນະໂຍບາຍການບໍລິຫານຈັດການ/ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາແຮ່ທາດໃຫ້ເກີດຜົນ ປະໂຫຍດສູງສຸດ ຕາມທິດສີຂຽວ.

1) ຄາດໝາຍ:

1. ໃຫ້ການບໍລິຫານຈັດການ (ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາ) ແຮ່ທາດ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ໃຫ້ມີຄວາມ ເໝາະສົມ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຈຳເປັນນຳໃຊ້ພາຍໃນປະເທດ ບົນພື້ນຖານທ່າແຮງດ້ານແຮ່ທາດ ແລະ ການອະນຸລັກຮ່ວມກັບການໃຊ້ປະໂຫຍດຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດອື່ນຢ່າງເໝາະສົມ ແລະ ຍືນຍົງ.
2. ຜູ້ຜະລິດແຮ່ທາດ ແລະ ພາກອຸດສາຫະກຳແຮ່ທາດ ຕ້ອງດຳເນີນການທີ່ເປັນມາດຕະຖານ ໂດຍແນໃສ່ໃຫ້ ຜູ້ປະກອບການດຳເນີນການເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ, ສັງຄົມ ແລະ ສຸຂະພາບຊຸມຊົນ.
3. ສິ່ງເສີມ, ຊຸກຍູ້ ສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ພາກອຸດສາຫະກຳບໍ່ແຮ່ ພັດທະນາອຸດສາຫະກຳຕໍ່ ເນື່ອງຂຶ້ນສູງ ເລີ່ມແຕ່ອຸດສາຫະກຳຕົ້ນນ້ຳ, ກາງນ້ຳ ແລະ ປາຍນ້ຳ (UpStream, MidStream, DownStream) ຢູ່ເຂດທີ່ມີຄວາມເໝາະສົມ ເພື່ອພັດທະນາແຮ່ທາດໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດສູງສຸດ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການສົ່ງອອກແຮ່ທາດ.
4. ສູ້ຊິນ ຊຸກຍູ້ຫົວໜ່ວຍການຜະລິດ: ເພື່ອສະດວກໃນການພັດທະນາລະບົບຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາ ບັນດາແຮ່ທາດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນແຮ່ທາດ ໄດ້ກຳນົດຈັດແບ່ງອອກເປັນ 5 ກຸ່ມ ແລະ ວາງຄາດໝາຍສູ້ ຊິນ ດັ່ງນີ້:
  - ກຸ່ມການຜະລິດແຮ່ທາດມູນຄ່າສູງ ປະກອບດ້ວຍ: ທອງແຜ່ນ, ແຮ່ທອງເຂັ້ມຊຸ້ນ, ໂລຫະປະສົມຄຳ-ເງິນ , ຄຳ, ແຮ່ຄຳເຂັ້ມຊຸ້ນ... ຈະສູ້ຊິນໃຫ້ໄດ້ ມູນຄ່າ 3.685 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ;
  - ກຸ່ມການຜະລິດແຮ່ທາດບໍລິມາດຫຼາຍມູນຄ່າຕ່ຳ ໂດຍສະເພາະແຮ່ໂປຕາສ ຈະສູ້ຊິນໃຫ້ໄດ້ ມູນຄ່າ 1.357 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ;
  - ກຸ່ມການຜະລິດແຮ່ທາດຍຸດທະສາດ (ຖ່ານຫີນ, ຫີນກາວ, ຫີນປູນຜະລິດຊີມັງ), ຈະສູ້ຊິນໃຫ້ໄດ້ ມູນ ຄ່າ 1.869 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ;
  - ກຸ່ມການຜະລິດແຮ່ທາດອະໂລຫະສຳລັບການກໍ່ສ້າງ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ (ຫີນປູນ, ບາຣິດ, ປາໂກໄດ ....) ຈະສູ້ຊິນໃຫ້ໄດ້ 139 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ;
  - ສຳລັບກຸ່ມການຜະລິດແຮ່ທາດຫາຍາກ ຜ່ານມາຍັງບໍ່ມີການຜະລິດ ແລະ ຈະສູ້ຊິນໃຫ້ມີການຜະລິດ ເກີດຂຶ້ນ;
  - ສຳລັບກຸ່ມການຜະລິດແຮ່ທາດຫາຍາກ ຜ່ານມາຍັງບໍ່ມີການຜະລິດ ແລະ ຈະສູ້ຊິນໃຫ້ມີການຜະລິດ ເກີດຂຶ້ນ.

5. ຊຸກຍູ້ໃຫ້ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ສືບຕໍ່ພັດທະນາ ວຽກງານຄົ້ນຄວ້າ, ວິໄຈ, ທົດລອງ ລວມທັງການບໍລິການ ວຽກງານທໍລະນີສາດ-ບໍ່ແຮ່ ແລະ ໂລຫະກໍາ.
6. ຊຸກຍູ້ 19 ໂຄງການ ຢູ່ໃນໄລຍະສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ເຕັກນິກ ໃຫ້ສາມາດກ້າວ ເຂົ້າສູ່ການເຊັນສັນຍາພັດທະນາບໍ່ແຮ່.(ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 22).
7. ສຶກສາຂໍ້ມູນແຮ່ທາດເບື້ອງຕົ້ນ, ຊອກຄົ້ນ, ສຳຫຼວດ, ພັດທະນາແຮ່ທາດ (ລວມທັງແຮ່ທາດຫາຍາກ) ແລະ ການຊື້-ຂາຍແຮ່ທາດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນແຮ່ທາດ ກັບຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບສິດສຳປະທານຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມ ກົດໝາຍ.

2) ວຽກຈຸດສຸມ:

1. ເພື່ອຮັບປະກັນແກ່ການນຳໃຊ້ ແລະ ອະນຸລັກຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດ ຕ້ອງປະຕິບັດວຽກຈຸດສຸມ ດັ່ງນີ້:
  - ເລັ່ງລັດສັງລວມຄືນໃໝ່ກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານແຮ່ທາດ ທີ່ປະກອບດ້ວຍຂໍ້ມູນຫຼັກ ເຊັ່ນ: ຂໍ້ມູນ ການສຳຫຼວດ, ສະຖານະພາບ, ຄຸນລັກສະນະ, ແນວທາງການເພີ່ມມູນຄ່າອຸດສາຫະກຳຕໍ່ເນື່ອງ, ຄວາມ ຕ້ອງການ ແລະ ການສະໜອງ ຂອງຊະນິດແຮ່ທາດ ເພື່ອເປັນຫຼັກຖານທາງດ້ານຂໍ້ມູນໃນການກຳນົດ ກອບແນວທາງບໍລິຫານຈັດການແຮ່ທາດເພື່ອໃຫ້ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳກ່ຽວກັບແນວທາງ ແລະ ມາດຕະການ ໃນການບໍລິຫານຈັດການແຮ່ທາດເປັນແຕ່ລະໄລຍະ;
  - ວາງລະບຽບການ, ຫຼັກການກ່ຽວກັບການອະນຸມັດ ແລະ ອະນຸຍາດໂດຍຍຶດຖືຫຼັກການຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ການສະໜອງຂອງການນຳໃຊ້ແຮ່ທາດເພື່ອພັດທະນາປະເທດ ໂດຍສະເພາະແຮ່ທາດທີ່ສຳຄັນສຳລັບ ການພັດທະນາ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍການພັດທະນາປະເທດຂອງລັດຖະບານ;
  - ການກຳນົດເຂດແຫຼ່ງແຮ່ເພື່ອຊຸດຄົ້ນບັນດາປະເພດແຮ່ທີ່ສຳຄັນທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ຊຸກຍູ້ເຂດ ແຫຼ່ງແຮ່ເພື່ອຊຸດຄົ້ນແຫຼ່ງແຮ່ທີ່ມີຂໍ້ມູນອຸດົມສົມບູນ, ມີມູນຄ່າທາງດ້ານເສດຖະກິດສູງ ແລະ ເປັນ ໂຄງການໃຫຍ່ສຳລັບການປະມູນສິດສຳປະທານຊຸດຄົ້ນ.
2. ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຜູ້ຜະລິດແຮ່ທາດ ແລະ ພາກອຸດສາຫະກຳແຮ່ທາດ ດຳເນີນການຕາມມາດຕະຖານ, ເປັນມິດຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ສັງຄົມ ແລະ ສຸຂະພາບ ຕ້ອງຊຸກຍູ້ໃຫ້ຜູ້ລົງທຶນປະຕິບັດ:
  - ພັດທະນາລະບົບການເຝົ້າລະວັງ, ກຳກັບດູແລ, ກວດສອບ, ປະເມີນຜົນການດຳເນີນງານ ແລະ ເຝົ້າລະວັງ ຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ;
  - ກຳນົດໃຫ້ມີລະບົບກວດສອບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ, ສຸຂະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໂດຍຜ່ານຄະນະກຳມະການ ລວມທັງການມີສ່ວນຮ່ວມປະຊາຊົນ ຫຼື ອົງການປົກຄອງຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ;
  - ພັດທະນາລະບົບການຮັບຂໍ້ຮ້ອງຮຽນ ທີ່ສາມາດທຳການກວດສອບ ແລະ ຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າຂອງ ການຈັດການຂໍ້ຮ້ອງຮຽນ ຫຼື ການແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ເກີດຈາກຜົນກະທົບຂອງການຊຸດຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງ ແຮ່ທາດ.
3. ສິ່ງເສີມ, ສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ໃຫ້ມີການສ້າງຕັ້ງໂຮງງານປຸງແຕ່ງ (Processing Plant) ຫຼື ຫຼັງຫຼອມແຮ່ ທາດ (Smelting Plant) ສຳລັບແຮ່ທາດພື້ນຖານ ເຊັ່ນ: ຄຳ, ທອງ, ຊືນ, ສັງກະສີ, ກົ່ວ, ເຫຼັກ...
4. ວາງນະໂຍບາຍສິ່ງເສີມດ້ານລາຄາໄຟ ທີ່ເໝາະສົມສຳລັບໂຮງງານທີ່ຕັ້ງຢູ່ເຂດໃກ້ຄຽງແຫຼ່ງຜະລິດ ເຊັ່ນ: ຢູ່ ພາກເໜືອ ແລະ ຢູ່ພາກອື່ນໆ ທີ່ເໝາະສົມ.
5. ພັດທະນາລະບົບຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາກຸ່ມແຮ່ທາດທີ່ເປັນທ່າແຮງຢູ່ພາຍໃນປະເທດໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ ເພື່ອສະດວກໃນການພັດທະນາລະບົບຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາບັນດາແຮ່ທາດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນແຮ່ທາດ ໄດ້ກຳນົດຈັດແບ່ງອອກເປັນ 5 ກຸ່ມຄື: ❶ ກຸ່ມແຮ່ທາດບໍລິມາດໜ້ອຍມູນຄ່າສູງ; ❷

ກຸ່ມແຮ່ທາດບໍລິມາດຫຼາຍມູນຄ່າຕໍ່າ; ③ ກຸ່ມແຮ່ທາດຍຸດທະສາດ; ④ ກຸ່ມແຮ່ທາດອະໂລຫະສໍາລັບການ ກໍ່ສ້າງ ແລະ ອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ⑤ ກຸ່ມແຮ່ທາດຫາຍາກ (ສໍາລັບແຮ່ທາຍາກຜ່ານມາຍັງບໍ່ມີການຜະລິດ ແຕ່ ຈະສຸ້ຊົນໃຫ້ມີໂຄງການ ເກີດຂຶ້ນ).

6. ຊຸກຍູ້ໃຫ້ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ສືບຕໍ່ປະຕິບັດສັນຍາກັບມະຫາວິທະຍາໄລ ວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ຄຸນໝິງ ກ່ຽວກັບໂຄງການສ້າງສູນຮ່ວມມື ລາວ-ຈີນ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າເຮັດໂຮງງານທົດລອງ ກ່ຽວກັບການຜະລິດແຮ່ທາດຫາຍາກ, ຊີລີຄອນ ແລະ ແຮ່ບົກຊິດ ໃຫ້ສໍາເລັດ.
  7. ຊຸກຍູ້ໂຄງການຢູ່ໃນໄລຍະສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ເຕັກນິກ 19 ໂຄງການ ໃຫ້ສາມາດ ດໍາເນີນກ້າວເຂົ້າສູ່ການເຊັນສັນຍາພັດທະນາບໍ່ແຮ່, ດໍາເນີນການກໍ່ສ້າງ, ການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ການປຸງແຕ່ງແຮ່ ທາດ ເພື່ອຜະລິດເປັນສິນຄ້າຮັບໃຊ້ພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກຕ່າງປະເທດ. (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 22).
  8. ເລັ່ງດໍາເນີນການສຶກສາແຫຼ່ງວັດຖຸດິບ (ແຮ່ເຫຼັກ) ໂດຍການເຈລະຈາກັບບັນດາໂຄງການທີ່ມີສັນຍາກັບ ລັດຖະບານ ໂດຍສະເພາະຢູ່ແຂວງຄຳມ່ວນ, ແຂວງໄຊສົມບູນ ແລະ ແຫຼ່ງອື່ນໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ຫຼື ອາດຈະນຳເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດ.
  9. ສະເໜີຂໍສໍາປະທານແຫຼ່ງແຮ່ອະໂລຫະຮັບໃຊ້ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ອຸດສາຫະກໍາ ຢູ່ເຂດພາກເໜືອ, ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້.
  10. ດໍາເນີນການສຶກສາຄວາມຕ້ອງການແຮ່ທາດໂລຫະ ແລະ ອະໂລຫະ ຂອງຕະຫຼາດ ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອເຈລະຈາດໍາເນີນການຊື້ຂາຍກັບຜູ້ຜະລິດ ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.
  11. ສຸມໃສ່ເຮັດໃຫ້ໂຄງການຫີນປະເສີດປາໂກໄດອັດຕະປື, ໂຄງການຫີນກາວສະຫວັນນະເຂດ ໄດ້ສືບຕໍ່ການ ຜະລິດ ແລະ ການຈຳໜ່າຍຜະລິດຕະພັນຂອງຕົນ.
  12. ສຸມໃສ່ເຮັດໃຫ້ໂຄງການຊືນ-ສັງກະສີ, ໂຄງການກົວໂພນຕົ້ວ, ໂຄງການຄຳ ໃຫ້ມີສັນຍາສໍາປະທານພັດທະນາແຮ່ທາດກັບລັດຖະບານ.
  13. ເລັ່ງສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ມີໂຄງການພັດທະນາບໍ່ແຮ່ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນເງິນກູ້ ກັບ ສະຖາບັນການ ເງິນ ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.
- 1.9. ເປົ້າໝາຍທີ 9: ການພັດທະນາກົນໄກບໍລິຫານຈັດການ, ການຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມ, ກວດກາ ແລະ ການບັງຄັບ ໃຊ້ກົດໝາຍ.

1) ຄາດໝາຍ:

1. ສ້າງກົດໝາຍຄວາມປອດໄພຂອງເຂື່ອນ.
2. ປັບປຸງກົນໄກການອອກອະນຸຍາດ, ການຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມ, ກວດກາ, ການປະເມີນປະສິດທິຜົນໂຄງການ, ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດຈາກການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ພັດທະນາແຫຼ່ງແຮ່ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ, ໂປ່ງໃສ່, ເປັນທໍາ ແລະ ກວດສອບໄດ້ ແລະ ສາມາດສ້າງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນໃຫ້ແກ່ສັງຄົມ, ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ.
3. ປັບປຸງລະບົບກົນໄກການກວດກາບໍ່ແຮ່ໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມງວດ ລວມທັງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການເຝົ້າລະວັງ ຄຸນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງຜູ້ອອກ ແຮງງານ ແລະ ປະຊາຊົນ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງໃຫ້ມີມາດຕະຖານ ແລະ ປະສິດທິພາບ ເພື່ອໃຫ້ເກີດຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຂອງຜູ້ປະກອບການ, ຊຸມຊົນ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການພັດທະນາ ພາຍໃຕ້ຫຼັກທຳມະຜົບານ ຫຼື ຫຼັກການ ບໍລິຫານລັດທີ່ດີ.
4. ປັບປຸງກົນໄກການຍົກເລີກສິດສໍາປະທານບໍ່ແຮ່ ຕາມສັນຍາ ແລະ ກົດໝາຍທີ່ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້.

5. ສ້າງຕັ້ງຄະນະສະເພາະກິດ ກ່ຽວກັບ ການພັດທະນາການສະໜອງພະລັງງານໄຟຟ້າໃຫ້ມີສະຖຽນລະພາບ ແລະ ໝັ້ນຄົງ ເພື່ອຄົ້ນຄວ້າຄວາມຕ້ອງການໄຟຟ້າເບື້ອງຜູ້ຊົມໃຊ້ລະອຽດ, ຄັດເລືອກແຫຼ່ງຜະລິດໄຟຟ້າເຂົ້າລະບົບ ແລະ ປັບປຸງແຜນພັດທະນາໄຟຟ້າແຫ່ງຊາດ ແນໃສ່ເຮັດລະບົບສາຍສົ່ງ ແລະ ແຫຼ່ງຜະລິດໄຟຟ້າ ຕອບສະໜອງຕ້ອງ ການໄຟຟ້າພາຍໃນ ແລະ ການເຊື່ອມຕໍ່ກັບຕ່າງປະເທດໄດ້ດີຂຶ້ນ.
6. ເຊື່ອມສາມວິໄສທັດ, ຍຸດທະສາດ ເພື່ອຄວາມສະເໝີພາບຂອງຍິງ-ຊາຍ ໃນຂະແໜງການ.

2) ວຽກຈຸດສຸມ:

1. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂັ້ນຕອນການສ້າງກົດໝາຍ.
2. ຊຸກຍູ້ ສົ່ງເສີມໃຫ້ຜູ້ພັດທະນາໂຄງການປະຕິບັດຕາມລະບຽບ, ກົດໝາຍ ທີ່ກ່ຽວກັບ ແລະ ໃຫ້ໄປຕາມ ຂັ້ນຕອນຂອງການພັດທະນາໄຟຟ້າ.
3. ສ້າງກົນໄກການບໍລິຫານ, ຄຸ້ມຄອງນໍ້າ.
4. ສືບຕໍ່ປັບປຸງສູນລວມການຄຸ້ມຄອງລະບົບການອອກອະນຸຍາດເຂດສໍາປະທານຊອກຄົ້ນ-ສໍາຫຼວດ ແລະ ຊຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ແລະ ການສັງລວມຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການຜະລິດ, ການຈໍາໜ່າຍ, ການເກັບຜົນທະຫາງດ້ານການເງິນ ຢູ່ຈຸດດຽວໃນທົ່ວປະເທດ.
5. ເຜີຍແຜ່ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ດໍາລັດວ່າດ້ວຍການປິດບໍ່ແຮ່ ແລະ ຄໍາແນະນຳກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນການ ຂໍອະນຸຍາດລົງທຶນຊອກຄົ້ນ ແລະ ສໍາຫຼວດແຮ່ທາດ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.
6. ສຸມໃສ່ສ້າງດໍາລັດວ່າດ້ວຍການປັບໄໝ ແລະ ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ ດໍາລັດວ່າດ້ວຍແຮ່ທາດ.
7. ສຸມໃສ່ສ້າງຄໍາແນະນຳວ່າດ້ວຍການປັບໄໝ ແລະ ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ, ຄໍາແນະນຳວ່າດ້ວຍກວດກາບໍ່ແຮ່ ໃນຂະແໜງທໍລະນີສາດ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ແລະ ນິຕິກຳອື່ນໆ.
8. ສືບຕໍ່ພັດທະນາກົນໄກການກວດກາຕີລາຄາ, ປະເມີນປະລິມານຊັບພະຍາກອນກອນແຮ່ທາດ, ການສຶກສາ ກວດຜ່ານ ແລະ ຮັບຮອງບົດລາຍງານສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ເຕັກນິກ.
9. ສົມທົບປຶກສາຫາລືຮ່ວມກັບ ກະຊວງການເງິນ ເພື່ອວາງນະໂຍບາຍພາສີອາກອນໃນຂະແໜງທໍລະນີສາດ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໃຫ້ສອດຄ່ອງຕາມກົດໝາຍ, ລະບຽບການໃນແຕ່ລະໄລຍະ ແລະ ດຶງດູດການລົງທຶນ.
10. ສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍງານຮ່ວມລະຫວ່າງຂະແໜງທໍລະນີສາດ ແລະ ບໍ່ແຮ່, ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ແລະ ຂະແໜງການເງິນ, ກະຊວງການເງິນ ເພື່ອຈັດເກັບລາຍຮັບທາງດ້ານການເງິນ (ອາກອນ, ຜົນທະ 6 ກອງທຶນ, ຄ່າສໍາປະທານ, ຄ່າຊັບພະຍາກອນ).
11. ລົງກວດກາ, ຕິດຕາມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ຂອງໂຄງການຊອກຄົ້ນ-ສໍາຫຼວດ, ຊຸດຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດໃຫ້ໄດ້ ຫລາຍກວ່າ 360 ຄັ້ງ ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນໃນການປະເມີນຜົນ.
12. ສືບຕໍ່ປະຕິບັດການປະເມີນຜົນຂອງໂຄງການລົງທຶນດ້ານບໍ່ແຮ່ຕາມ 7 ຫຼັກການກ່ຽວກັບການປະຕິບັດວຽກງານບໍ່ແຮ່ທີ່ດີຂອງສາກົນ (ICMM).
13. ຝຶກອົບຮົມຫຼັກສູດການກວດກາ ແລະ ອອກໃບຢັ້ງຢືນການຜ່ານຫຼັກສູດ ແລະ ຈັດຕັ້ງການລົງກວດກາຕົວຈິງ ບັນດາໂຄງການ.
14. ພັດທະນາກົນໄກການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາເພື່ອປ້ອງກັນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສຸຂະພາບຈາກການດໍາເນີນງານ ໄລຍະຊອກຄົ້ນ, ສໍາຫຼວດ, ຊຸດຄົ້ນ, ປຸງແຕ່ງ, ປິດບໍ່ແຮ່ ແລະ ພາຍຫຼັງການປິດບໍ່ແຮ່. ຖ້າມີຄວາມຈຳເປັນສາມາດສະເໜີໃຫ້ພາກສ່ວນທີສາມເຂົ້າຮ່ວມໃນການກວດກາ.
15. ການຝຶນຝູ ແລະ ພັດທະນາພື້ນທີ່ຫຼັງຈາກໂຄງການຊຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບການເອົາໃຈໃສ່ຢ່າງຈິງຈັງເພື່ອບໍ່ໃຫ້ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊຸມຊົນ ຫລັງຈາກສິ້ນສຸດການຊຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ໂດຍການຝຶນຝູເພື່ອຝຶນຝູ

ລະບົບນິເວດປ່າໄມ້ ຫລື ເຂດພັດທະນາສໍາລັບການນໍາໃຊ້ອື່ນໆໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນຕາມຄວາມ
ເໝາະສົມ.

16. ສ້າງມາດຕະຖານ ແລະ ພັດທະນາກົນໄກການເຝົ້າລະວັງ, ຄວບຄຸມ, ການກວດກາ, ຕິດຕາມ ແລະ ກະກັດ
ກັນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງຊຸມຊົນ.
17. ທົບທວນປະເພດ ແລະ ຂະໜາດຂອງໂຄງການບໍ່ແຮ່ທີ່ຕ້ອງການ ແລະ ບໍ່ຕ້ອງການລາຍງານ EIA, ESIA
ແລະ EMMP ຢ່າງໜ້ອຍ ເປັນປະຈຳທຸກໆ 5 ປີ ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບສະພາບການ ແລະ ສະຖານະການທີ່
ປ່ຽນແປງ.
18. ສືບຕໍ່ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ທົບທວນການຍົກເລີກສິດການສໍາປະທານຕາມສັນຍາ ນໍາໄປສູ່ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ
ວ່າດ້ວຍແຮ່ທາດ ໃຫ້ມີຜົນສັກສິດ.
19. ຄົ້ນຄວ້າ, ນະໂຍບາຍ, ນິຕິກຳ ເພື່ອສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ພະນັກງານເພດຍິງໄດ້ຮັບການຍົກລະດັບ ແລະ ມີ
ມາດຕະຖານພຽງພໍ ສາມາດເຂົ້າເຖິງຕຳແໜ່ງບໍລິຫານ ນໍາພາ ແລະ ຕັດສິນບັນຫາໃນຂັ້ນຕ່າງໆ.

1.10. ເປົ້າໝາຍທີ 10: ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດ.

1) ຄາດໝາຍ:

1. ສົ່ງເສີມໃຫ້ອັດຕາສ່ວນຂອງພາກລັດ, ພາກເອກະຊົນ, ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຊຸມຊົນທີ່ໂຄງການຕັ້ງຢູ່ມີ
ສ່ວນຮ່ວມເຂົ້າໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດຕາມທິດພັດທະນາເປັນອຸດສະຫະກຳ
ທັນສະໄໝ, ສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງຫຼາຍຂຶ້ນ.
2. ຄາດໝາຍການນໍາໃຊ້ແຮງງານລາວໃນພາກອຸດສະຫະກຳບໍ່ແຮ່ໃຫ້ ເພີ່ມຂຶ້ນຕາມລຳດັບ ແລະ ບັນລຸເຖິງ
90% ຂອງແຮງງານທັງໝົດ.
3. ພັດທະນາຊ່ອງທາງການປະຊາສຳພັນ ແລະ ສື່ສານຂໍ້ມູນ, ຂໍ້ເທັດຈິງ ຜ່ານສື່ສານມ່ວນຊື່ນອາດຈະປັນເວັບ
ໄຊ, ແອັບພລິເຄຊັນອອນລາຍ ທີ່ທັນສະໄໝ.
4. ປະຊາໃຫ້ແກ່ສັງຄົມ, ປະຊາຊົນ, ຊຸມຊົນ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ມີຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ຖືກຕ້ອງຕໍ່ວຽກງານທໍລະນີສາດ-
ບໍ່ແຮ່ ແລະ ມີຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຕໍ່ການພັດທະນາແຮ່ທາດ ພ້ອມເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ
ພັດທະນາແຮ່ທາດລວມທັງເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມໃນການເຝົ້າລະວັງຄຸນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສຸຂະພາບ
ຊຸມຊົນ ໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.

2) ວຽກງານສຸມ:

1. ສືບຕໍ່, ການເຜີຍແຜ່ສັນຍາສໍາປະທານ, ເອກະສານ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃຫ້ປະຊາຊົນ
ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນທີ່ໂຄງການຕັ້ງຢູ່ຮັບຊາບຢ່າງທົ່ວເຖິງ.
2. ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຮັບຮອງແຜນກໍ່ສ້າງຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດໃນລະດັບບໍລິຫານ ແລະ ສິມິແຮງງານ
ໃຫ້ແຮງງານລາວ ໃຫ້ມີສາມາດສືບທອດປ່ຽນແທນແຮງງານຕ່າງປະເທດໃນແຕ່ລະໄລຍະຂອງອາຍຸໂຄງການ;
3. ເປີດໂອກາດໃຫ້ປະຊາຊົນ ແລະ ຊຸມຊົນທີ່ໂຄງການຕັ້ງຢູ່ ໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການປະກອບຄໍາເຫັນຕໍ່ຮ່າງຍຸດ
ທະສາດ, ນະໂຍບາຍແຜນແມ່ບົດການຄຸ້ມຄອງ, ການພັດທະນາແຮ່ທາດ ແລະ ສັນຍາສໍາປະທານພັດທະນາ
ແຮ່ທາດ ໂດຍຜ່ານຂະບວນການປຶກສາຫາລືທາງດ້ານເຕັກນິກການປະຊຸມກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ແລະ ເວທີ
ສາທາລະນະ.
4. ສົມທົບກັບຂະແໜງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອສົ່ງເສີມໃຫ້ຊຸມຊົນທີ່ຖືກຜົນກະທົບ
ເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມໃນຂັ້ນຕອນສ້າງບົດສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ເຕັກນິກ, ບົດລາຍ
ງານການວິເຄາະຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ (ESIA), ຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສຸຂະພາບ (EHIA).

5. ປັບປຸງ ຫຼື ສ້າງ ກົນໄກ ຫຼື ນິຕິກຳພາຍໃນກະຊວງ ພ.ບ ກ່ຽວກັບ ການຄັດເລືອກໂຄງການກໍ່ສ້າງສາຍສົ່ງໄຟຟ້າທີ່ລັດລົງທຶນ ແນ່ໃສ່ເຮັດໃຫ້ ການລົງທຶນມີປະສິດທິຜົນ, ມີມູນຄ່າໂຄງການສົມເຫດສົມຜົນ ຖືກຕາມຫົວໜ່ວຍລາຄາກາງຂອງການກໍ່ສ້າງ ແລະ ເຮັດໃຫ້ອັດຕາການສົ່ງຜະລິດງານໄຟຟ້າຜ່ານລະບົບສາຍສົ່ງໄຟຟ້າໃນ ສປປລ ຕໍ່າລົງ.

1.11. ເປົ້າໝາຍທີ 11: ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ບັນດາລັດວິສາຫະກິດອ້ອມຂ້າງກະຊວງ.

1) ຄາດໝາຍ:

1. ປັບປຸງລັດວິສາຫະກິດໄຟຟ້າລາວ ໃຫ້ສາມາດແກ້ໄຂສະພາບຄ່ອງທາງດ້ານການເງິນ.
2. ສົ່ງເສີມລັດວິສາຫະກິດຖືຮຸ້ນລາວ ໃຫ້ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມຖືຮຸ້ນໃນໂຄງການຂະໜາດໃຫຍ່.
3. ປັບປຸງລັດວິສາຫະກິດກໍ່ສ້າງ ແລະ ຕິດຕັ້ງໄຟຟ້າ ໃຫ້ສາມາດແກ້ໄຂວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ສາມາດເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນ.
4. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ລັດວິສາຫະກິດພັດທະນາແຮ່ທາດລາວ: ການສ້າງບຸກຄະລາກອນ, ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດຂອງພະນັກງານ, ສ້າງສຳນັກງານລັດວິສາຫະກິດ, ສ້າງສູນວິໄຈ ແລະ ກໍ່ສ້າງຜືນຖານໂຄງລ່າງ ໃຫ້ສຳເລັດພາຍໃນ 5 ປີຂ້າງໜ້າ.

2) ວຽກຈຸດສຸມ:

1. ສ້າງຖານລາຍຮັບ ຂອງ ຝຟລ ໂດຍການເພີ່ມລາຍຮັບ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນລາຍຈ່າຍ.
2. ສ້າງກົນໄກບໍລິຫານໜີ້ ໃຫ້ສາມາດຊຳລະໄດ້ທັນເວລາ ເພື່ອຮັກສາລະດັບຄວາມໜ້າເຊື່ອຖື.
3. ຊຸກຍູ້ ລຮລ ເຂົ້າຖືທຸ້ນເຂື່ອນຂະໜາດໃຫຍ່ ຕາມລຳນ້ຳຂອງ ເຊັ່ນ: ຫຼວງພະບາງ, ປາກແປງ, ປາກລາຍ ມຸງອຍ ແລະ ອື່ນໆ.
4. ຊຸກຍູ້ ໃຫ້ ກຕຟ ຍຸບເຂົ້າກັບ ຝຟລ ຫຼື ໃຫ້ເປັນຕົວແທນເຂົ້າຮ່ວມ EDL-T.
5. ຊຸກຍູ້ ພຣລ ເປັນຜູ້ຕາງໜ້າລັດຖະບານເຂົ້າຖືຮຸ້ນບັນດາໂຄງການຊຸດຄື້ນ, ປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດ ຂະໜ.
6. ຊຸກຍູ້ ພຣລ ໃຫ້ໄດ້ສ້າງຕັ້ງໂຮງງານຫຼອມເຫຼັກ, ທອງ, ຊີລິຄອນ ແລະ ແຮ່ທາດອື່ນໆ.
7. ຊຸກຍູ້ໃຫ້ ພຣລ ມີບໍ່ແຮ່ອະໂລຫະສຳລັບການກໍ່ສ້າງ, ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ບໍ່ແຮ່ໂລຫະຂະໜາດນ້ອຍເປັນຂອງຕົວເອງ ເພື່ອໃຫ້ມີລາຍຮັບ ແລະ ເປັນທຶນຮອນໃນໄລຍະເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ກ້າວເຂົ້າສູ່ການຮ່ວມທຶນເພື່ອພັດທະນາບໍ່ແຮ່ຂະໜາດກາງ ແລະ ໃຫຍ່ໃນໄລຍະຕໍ່ໄປ.
8. ຄັດເລືອກຊັບຊ້ອນບຸກຄະລາກອນໃຫ້ສອດຄ່ອງ, ເໝາະສົມຕາມພາລະບົດບາດ ແລະ ຖອດຖອນແລກປ່ຽນຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດໃຫ້ພະນັກງານ.
9. ສຸມໃສ່ສ້າງສຳນັກງານໃຫຍ່ ພຣລ ແລະ ສ້າງສູນວິໄຈແຮ່ທາດ ຮ່ວມກັບຜູ້ຮ່ວມພັດທະນາ ໃຫ້ສຳເລັດພາຍໃນ 5 ປີ ຮ່ວມມືໃນບັນດາໂຄງການ ສຶກສາຂໍ້ມູນທຳແຮງແຫຼ່ງແຮ່ທາດ ເບື້ອງຕົ້ນ, ຊອກຄື້ນ, ສຳຫຼວດ, ສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ເຕັກນິກ ແລະ ພັດທະນາບໍ່ແຮ່.

1.12. ເປົ້າໝາຍທີ 12: ການເຊື່ອມສານເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDG) ແລະ ການເຕີບໂຕສີຂຽວ (GG) ເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ.

ການເຊື່ອມສານ ເປົ້າໝາຍພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDG) ແລະ ການເຕີບໂຕສີຂຽວ (GG) ເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ ໃນໄລຍະ 5 ປີຄັ້ງທີ IX (2021-2025), ເປັນການປະກອບສ່ວນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການເຊື່ອມສານເປົ້າໝາຍພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ເຕີບໂຕສີຂຽວ ເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຂອງລັດຖະບານ ຈົນຮອດວາລະ 2030. ໃນນັ້ນ ຕິດພັນກັບຂະແໜງການ ມີ 2 ຕົວຊີ້ວັດ ໃນເປົ້າໝາຍພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDG), ຕິດຕາມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຊີ້ວັດ ໃນຍຸດທະສາດເຕີບໂຕສີຂຽວ (GG) ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (NDC).

1) ຄາດໝາຍ:

1. ສ້າງແຜນດຳເນີນງານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເປົ້າໝາຍພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDG), ການເຕີບໂຕສີຂຽວ (GG) ແລະ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC) ຂອງຂະແໜງການ ຮອດວາລະ 2030.
2. ພັດທະນາ 2 ຕົວຊີ້ວັດ (SDG): (1) ການເຂົ້າເຖິງໄຟຟ້າແບບຖາວອນ ແລະ (2) ອັດຕາສ່ວນພະລັງງານທົດແທນທັງໝົດທຽບໃສ່ການຊົມໃຊ້ພະລັງງານທັງໝົດ ຂອງເປົ້າໝາຍພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ທີ່ຕິດພັນກັບ ຂະແໜງການ (Goal 7).

2) ວຽກຈຸດສຸມ:

1. ສ້າງນິຕິກຳ ໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບສະຖິຕິພະລັງງານ.
2. ສ້າງແຜນດຳເນີນງານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເປົ້າໝາຍພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDG), ການເຕີບໂຕສີຂຽວ (GG) ແລະ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC) ຮອດວາລະ 2030.
3. ກຳນົດຕົວຊີ້ວັດ ທີ່ຕິດພັນກັບເປົ້າໝາຍພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDG), ການເຕີບໂຕສີຂຽວ (GG) ແລະ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC).
4. ເຊື່ອມສານເປົ້າໝາຍພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDG), ການເຕີບໂຕສີຂຽວ (GG) ແລະ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NDC) ເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ ໃນໄລຍະ 5 ປີຄັ້ງທີ IX (2021-2025).

3. ການຮ່ວມມື ແລະ ການລົງທຶນ ເພື່ອຊຸກຍູ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 12 ເປົ້າໝາຍ ຂອງແຜນ IX

3.1. ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ (ODA)

ການຮ່ວມມືຂອງຂະແໜງການ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດ ເພື່ອແນໃສ່ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານວິຊາການ ແລະ ການດຶງດູດການລົງທຶນ ໂດຍແນໃສ່ບັນດາໜ້າວຽກສຳຄັນ: (1) ການເຂົ້າຫາແຫຼ່ງທຶນດອກເບ້ຍຕ່ຳ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການພັດທະນາລະບົບສາຍສົ່ງທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນຈຳນວນໜຶ່ງ; (2) ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການສຶກສາ-ສ້າງໂຄງການຕົວແບບດ້ານພະລັງງານທົດແທນ ແລະ ວຽກງານສ້າງແຜນທີ່ທໍລະນີສາດແຮ່ທາດມາດຕາສ່ວນຕ່າງໆ; ແລະ (3) ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ ເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເປົ້າໝາຍພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ເຕີບໂຕສີຂຽວ. (ຕາຕະລາງຄັດຕິດ 26).

- ❖ **ຂະຫຍາຍລະບົບສາຍສົ່ງ ແລະ ລະບົບຈຳໜ່າຍ:** ໂດຍນຳໃຊ້ແຫຼ່ງທຶນຈາກການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ແລະ ການກູ້ຢືມດອກເບ້ຍຕ່ຳ ເພື່ອພັດທະນາລະບົບສາຍສົ່ງທີ່ຈຳເປັນ ທີ່ເປັນການລົງທຶນເອງຂອງພາກລັດ-ລັດວິສາຫະກິດໄຟຟ້າລາວ ແນໃສ່ການສະໜອງໄຟຟ້າພາຍໃນປະເທດໃຫ້ທົ່ວເຖິງ ແລະ ພຽງພໍ, ພ້ອມທັງຮັບປະກັນການແລກປ່ຽນພະລັງງານໄຟຟ້າ ກັບປະເທດໃກ້ຄຽງ. (ສະໜັບສະໜູນ ເປົ້າໝາຍ 2 ແລະ 4).
- ❖ **ສຶກສາ ແລະ ສ້າງໂຄງການຕົວແບບ** ຕິດພັນກັບການພັດທະນາພະລັງງານທົດແທນ: ພະລັງງານທົດແທນ ແມ່ນແນວໂນ້ມຂອງການພັດທະນາພະລັງງານໃນທົ່ວໂລກ, ສ່ອງແສງຊັດເຈນເຖິງການພັດທະນາທີ່ຕິດພັນກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ. ການພັດທະນາພະລັງງານ ຂອງ ສປປ.ລາວ ແມ່ນສຸມໃສ່ສຶກສາ ແລະ ສ້າງໂຄງການຕົວແບບດ້ານພະລັງງານທົດແທນ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນໂຄງປະກອບການສະໜອງພະລັງງານຂອງປະເທດ ໃນການຮັບປະກັນສະເຖຍລະພາບການສະໜອງພະລັງງານ; ຊຸກຍູ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ບັນດາໜ້າວຽກການອະນຸລັກ ແລະ ປະຢັດພະລັງງານ; ແລະ ການສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ພະລັງງານໄຟຟ້າ ເຂົ້າໃນຂະແໜງຄົມມະນາຄົມ-ຂົນສົ່ງ. (ສະໜັບສະໜູນ ເປົ້າໝາຍ 5 ແລະ 6).

- ❖ **ສ້າງແຜນທີ່ທໍລະນີສາດແຮ່ທາດ:** ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ, ໂດຍເນັ້ນໃສ່ການສ້າງຖານຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບ ການກໍານົດຈຸດປະກົດແຮ່ທາດ ແລະ ປະເມີນປະລິມານສະສົມ ຂອງບັນດາແຮ່ທາດທີ່ສໍາຄັນ, ໃນນັ້ນ ແມ່ນເອົາໃຈໃສ່ ໃນການເສີມຂະຫຍາຍການຮ່ວມມືກັບປະເທດເພື່ອນມິດຍຸດທະສາດ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອອື່ນໆ ຂອງບັນດາປະເທດສາກົນ ເພື່ອສ້າງແຜນທີ່ທໍລະນີສາດແຮ່ທາດ ມາດຕາສ່ວນ 1/200.000 ໃຫ້ສໍາເລັດທົ່ວປະເທດ ແລະ 1/50.000 ໃນບາງຈຸດທີ່ເຫັນວ່າມີຄວາມຈໍາເປັນ. (ສະໜັບສະໜູນ ເປົ້າໝາຍ 7, 8, 9 ແລະ 10).
- ❖ **ການເຊື່ອມສານ ເປົ້າໝາຍພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDG) ແລະ ເຕີບໂຕສີຂຽວ (GG) ເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ:** ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ເຕີບໂຕສີຂຽວ, ແມ່ນພັນທະສໍາຄັນໃນເວທີສາກົນ ທີ່ລັດຖະບານລາວ ໄດ້ໃຫ້ສັນຕະຍາບັນກັບອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ໃນການມີສ່ວນຮ່ວມປະຕິບັດເປົ້າໝາຍພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ການເຕີບໂຕສີຂຽວ ທີ່ຕ້ອງຖືກເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຢ່າງເປັນຮູບປະທໍາໃນແຕ່ລະໄລຍະ. ໂດຍສະເພາະ ຕິດພັນກັບຂະແໜງການຜະລິດ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ມີ 2 ຕົວຊີ້ວັດ ໃນເປົ້າໝາຍພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDG). (ສະໜັບສະໜູນ ເປົ້າໝາຍ 12).

3.2. ການລົງທຶນເອກະຊົນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ (FDI)

ນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງເອກະຊົນເຂົ້າໃນການພັດທະນາ ແມ່ນປັດໄຈສໍາຄັນ ໂດຍສະເພາະການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂອງຂະແໜງການ ເປັນຕົ້ນ: ແຫຼ່ງຜະລິດຜະລິດຜະລິດໄຟຟ້າ; ລະບົບສາຍສົ່ງ ແລະ ສະຖານີ; ແລະ ນະໂຍບາຍຈໍາກັດການສົ່ງອອກແຮ່ດິບ ແລະ ເຄິ່ງສໍາເລັດຮູບ ໂດຍການສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການສ້າງຕັ້ງໂຮງງານແປຮູບແຮ່ທາດ (Processing Plant) ສໍາລັບແຮ່ທາດພື້ນຖານ ເຊັ່ນ: ເຫຼັກ, ທອງ, ຫີນກາວ ແລະ ຊີລິຄອນ. ພ້ອມທັງມີນະໂຍບາຍກະຕຸ້ນໃຫ້ມີການສ້າງຕັ້ງໂຮງງານທີ່ໃຊ້ໄຟຟ້າໃນແຂວງພາກເໜືອ, ທີ່ມີແຫຼ່ງຜະລິດໄຟຟ້າ, ຊຶ່ງຈະເຮັດໃຫ້ລາຄາໄຟຕໍ່າກວ່າລາຄາປົກກະຕິ. ແຫຼ່ງທຶນສ່ວນໃຫຍ່ລະດົມໂດຍພາກເອກະຊົນ ແຕ່ລັດຖະບານຈະສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການເກືອດຫ້າມທີ່ເໝາະສົມ. (ສະໜັບສະໜູນ ເປົ້າໝາຍ 1, 2 ແລະ 8).

3.3. ການລົງທຶນຂອງລັດ

ການລົງທຶນຂອງລັດ ໃນຂະແໜງຜະລິດ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ແມ່ນສຸມໃສ່ຂະຫຍາຍລະບົບຕາຂ່າຍສູ່ເຂດຊົນນະບົດຮ່າງໄກສອກຫຼີກເປັນຕົ້ນຕໍ, ໂດຍເນັ້ນໃສ່ 2 ບຸລິມະສິດ ຕາມລຳດັບ ຄື:

1. ສຸມໃສ່ພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງລະບົບຕາຂ່າຍ ຢູ່ແຂວງໄຊສົມບູນ;
2. ຂະຫຍາຍລະບົບຕາຂ່າຍ ຢູ່ 3 ແຂວງ ທີ່ມີອັດຕາການຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າຕໍ່າສຸດ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ຄື: ຫົວພັນ, ຜົ່ງສາລີ ແລະ ເຊກອງ.

ຄຽງຄູ່ກັບງົບປະມານການລົງທຶນຂອງລັດ, ໃນອີກ 5 ປີຂ້າງໜ້າ ແມ່ນມີແຜນນໍາໃຊ້ 2 ແຫຼ່ງທຶນ ເພື່ອນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການຂະຫຍາຍລະບົບຕາຂ່າຍສູ່ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ຄື: 1) ການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ຈາກ ສປ ຈີນ 4 ຕື້ຢວນ ແລະ 2) ການກູ້ຢືມດອກເບ້ຍຕໍ່າຈາກເກົາຫຼີໃຕ້. ສ່ວນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງ ຄາດວ່າຈະເລີ່ມລົງມືໃນຕົ້ນປີ 2021 ເປັນຕົ້ນໄປ, ເພື່ອເຮັດໃຫ້ອັດຕາການຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າເພີ່ມຂຶ້ນ ຕາມຄາດໝາຍທີ່ກໍານົດໃນແຜນການ 5 ປີຄັ້ງທີ IX. (ສະໜັບສະໜູນ ເປົ້າໝາຍ 3).

ພາກທີ III

ກົນໄກ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ 5 ປີຄັ້ງທີ IX (2021-2025)

ເພື່ອຊຸກຍູ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 12 ເປົ້າໝາຍ ທີ່ກຳນົດໃນແຜນພັດທະນາຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ 5 ປີຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ໃຫ້ສຳເລັດຕາມລະດັບຄາດໝາຍນັ້ນ, ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ປະຕິບັດບັນດາກົນໄກ ແລະ ມາດຕະການ ຢ່າງເຂັ້ມງວດດັ່ງນີ້:

I. ກົນໄກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

- 1) ເພື່ອສ້າງຄວາມໝັ້ນຄົງໃນການສະໜອງພະລັງງານໄຟຟ້າໃຫ້ແກ່ລະບົບ ຢ່າງມີສະເຫຼ່ຍລະພາບຕະຫຼອດປີ, ທັງການສະໜອງໄຟຟ້າພາຍໃນປະເທດຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງກັບລະບົບຂອງປະເທດໃກ້ຄຽງ ໃນການແລກປ່ຽນ-ຊື້ຂາຍພະລັງງານ. ການພັດທະນາແຫຼ່ງພະລັດພະລັງງານໄຟຟ້ ຕ້ອງເປັນໄປຕາມສັດສ່ວນປະສົມປະສານຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ເໝາະສົມ ຄື: ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ 65%; ໄຟຟ້າຄວາມຮ້ອນຖ່ານຫີນ 30% ແລະ ພະລັງງານທົດແທນ 5%;
- 2) ສົ່ງເສີມການເຊື່ອມໂຍງລະບົບຕາຂ່າຍ ກັບ ສາຍສົ່ງໄຟຟ້າ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ເພື່ອສ້າງຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານພະລັງງານໄຟຟ້າຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ທົ່ວເຖິງ.
- 3) ສືບຕໍ່ປັບປຸງໂຄງສ້າງລາຄາໄຟຟ້າ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ, ດ້ວຍກົນໄກຫຼຸດລາຄາໄຟຟ້າ-ການເກື້ອກຸນຜູ້ທີ່ຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າໜ້ອຍ/ຜູ້ມີລາຍຮັບຕ່ຳ, ທັງກຳນົດລາຄາທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອດຶງດູດການລົງທຶນໃນຂະແໜງອຸດສາຫະກຳທີ່ນຳໃຊ້ໄຟຟ້າຫຼາຍ.
- 4) ຕ້ອງຫັນແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ ໃຫ້ອອກເປັນໜ້າວຽກລະອຽດ ທີ່ຕິດພັນກັບພາລະບົດບາດກົມກອງ ແລະ ລັດວິສາຫະກິດອ້ອມຂ້າງກະຊວງ, ລວມທັງຄວາມເປັນເອກະພາບໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ ຂອງພະແນກສາຍຕັ້ງປະຈຳແຂວງ.
- 5) ການສ້າງຄວາມສອດຄ່ອງ ລະຫວ່າງ ແຜນພັດທະນາ ກັບ ແຜນງົບປະມານ/ແຜນການລົງທຶນ/ແຜນການຮ່ວມມື ແມ່ນຄວາມຈຳເປັນພາວະວິໄສ, ເຊິ່ງເປັນປັດໄຈຕັດສິນ ການທີ່ຈະບັນລຸ 12 ເປົ້າໝາຍ ຂອງແຜນພັດທະນາ 5 ປີຄັ້ງທີ IX (2021-2025). ສະນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ດັ່ງນີ້:
  - ❖ ບັນດາແຜນກິດຈະກຳ ທີ່ຕິດພັນກັບການປະຕິບັດວຽກຈຸດສຸມ ເພື່ອຮັບປະກັນບັນລຸຄາດໝາຍ ແລະ ເປົ້າໝາຍ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນພັດທະນານັ້ນ, ແມ່ນບຸລິມະສິດໃນການນຳໃຊ້ງົບປະມານ ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸມັດຕົວຈິງໃນແຕ່ລະປີ;
  - ❖ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 12 ເປົ້າໝາຍ ຂອງ IX ນັ້ນ, ແມ່ນບົນຜືນຖານທຳແຮງ-ຄວາມອາດສາມາດບົ່ມຊ້ອນ ດ້ານທຶນຮອນ (ODA, FDI, PPP,...) ເພື່ອຊຸກຍູ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການຕະຫຼອດໄລຍະ 5 ປີ.
- 6) ກຳນົດກົນໄກຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ແລະ ປະເມີນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໜ້າວຽກຈຸດສຸມຂອງຂະແໜງການ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດບັນລຸຄາດໝາຍ ແລະ ເປົ້າໝາຍ ໃນແຜນພັດທະນາ 5 ປີຄັ້ງທີ IX (2021-2025). ໂດຍມີການລະບອບລາຍງານຂໍ້ມູນ ແລະ ຄວາມຄືບໜ້າ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງເປັນປົກກະຕິ.
  - ❖ ລາຍງານສະພາບ ແລະ ຕີລາຄາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 12 ເປົ້າໝາຍ ເປັນປະຈຳໄຕມາດ.
  - ❖ ລາຍງານສະພາບ ແລະ ສະເໜີລັດຖະບານ ໃນການດັດປັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຂະແໜງການ ໃຫ້ແທດເໝາະກັບສະພາບຄວາມເປັນຈິງ.

II. ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

1. ພາກພະລັງງານ:

❖ ແນວທາງ/ມາດຕະການ (ເປົ້າໝາຍ 1):

- 1) ການພັດທະນາແຫຼ່ງຜະລິດໄຟຟ້າ ຕ້ອງອີງໃສ່ຄວາມຕ້ອງການຕົວຈິງໃນແຕ່ລະໄລຍະ, ໂດຍສົ່ງເສີມແຫຼ່ງຜະລິດທີ່ມີອ່າງໂຕ່ງ ເປັນບຸລິມະສິດ, ພ້ອມນັ້ນ ກໍ່ພັດທະນາໄຟຟ້າຄວາມຮ້ອນຖານຫີນ ແລະ ພະລັງງານທົດແທນ ຕາມສັດສ່ວນທີ່ກຳນົດໄວ້ ເພື່ອຮັບປະກັນການຕອບສະໜອງພະລັງງານໄຟຟ້າພາຍໃນປະເທດ ແລະ ການສົ່ງອອກ ໃຫ້ມີສະເຫຼ່ຍລະພາບ ຕະຫຼອດປີ.
- 2) ສືບຕໍ່ສຶກສາຕະຫຼາດຈຳໜ່າຍໄຟຟ້າທີ່ແນ່ນອນ, ໂດຍເຈລະຈາຂາຍ ກັບປະເທດເພື່ອນບ້ານ ແລະ ບັນດາປະເທດອາຊຽນໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງ. ພ້ອມທັງ ກຳນົດນະໂຍບາຍລາຄາໄຟຟ້າທີ່ຊັດເຈນ ໃນຂະແໜງອຸດສາຫະກຳໜັກ ແລະ ອຸດສາຫະກຳຂຸດຄົ້ນແຮ່ທາດ ທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການໄຟຟ້າສູງ ທັງເປັນການສ້າງຕະຫຼາດຈຳໜ່າຍໄຟຟ້າຢູ່ພາຍໃນປະເທດໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.

❖ ແນວທາງ/ມາດຕະການ (ເປົ້າໝາຍ 2):

- 1) ການພັດທະນາສາຍສົ່ງທີ່ເປັນການລົງທຶນຂອງພາກລັດ ຕ້ອງໄປຕາມແຜນພັດທະນາທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້, ບົນພື້ນຖານການຈັດລຽງບຸລິມະສິດທາງດ້ານປະສິດທິຜົນຂອງການລົງທຶນ ແລະ ຕ້ອງຜ່ານການປະມຸນ ຫຼື ລົງທຶນໃນຮູບແບບ BOT ພາຍໃຕ້ການຊີ້ນຳຂອງລັດຖະບານ. ສຳລັບແຫຼ່ງຜະລິດພະລັງງານ ທີ່ເປັນການລົງທຶນພາກເອກະຊົນ, ຜູ້ພັດທະນາໂຄງການ ຕ້ອງຮັບຜິດຊອບໃນການກໍ່ສ້າງສາຍສົ່ງ ໄປຫາສະຖານີຮັບຊື້ໄຟຟ້າ ຂອງລັດວິສາຫະກິດໄຟຟ້າລາວ (ລວມມູນຄ່າກໍ່ສ້າງສາຍສົ່ງເຂົ້າກັບມູນຄ່າກໍ່ສ້າງແຫຼ່ງຜະລິດເລີຍ).

❖ ແນວທາງ/ມາດຕະການ (ເປົ້າໝາຍ 3):

- 1) ເພີ່ມການປະສານງານກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດໃຫ້ມີຄວາມເປັນເອກະພາບກັນທາງດ້ານຫຼັກການ ແລະ ເຮັດຮ່ວມກັນຢ່າງເປັນລະບົບ, ເພື່ອຄຸ້ມຄອງຜູ້ປະກອບການໃຫ້ປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍແບບເຄັ່ງຄັດ.

❖ ແນວທາງ/ມາດຕະການ (ເປົ້າໝາຍ 5 ແລະ 6):

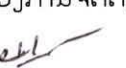
- 1) ເລັ່ງລັດພັດທະນາເອກະສານນິຕິກຳໃຕ້ກົດໝາຍໃຫ້ສຳເລັດຕາມແຜນການກຳນົດໄວ້ ເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາພະລັງງານທົດແທນ, ການປະຕິບັດນະໂຍບາຍປະຢັດພະລັງງານ, ການສະໜອງພະລັງງານສະອາດໃນຂະແໜງຂົນສົ່ງ, ການຂະຫຍາຍໄຟຟ້າຊົນນະບົດ ແລະ ກອງທຶນສົ່ງເສີມ ແລະ ການພັດທະນາໄຟຟ້າຊົນນະບົດ.

❖ ແນວທາງ/ມາດຕະການ (ເປົ້າໝາຍ 11):

- 1) ປັບປຸງ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ລັດວິສາຫະກິດອ້ອມຂ້າງກະຊວງ: ໄຟຟ້າລາວ, ຖືຮຸ້ນລາວ, ກໍ່ສ້າງ ແລະ ຕິດຕັ້ງໄຟຟ້າ, ບໍລິສັດຜະລິດໄຟຟ້າລາວມະຫາຊົນ ແລະ ພັດທະນາແຮ່ທາດລາວ. ຄຸ້ມຄອງໂຄງການ, ບັນດາໜີ້ສິນ, ສະພາບຄ່ອງທາງດ້ານການເງິນ.

2. ພາກທໍລະນີສາດ ແລະ ບໍ່ແຮ່:

❖ ແນວທາງ/ມາດຕະການ (ເປົ້າໝາຍ 7):

1. ສະເໜີແບ່ງປັນງົບປະມານຂອງລັດເພື່ອມານຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການສຳຫຼວດສ້າງຂໍ້ມູນພື້ນຖານ ເພື່ອສ້າງເປັນແຜນທີ່ທໍລະນີສາດ ແລະ ແຮ່ທາດ ມາດຕາສ່ວນ 1/200.000 ແລະ ສ້າງຖານຂໍ້ມູນທໍລະນີສາດ ແລະ ແຮ່ທາດ, ທໍລະນີວິສະວະກຳບໍ່ແຮ່, ທໍລະນີໄຟຟ້າບັດ, ທໍລະນີສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ທໍລະນີແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍກົມທໍລະນີສາດ ແລະ ແຮ່ທາດ ຕາມພາລະບົດບາດທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍແຮ່ທາດ (ສະບັບປັບປຸງ) 2017;
2. ສືບຕໍ່ຍາດແຍ່ງຂໍ້ການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກປະເທດເພື່ອນມິດຍຸດທະສາດ, ປະເທດເພື່ອນບ້ານ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ໂດຍມີທຶນສົມທົບປະກອບສ່ວນຈຳນວນໜຶ່ງຈາກລັດຖະບານ ຕາມລະບຽບຫຼັກການ;

3. ເລັ່ງລັດເຮັດບັນຊີຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດ ແລະ ຈຳແນກເຂດທີ່ມີທ່າແຮງທາງດ້ານແຮ່ທາດທີ່ເປົ້າໝາຍ ທາງດ້ານເຂດເນື້ອທີ່ ແລະ ປະເພດແຮ່ທາດ;
4. ເລັ່ງລັດ, ຈັດເຮັດ ແລະ ປັບປຸງຂໍ້ມູນຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດ ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງຂໍ້ມູນອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
5. ສ້າງຕັ້ງສູນຂໍ້ມູນເພື່ອບໍລິຫານຈັດການແຮ່ທາດແຫ່ງຊາດ ແລະ ສ້າງລະບົບ ຫຼື ກົນໄກເພື່ອຮັບເອົາຂໍ້ມູນຈາກໜ່ວຍງານຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
6. ສ້າງຖານຂໍ້ມູນດ້ານຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດ, ຖານຂໍ້ມູນເຂດເນື້ອທີ່ສຳລັບດຳເນີນການສຳຫຼວດ, ທົດລອງ, ສຶກສາ ຫຼື ການວິໄຈກ່ຽວກັບແຮ່ທາດ;
7. ການສຳຫຼວດທໍລະນີສາດ, ທໍລະນີສາດແຫຼ່ງແຮ່ ແລະ/ຫຼື ທໍລະນີຟີຊິກທົ່ວປະເທດ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ເຂດພື້ນທີ່ທີ່ມີທ່າແຮງດ້ານແຮ່ທາດເພີ່ມເຕີມ;
8. ດຳເນີນການສຳຫຼວດໂດຍໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝ ກວມເອົາທົ່ວປະເທດ ເຊັ່ນ: ການສຳຫຼວດທໍລະນີຟີຊິກທາງອາກາດ;
9. ດຳເນີນການສຳຫຼວດຕິດຕາມພາກພື້ນທີ່ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ເຂດເນື້ອທີ່ທີ່ມີທ່າແຮງດ້ານແຮ່ທາດ ໂດຍການສຳຫຼວດທໍລະນີສາດເພື່ອໃຫ້ໄດ້ ຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດຂັ້ນຊຶ່ງເຂດ, ຂັ້ນເຄິ່ງລະອຽດ ແລະ ຂັ້ນລະອຽດ;
10. ດຳເນີນການສ້າງແຜນທີ່ສະແດງແຕ່ລະເຂດເນື້ອທີ່ທີ່ມີທ່າແຮງດ້ານແຮ່ທາດໃຫ້ມີຂໍ້ມູນທີ່ຖືກຕ້ອງ, ຄົບຖ້ວນ ແລະ ທັນສະໄໝ;
11. ເລັ່ງລັດປະເມີນປະລິມານສະສົມແຮ່ທາດ, ການຈັດປະເພດເຂດທີ່ມີທ່າແຮງດ້ານແຮ່ທາດ ແລະ ຈຳແນກຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດຕາມລະບົບສາກົນໃນເຂດພື້ນທີ່ທີ່ມີທ່າແຮງດ້ານແຮ່ທາດ ທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍ ເພື່ອການກຳນົດພື້ນທີ່ທີ່ມີທ່າແຮງໃນການຂຸດຄົ້ນ ເພື່ອໃຊ້ເປັນຂໍ້ມູນພິຈາລະນາສ້າງແຜນແມ່ບົດ, ແຜນຍຸດທະສາດ ໃນການບໍລິຫານຈັດການແຮ່ທາດເປັນແຕ່ລະໄລຍະ ເຊັ່ນ: ແຮ່ບໍລິມາດໜ້ອຍມູນຄ່າສູງ, ແຮ່ບໍລິມາດຫຼາຍມູນຄ່າຕ່ຳ, ແຮ່ທາດຍຸດທະສາດ, ແຮ່ອະໂລຫະສຳລັບອຸດສາຫະກຳ ແລະ ກໍ່ສ້າງ ແລະ ແຮ່ທາດຫາຍາກທົ່ວປະເທດ ພ້ອມທັງຈັດແບ່ງປະເພດປະລິມານຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດ ແລະ ປະລິມານສະສົມແຮ່ທາດໃນເບື້ອງຕົ້ນ;
12. ເລັ່ງລັດສຳຫຼວດຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດໃນບັນດາເຂດທີ່ມີທ່າແຮງດ້ານແຮ່ທາດໃນທົ່ວປະເທດ ພ້ອມທັງຈຳແນກຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດ;
13. ສັງລວມຂໍ້ມູນປະລິມານຊັບພະຍາກອນ (Mineral resources) ແລະ ປະລິມານສະສົມ (Mineral reserves) ສຳລັບແຮ່ທາດທຸກປະເພດໃນພື້ນທີ່ອະນຸຍາດສຳປະທານ;
14. ເລັ່ງລັດການກະກຽມຂໍ້ມູນ ແລະ ແຜນທີ່ຂອງເຂດບໍ່ແຮ່ທີ່ມີທ່າແຮງທາງດ້ານແຮ່ທາດໃນທົ່ວປະເທດ;
15. ສົ່ງເສີມ ແລະ ເປີດໂອກາດໃຫ້ສະຖາບັນການສຶກສາ ແລະ ພາກເອກະຊົນມີສ່ວນຮ່ວມໃນການສ້າງບັນຊີຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດໃນປະເທດ ແລະ ການກຳນົດເຂດທີ່ມີທ່າແຮງດ້ານແຮ່ທາດທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍ;
16. ເລັ່ງລັດທຳການສຶກສາ ແລະ ປະເມີນຄຸນຄ່າດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມຂອງແຕ່ລະຊຶ່ງເຂດ, ການປະເມີນສະພາບການ ແລະ ພິຈາລະນາຄວາມຈຳກັດ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ເພື່ອນຳເອົາຂໍ້ມູນຕ່າງໆ ມາຈຳແນກເຂດທີ່ມີທ່າແຮງດ້ານແຮ່ທາດໃນການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ໃນທົ່ວປະເທດ;
17. ກຳນົດເຂດແຫຼ່ງແຮ່ສຳລັບການຂຸດຄົ້ນ ໃນກໍລະນີການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ທີ່ອາດມີຜົນກະທົບຮ້າຍແຮງຕໍ່ຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສຸຂະພາບຊຸມຊົນ ຊຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະປະກາດເງື່ອນໄຂໃດໜຶ່ງໃນການອອກໃບອະນຸຍາດຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ໃນເນື້ອທີ່ ຫຼື ປະເພດແຮ່ທາດໃດໜຶ່ງ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຫຼັກການ, ວິທີການ ແລະ ເງື່ອນໄຂ ທີ່ກຳນົດເປັນເຂດເນື້ອທີ່ກັນຊິນ, ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ແລະ ສ້າງຂໍ້ມູນພື້ນຖານກ່ຽວກັບ ສິ່ງແວດ

ລ້ອມ ແລະ ສຸຂະພາບຊຸມຊົນໃຫ້ມີຄວາມຊັດເຈນ ໂດຍຄໍານຶງເຖິງປັດໃຈສໍາຄັນ ເຊັ່ນ: ວິທີການ, ເຕັກໂນໂລຊີ, ຄຸນລັກສະນະດ້ານທໍລະນີສາດ ແລະ ວິສະວະກໍາບໍ່ແຮ່.

18. ເລັ່ງການຈໍາແນກເຂດທີ່ມີທ່າແຮງທາງດ້ານແຮ່ທາດ ຫຼື ເຂດເນື້ອທີ່ທີ່ມີທ່າແຮງດ້ານແຮ່ທາດທີ່ຕ້ອງໄດ້ສະໜອງ ຫຼື ຫວງທໍາມ ຫຼື ອະນຸລັກໄວ້ ແລະ ເຂດທີ່ມີຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດທີ່ອຸດົມສົມບູນ ແລະ ມູນຄ່າເສດຖະກິດສູງ ເຊິ່ງຈະຖືກກໍານົດໃຫ້ເປັນເຂດແຫຼ່ງແຮ່ເພື່ອຂຸດຄົ້ນ ເພື່ອສ້າງເປັນແຜນແມ່ບົດການບໍລິຫານຈັດການບໍ່ແຮ່ໃນໄລຍະຕໍ່ໄປ ໂດຍການສ້າງແຜນຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍແຮ່ທາດ (ສະບັບປັບປຸງ) 2017.

❖ **ແນວທາງ/ມາດຕະການປະຕິບັດ (ເປົ້າໝາຍ 8):**

1. ການນໍາໃຊ້ ແລະ ການອະນຸລັກ:

- ການກໍານົດໃຫ້ອະນຸຍາດຂຸດຄົ້ນທີ່ມີເຂດຕິດກັນຕ້ອງດໍາເນີນການໃຫ້ມີແຜນການຂຸດຄົ້ນຮ່ວມກັນ ຫຼື ການອອກແບບຂຸດຄົ້ນຂອງເຂດສໍາປະທານໃຫ້ສາມາດໃຊ້ຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດໄດ້ຢ່າງຄຸ້ມຄໍາ ພາຍໃຕ້ຄວາມເໝາະສົມທາງດ້ານຄວາມປອດໄພ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ວິສະວະກໍາບໍ່ແຮ່ ລວມທັງໃຫ້ມີແຜນການຈັດການດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມໃນສະພາບລວມ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດ ໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ;
- ສົ່ງເສີມການດໍາເນີນການເພື່ອປ້ອງກັນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນບັນຫາທີ່ຈະເກີດຈາກການພັດທະນາບໍ່ແຮ່ ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຕໍ່ກັບ ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດອື່ນ, ຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສຸຂະພາບຊຸມຊົນ ລວມທັງຄວາມປອດໄພ, ການປ້ອງກັນເຫດການທີ່ບໍ່ເຝື້ອງປາຖະໜາ, ຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສາທາລະນະປະໂຫຍດອື່ນໆ;
- ສົ່ງເສີມການປະກອບກິດຈະການດ້ານບໍ່ແຮ່ ໂດຍໃຫ້ມີການຍົກລະດັບຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງຄົມ ແລະ ຊຸມຊົນໃຫ້ສູງຂຶ້ນ;
- ກໍານົດຜື້ນທີ່ກັນຊົນລະຫວ່າງເຂດຂຸດຄົ້ນຮອບນອກ, ຜື້ນທີ່ອະນຸລັກ ແລະ ຜື້ນທີ່ທີ່ເປັນບ່ອນຢູ່ອາໄສຂອງຊຸມຊົນ (ແນວກັນຊົນຮອບນອກ). ນອກນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ຝຶກລະບົບກ່ຽວກັບຜື້ນທີ່ທີ່ເປັນເຂດກັນຊົນຂອງເຂດຂຸດຄົ້ນ ໂດຍຄໍານຶງເຖິງປັດໃຈສໍາຄັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຊັ່ນ: ຊະນິດແຮ່, ວິທີການ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ວິສະວະກໍາບໍ່ແຮ່ເປັນຕົ້ນ.

2. ດໍາເນີນການຕາມມາດຕະຖານ, ເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ, ສັງຄົມ ແລະ ສຸຂະພາບ:

- ກໍານົດເຂດຄວບຄຸມແຮ່ທາດເພື່ອປ້ອງກັນ ແລະ ສະກັດກັ້ນການລັກລອບການຂຸດຄົ້ນ, ການຮັກສາຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສຸຂະພາບຊຸມຊົນ, ຄວາມປອດໄພ ຫຼື ເພື່ອປະໂຫຍດທີ່ເປັນອັນສະເພາະ, ມີກໍລະນີຈໍາເປັນເພື່ອປະໂຫຍດກ່ຽວກັບຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ການປົກຄອງ, ການຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ, ສຸຂະພາບຊຸມຊົນ, ຄວາມປອດໄພ ແລະ ການປ້ອງກັນເຫດການທີ່ບໍ່ເຝື້ອງປາຖະໜາ ຫຼື ເພື່ອສາທາລະນະປະໂຫຍດອື່ນ ຕ້ອງມີການກໍານົດໃຫ້ເປັນເຂດຄວບຄຸມແຮ່ທາດ;
- ຮີບຮ້ອນເອົາໃຈໃສ່ດໍາເນີນການສຶກສາການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມ ເລີ່ມຈາກຍຸດທະສາດ ຫຼື SEA ໂດຍສຶກສາຫຼັກການ ແລະ ວິທີການເຮັດ SEA ຂອງແຮ່ເສດຖະກິດທີ່ສໍາຄັນ;
- ສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການສຶກສາຮູບແບບ ແລະ ແນວທາງຂອງການນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດຜື້ນທີ່ບໍ່ແຮ່ເກົ່າທີ່ຖືກປະຮ້າງ, ການຝຶນຝຸ ແລະ ການນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດຜື້ນທີ່ທີ່ເໝາະສົມກັບສະພາບ ເຂດເນື້ອທີ່ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃຫ້ສາມາດສ້າງຜົນປະໂຫຍດຕໍ່ກັບເສດຖະກິດຊຸມຊົນ;

- ສິ່ງເສີມໃຫ້ມີການສຶກສາ, ວິໄຈຜົນກະທົບຈາກບໍ່ແຮ່ທີ່ຖືກປະຮ້າງ ໂດຍເນັ້ນໃສ່ເຂດຊຸດຄົ້ນທີ່ຢຸດເຊົາ ການຜະລິດທີ່ບໍ່ໄດ້ມີການສົ່ງຄືນໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມຫຼັກວິຊາການ ຫຼື ບໍ່ແຮ່ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດກ່ອນເວລາທີ່ ບໍ່ມີກົດໝາຍ ແລະ ດຳລັດວ່າດ້ວຍການປິດບໍ່ແຮ່ຮອງຮັບ;
- ສະໜັບສະໜູນ ແລະ ສິ່ງເສີມນະໂຍບາຍ ຫຼື ແນວຄວາມຄິດໃນການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ເໝາະສົມ ສຳລັບການຊຸດຄົ້ນ, ການປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດ, ໂລຫະກຳ ລວມທັງອຸດສາຫະກຳຟື້ນຖານບໍ່ແຮ່ ແລະ ອຸດ ສາຫະກຳຕໍ່ເນື່ອງ;
- ສຶກສາ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີການຊຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ແລະ ປຸງແຕ່ງແຮ່ທີ່ເໝາະສົມກັບແຕ່ລະ ປະເພດແຫຼ່ງແຮ່ທາດ;
- ສ້າງແຮງຈູງໃຈ ແລະ ກະຕຸກຊຸກຍູ້ໃຫ້ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ໃຫ້ເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ກັບວຽກ ຄົ້ນຄວ້າວິໄຈເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການດຳເນີນວຽກງານຊຸດຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດ;
- ກຳນົດແຜນການກ່ຽວກັບອຸດສາຫະກຳຟື້ນຖານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ແບບຕໍ່ເນື່ອງ ລວມທັງແຮ່ທາດຫຼັກ ແລະ ແຮ່ ທີ່ໄດ້ຈາກຜົນຜອຍໄດ້ ເພື່ອການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກແຮ່ທາດ ຫຼື ການຊຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ຢ່າງມີເສດຖະກິດ;
- ກຳນົດມາດຕະການໃຫ້ຜູ້ປະກອບການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີຂອງການຊຸດຄົ້ນ ແລະ ການປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດ ທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ;
- ຊຸກຍູ້ ແລະ ສະໜັບສະໜູນ ໃຫ້ເກີດມີນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບການຮ່ວມມືທາງດ້ານການຄ້າ ແລະ ການ ລົງທຶນ ພາຍໃນ, ລະດັບກຸ່ມ CLMTV, ລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຜະລິດຕະພັນທີ່ ໄດ້ຈາກການພັດທະນາແຫຼ່ງແຮ່ ເຊັ່ນ: ໂລຫະ, ຊີລິຄອນ, ແມ່ປຸຍໂປຕາສ (ເກືອກາລີ), ຖ່ານຫີນ ລວມ ທັງແຮ່ທາດຫາຍາກ ເປັນຕົ້ນ;
- ສິ່ງເສີມໃຫ້ມີການນຳໃຊ້ວັດສະດຸຈາກຜົນຜອຍໄດ້ ຫຼື ວັດສະດຸທີ່ເຫຼືອຈາກການຊຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ແລະ ປຸງ ແຕ່ງແຮ່ທາດ (ຫາງແຮ່ ແລະ ເສດຫີນ, ດິນ, ດິນໜຽວຂາວ (Ball clay) ຊາຍ) ຫຼື ວັດສະດຸຈາກ ຜົນຜອຍໄດ້ຈາກການຜະລິດໄຟຟ້າພະລັງງານຄວາມຮ້ອນຈາກຖ່ານຫີນ (ຂີ້ເຖົ້າລອຍ) ເພື່ອນຳມາໃຊ້ ປະໂຫຍດຢ່າງມີເສດຖະກິດ;
- ການສົ່ງເສີມ ແລະ ສ້າງແຮງຈູງໃຈໃນການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາດ້ານຄວາມຮູ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດ, ລະບົບການບໍລິຫານຈັດການແຮ່ທາດ, ເຕັກໂນໂລຊີຂອງການຊຸດຄົ້ນ ແລະ ການຜະລິດແຮ່ທາດ, ການເພີ່ມມູນຄ່າແຮ່ທາດ, ອຸດສາຫະກຳຟື້ນຖານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ຕໍ່ເນື່ອງ ທີ່ໃຊ້ແຮ່ທາດ ເປັນວັດຖຸດິບ, ເສດຖະກິດການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນກ່ຽວກັບແຮ່ທາດ, ການດຸ່ນດ່ຽງ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນ ມົນລະພິດ ຈາກການນຳໃຊ້ແຮ່ທາດທີ່ກະທົບຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ;
- ສະໜັບສະໜູນການສຶກສາວິໄຈກ່ຽວກັບວິຊາການທາງດ້ານທໍລະນີສາດ, ທໍລະນີແຫຼ່ງແຮ່, ການຊຸດຄົ້ນບໍ່ ແຮ່ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີໃນຂະບວນການຜະລິດແຮ່ທາດທີ່ເປັນເສດຖະກິດ ແລະ ແຮ່ທາດອື່ນໆ ທີ່ຈະມີ ໂອກາດເປີດການຊຸດຄົ້ນໃນອະນາຄົດ ໂດຍການຮຽນຮູ້ຈາກກໍລະນີສຶກສາກ່ຽວກັບການຊຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສຸຂະພາບຊຸມຊົນທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນອະດີດ ລວມທັງກໍລະນີຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອນຳໃຊ້ເປັນຂໍ້ມູນ ສຳລັບການຕັດສິນໃຈ ແລະ ພິຈາລະນາກ່ຽວກັບທາງເລືອກທີ່ ເໝາະສົມ ຂອງການພັດທະນານຳໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກແຮ່ທາດໃນອະນາຄົດ;
- ສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈ ແລະ ພັດທະນາກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດແຮ່ທາດ, ແຮ່ຜົນຜອຍໄດ້, ການນຳກັບມາໃຊ້ຄືນໃໝ່, ການຜະລິດແຮ່ທາດຈາກສິ່ງເສດເຫຼືອຂອງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອ ຂອງເຄື່ອງໃຊ້ເອເລັກໂຕຣນິກ. ການສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມຂອງແຮ່ທາດໃນຮູບການປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດ ຫຼື ສ້າງ

ຜະລິດຕະພັນໃຫ້ກົງກັນກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ. ອຸດສາຫະກຳຜື້ນຖານຕໍ່ເນື່ອງ ທີ່ໃຊ້ແຮ່ທາດ ເປັນວັດຖຸດິບ, ເສດຖະກິດການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບແຮ່ທາດ, ການສ້າງຄວາມສົມດຸນ ລະຫວ່າງການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດຂອງແຮ່ທາດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ, ການຫຼຸດຜ່ອນມົນລະພິດທີ່ເກີດຈາກແຮ່ ທາດ ແລະ ການສ້າງຄວາມສົມດຸນລະຫວ່າງການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດແຮ່ທາດຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ.

3. ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາ/ບໍລິຫານຈັດການຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດ:

ກ. ແຮ່ທາດບໍລິມາດໜ້ອຍມູນຄ່າສູງ

- ຍົກລະດັບການບໍລິຫານຈັດການ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດບໍລິມາດໜ້ອຍມູນຄ່າສູງ (ຄຳ, ທອງ) ໃນເງື່ອນໄຂເສດຖະກິດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບສະພາບການປ່ຽນແປງເພື່ອໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດສູງສຸດ;
- ຍົກເລີກການສະໜັບສະໜູນດ້ານພາສີ ສຳລັບທຸລະກິດຂຸດຄົ້ນແຮ່ທາດບໍລິມາດໜ້ອຍມູນຄ່າສູງ ໃຫ້ແກ່ ຜູ້ປະກອບການລາຍໃໝ່ ເພື່ອປະຕິບັດຕາມກົນໄກເສດຖະກິດຂອງປະເທດ;
- ພິຈາລະນາ ປະມຸນສິດອະນຸຍາດການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດບໍລິມາດໜ້ອຍມູນຄ່າສູງ ທີ່ເປັນ ໂຄງການໃຫຍ່ ໃນເຂດທີ່ມີທ່າແຮງດ້ານບໍ່ແຮ່ທີ່ລັດຖະບານມີຂໍ້ມູນທີ່ພົບວ່າເປັນແຫຼ່ງອຸດົມ ສົມບູນ ແລະ ມີຄຸນຄ່າທາງເສດຖະກິດສູງເຊິ່ງຈະຖືກກຳນົດໃຫ້ເປັນເຂດບໍ່ແຮ່;
- ປັບປຸງລະບົບການຄຸ້ມຄອງຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ລັດ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ຕາມມູນຄ່າການຜະລິດ ແລະ ລາຄາ ຕະຫຼາດໂລກ;
- ຍົກລະດັບການບໍລິຫານຈັດການຊັບພະຍາກອນແຮ່ຄຳ ດ້ານສັງຄົມ ແລະ ຊຸມຊົນຢູ່ເຂດຂຸດຄົ້ນ ແລະ ເຂດໃກ້ຄຽງ;
- ເປີດໂອກາດໃຫ້ຊຸມຊົນມີສ່ວນຮ່ວມຫຼາຍຂຶ້ນໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນແຮ່ຄຳ;
- ຍົກສູງລະດັບມາດຕະຖານຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງຄົມຂອງຜູ້ປະກອບການໃຫ້ສູງຂຶ້ນກວ່າແຕ່ກ່ອນ;
- ສ້າງຕັ້ງກອງທຶນເພື່ອພັດທະນາບ້ານອ້ອມຂ້າງເຂດບໍ່ແຮ່ ໂດຍສະເພາະຊຸມຊົນທີ່ຕິດກັບເຂດຂຸດຄົ້ນ;
- ຍົກລະດັບການບໍລິຫານຈັດການຊັບພະຍາກອນແຮ່ຄຳ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສະພາບຊຸມຊົນ;
- ສ້າງຕັ້ງກອງທຶນປະກັນຄວາມສ່ຽງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ກອງທຶນເພື່ອລະວັງສະພາບຊຸມຊົນ;
- ການສ້າງຕັ້ງກອງທຶນ ແລະ ຫຼັກຄ້າປະກັນການຝຶນຝູ້ເນື້ອທີ່ທີ່ຖືກຜົນກະທົບໃຫ້ຊັດເຈນ;
- ກຳນົດໃຫ້ເຂດຂຸດຄົ້ນປະຈຸບັນ ຕ້ອງມີການກະກຽມຂໍ້ມູນຜື້ນຖານລະຫວ່າງການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ພາຍຫຼັງ ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່;
- ກຳນົດໃຫ້ເນື້ອທີ່ຂຸດຄົ້ນໃນປະຈຸບັນ ຕ້ອງໃຫ້ມີເຂດກັນຊົນຂອງການຂຸດຄົ້ນທີ່ຊັດເຈນຂຶ້ນ;
- ຕ້ອງດຳເນີນການຝຶນຝູ້ຄົນ ບໍລິເວນເນື້ອທີ່ຂຸດຄົ້ນທີ່ສິ້ນສຸດອາຍຸສຳປະທານ ຕາມຫຼັກການວິຊາການ ໂດຍຕ້ອງໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ວິຊາການທີ່ທັນສະໄໝ ທີ່ອາດຈະນອກເໜືອຈາກການລະບຸໄວ້ໃນແຜນ ຝື້ນຝູ້ສະພາບເນື້ອທີ່ພາຍຫຼັງການຂຸດຄົ້ນ.

ຂ. ແຮ່ທາດບໍລິມາດຫຼາຍມູນຄ່າຕ່ຳ:

- ການຂຸດຄົ້ນແຫຼ່ງແຮ່ທາດບໍລິມາດຫຼາຍມູນຄ່າຕ່ຳ (ໂປຕາສ) ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ການສະໜອງ ຂອງຄວາມຈຳເປັນໃນການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກແຮ່ໂປຕາສພາຍໃນປະເທດ, ພາກຜື້ນ ອາຊຽນ ແລະ ອາຊີ ຈີນຮອດ 2025 ເພື່ອໃຫ້ການພັດທະນາອຸດສາຫະກຳ ທັງຕ້ອງໄສ້ຂອງຄວາມ ຕ້ອງການຂອງແຮ່ໂປຕາສ (ເກືອກາລີ) ໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດສູງສຸດ; *et*

- ສຶກສາຄວາມຈຳເປັນພື້ນຖານຂອງການນຳໃຊ້ແຮ່ໂປຕາສ (ເກືອກາລີ) ເພື່ອການຜະລິດປຸຍເພື່ອນຳໃຊ້ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ສົ່ງອອກ;
- ກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ມີມາດຕະການເພື່ອການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ຊຸກຍູ້ ໃຫ້ ສປປ ລາວ ສາມາດແຂ່ງຂັນໃນການຜະລິດເກືອກາລີເພື່ອສົ່ງອອກໃນອາຊຽນ ແລະ ອາຊີໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປ ລວມທັງແນວທາງໃນການສົ່ງເສີມອຸດສາຫະກຳຕໍ່ເນື່ອງເພື່ອຜະລິດເປັນປຸຍເຄມີສຳເລັດຮູບຄົບວົງຈອນ;
- ທົບທວນຄືນເຂດທີ່ໄດ້ອະນຸຍາດໄປແລ້ວນັ້ນ ກ່ຽວກັບຄວາມອາດສາມາດດຳເນີນການຜະລິດ ລວມທັງສຶກສາຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ ໂດຍສະເພາະໃນຂົງເຂດນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມຊັດເຈນທາງດ້ານນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບການໃຫ້ສິບຕໍ່ສຳຫຼວດ ແລະ ຂຸດຄົ້ນ;
- ສະໜັບສະໜູນ ແລະ ສົ່ງເສີມເຕັກໂນໂລຢີການຂຸດຄົ້ນແຮ່ທາດທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ການປຸງແຕ່ງແຮ່ໂປຕາສ ແລະ ຊຸກຍູ້ໃຫ້ມີການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບອຸດສາຫະກຳຕໍ່ເນື່ອງ;
- ກຳນົດມາດຕະການໃຫ້ຜູ້ປະກອບການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຢີການຂຸດຄົ້ນແລະແຮ່ທາດທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ;
- ສຶກສາຄືນຄຳວ່າ ແລະ ພັດທະນາສູດຜຸ້ນ ຫຼື ການຜະລິດປຸຍ ໃນຮູບແບບຕ່າງໆ ຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ເໝາະສົມກັບການນຳໃຊ້ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ບໍລິໂພກ;
- ສົ່ງເສີມການຮ່ວມມືການພັດທະນາແຮ່ໂປຕາສ ກັບປະເທດໃກ້ຄຽງ (ສປ ຈີນ ແລະ ລາຊາອະນາຈັກໄທ) ແລະ ຍູ້ແຮງບັນດາປະເທດອາຊຽນ ແລະ ອາຊີ ນຳໃຊ້ຜະລິດຕະພັນປຸຍຈາກ ສປປ ລາວ.

ຄ. ແຮ່ຫີນອຸດສາຫະກຳສຳລັບຜະລິດຊີມັງ ແລະ ກໍ່ສ້າງ

- ການກຳນົດເຂດພື້ນທີ່ຂອງແຫຼ່ງແຮ່ຫີນອຸດສາຫະກຳສຳລັບຊີມັງ ແລະ ຈັດລຳດັບຄວາມສຳຄັນຂອງພື້ນທີ່ມີທ່າແຮງໃນການຂຸດຄົ້ນເພື່ອຮອງຮັບກຳລັງການຜະລິດຊີມັງທັງປະຈຸບັນ ແລະ ອະນາຄົດ;
- ການກຳນົດເຂດແຫຼ່ງແຮ່ຫີນອຸດສາຫະກຳສຳລັບຊີມັງ ເພື່ອຂຸດຄົ້ນ ແລະ ການອະນຸຍາດສຳປະທານ ຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບ ກຳລັງການຜະລິດ, ຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ການສະໜອງ ຂອງການພັດທະນາປະເທດເປັນປະເດັນຫຼັກ ໂດຍກຳນົດໄລຍະເວລາທີ່ເໝາະສົມ ໃນການຮັກສາແຫຼ່ງວັດຖຸດິບໄວ້;
- ຈັດລະບຽບການຂໍອະນຸຍາດສຳປະທານ ໂດຍຍຶດໝັ້ນຫຼັກການໃນການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາ ກອນແຮ່ທາດໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ ແລະ ນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ ສຳລັບການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ຕາມຄວາມຈຳເປັນ, ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການໃຊ້ຕົວຈິງ ແລະ ສະພາບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດຂອງປະເທດ;
- ການກຳນົດຫຼັກການ, ວິທີການ ແລະ ແລະ ເງື່ອນໄຂ ຂອງການກຳນົດເຂດແຫຼ່ງແຮ່ຫີນອຸດສາຫະກຳເພື່ອຂຸດຄົ້ນ ສຳລັບຜະລິດຊີມັງ.

ງ. ແຮ່ຫີນອຸດສາຫະກຳສຳລັບການກໍ່ສ້າງ

- ການກຳນົດຊັບພະຍາກອນຫີນອຸດສາຫະກຳສຳລັບກໍ່ສ້າງ ໃຫ້ເປັນເຂດຂຸດຄົ້ນແຫຼ່ງແຮ່ ເພື່ອການຂຸດຄົ້ນຊຶ່ງຕ້ອງໄດ້ມີການພິຈາລະນາໃຫ້ສອດຄ່ອງ ແລະ ເໝາະສົມຕາມນະໂຍບາຍການພັດທະນາປະເທດຂອງລັດຖະບານ ເຊັ່ນ: ພື້ນທີ່ການພັດທະນາລະບຽງເສດຖະກິດຕາເວັນອອກ, ເຂດພັດ ທະນາເສດຖະກິດພິເສດ, ການກໍ່ສ້າງເສັ້ນທາງລົດໄຟ, ການກໍ່ສ້າງທາງດ່ວນ, ໂຄງການກໍ່ສ້າງທາງຫຼວງລະຫວ່າງແຂວງ ແລະ ເມືອງ ເປັນຕົ້ນ;
- ການກຳນົດເຂດແຫຼ່ງແຮ່ ສຳລັບການຂຸດຄົ້ນແຫຼ່ງຫີນອຸດສາຫະກຳສຳລັບກໍ່ສ້າງໃຫ້ມີຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບພື້ນຖານຄວາມຕ້ອງການຂອງການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດຂອງຊຸມຊົນໃນທ້ອງ ຖິ່ນ (ເປັນແຕ່ລະແຂວງ ຫລື ແຕ່ລະພາກ);

- ກຳນົດໃຫ້ມີການຈັດລະບຽບກ່ຽວກັບການອອກໃບອະນຸຍາດຂຸດຄົ້ນ ໂດຍຍຶດໝັ້ນໃນຫຼັກການການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດໃກ້ເກີດປະໂຫຍດສູງສຸດ ແລະ ການນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ຕາມຄວາມຈຳເປັນທີ່ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງການນຳໃຊ້ ແລະ ສະພາບການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງປະເທດ.

ຈ. ແຮ່ກວັກຊ໌ ເພື່ອຜະລິດຊີລິຄອນ

- ເລັ່ງລັດການສຳຫຼວດ ແລະ ປະເມີນພື້ນທີ່ຂຸດຄົ້ນແຮ່ກວັກຊ໌ທີ່ມີທ່າແຮງ ເພື່ອກຳນົດເຂດທີ່ມີທ່າແຮງດ້ານການຂຸດຄົ້ນແຮ່ກວັກຊ໌;
- ເລັ່ງສຳຫຼວດຂໍ້ມູນໃນເຂດທີ່ມີທ່າແຮງດ້ານແຮ່ທາດ ເພື່ອກຳນົດເຂດທີ່ມີທ່າແຮງໃນການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່;
- ເລັ່ງລັດການສຳຫຼວດຂໍ້ມູນໃນເຂດບໍ່ແຮ່ ທີ່ມີທ່າແຮງເປົ້າໝາຍ ແລະ ເພື່ອກຳນົດເຂດແຫຼ່ງແຮ່ທາດສຳລັບການຂຸດຄົ້ນແຮ່ກວັກຊ໌ ສຳລັບການພັດທະນາເປັນໂຄງການໃຫຍ່;
- ກຳນົດລະບຽບ, ວິທີການ, ແລະ ເງື່ອນໄຂໃນການປະມຸນໂຄງການໃຫຍ່;
- ສຶກສາ, ວິໄຈ ແລະ ກະກຽມຂໍ້ມູນທາງດ້ານພື້ນທີ່, ທ່າແຮງທາງດ້ານແຮ່ກວັກຊ໌ ເພື່ອເປົ້າໝາຍຄວາມຈຳເປັນການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດທາງດ້ານເສດຖະກິດແຮ່ທາດ ແລະ ການໃຊ້ປະໂຫຍດເນື້ອທີ່ ລວມທັງຂໍ້ມູນອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
- ຊຸກຍູ້ການສ້າງນະໂຍບາຍການພັດທະນາອຸດສາຫະກຳ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງໃນລະດັບສູງ ຈາກອຸດສາຫະກຳ ທີ່ຢູ່ຕົ້ນນ້ຳ, ກາງນ້ຳ ແລະ ປາຍນ້ຳ;
- ສຶກສາຄວາມຈຳເປັນພື້ນຖານການໃຊ້ປະໂຫຍດແຮ່ກວັກຊ໌ ສຳລັບອຸດສາຫະກຳຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ຜະລິດຈຸລັງແສງຕາເວັນ ເພື່ອເປັນຜະລິດຕະພັນທົດແທນ;
- ກຳນົດກອບແນວທາງບໍລິຫານຈັດການ ໂດຍໃຫ້ຄຳແນະນຳ, ແນວທາງ ແລະ ມາດຕະການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ຊຸກຍູ້ໃຫ້ປະເທດ ມີການຜະລິດຊີລິຄອນ ແລະ ຈຸລັງແສງຕາເວັນ ໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປ;
- ສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄວ້ານະວັດຕະກຳ, ໃນການປະກົດສ້າງໃໝ່ ຫຼື ເຕັກໂນໂລຢີເພື່ອຊ່ວຍການຜະລິດ, ການປຸງແຕ່ງ ແລະ ພັດທະນາອຸດສາຫະກຳຕໍ່ເນື່ອງພາຍໃນປະເທດ ເພື່ອການໃຊ້ປະໂຫຍດຊັບພະຍາກອນແຮ່ກວັກຊ໌ ຢ່າງຄຸ້ມຄຸ້ມ;

4. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ລັດວິສາຫະກິດພັດທະນາແຮ່ທາດລາວ:

- ກຳນົດແຜນການເພື່ອຄັດເລືອກ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ພະນັກງານ ສາຍວິຊາສະເພາະທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
- ສ້າງສຳນັກງານໃຫຍ່ ແລະ ສ້າງສູນວິໄຈແຮ່ທາດ ຮ່ວມກັບຜູ້ຮ່ວມພັດທະນາ;
- ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ການຮ່ວມມື ແລະ ເຂົ້າຖືຮຸ້ນໃນໂຄງການທໍລະນີສາດ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ຕາມການມອບໝາຍຂອງລັດຖະບານ;
- ສຶກສາ, ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ພັດທະນາໂຮງງານຫຼອມເຫຼັກ ຮ່ວມມືກັບຜູ້ລົງທຶນຕ່າງປະເທດ ຢູ່ແຂວງຄຳມ່ວນ. ສະເໜີລັດຖະບານພິຈາລະນາໃຫ້ບຸລິມະສິດກ່ຽວກັບ ການສະໜອງວັດຖຸດິບຈາກແຫຼ່ງພາຍໃນ;
- ສະເໜີຂໍ້ບຸລິມະສິດຕະຫຼາດ ແລະ ເຂດສຳປະທານຈາກລັດຖະບານ ໂດຍສະເພາະບັນດາໂຄງການລົງທຶນຂອງລັດ, ການກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານບຸລິມະສິດຂອງລັດ ເຊັ່ນ: ການກໍ່ສ້າງທາງດ່ວນ, ທາງລົດໄຟ, ເຂື່ອນໄຟຟ້າ;
- ດຳເນີນການສຶກສາສຳຫຼວດ ແລະ ປະເມີນແຫຼ່ງແຮ່ທາດ ເບື້ອງຕົ້ນ, ຂັ້ນລະອຽດ ເພື່ອກ້າວເຂົ້າສູ່ການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດ;
- ສຶກສາ, ດຳເນີນການຊື້-ຂາຍແຮ່ທາດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນແຮ່ທາດ (ໂລຫະ ແລະ ອະໂລຫະ);
- ສຶກສາ ແລະ ເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນເງິນກູ້ ກັບ ສະຖາບັນການເງິນ ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

❖ ແນວທາງ/ມາດຕະການ (ເປົ້າໝາຍ 9):

1. ສືບຕໍ່ພັດທະນາລະບົບການອອກໃບອະນຸຍາດໃນຮູບແບບການບໍລິຫານປະຕູດຽວ.

2. ສືບຕໍ່ພັດທະນາລະບົບຕິດຕາມການອະນຸຍາດໃນທຸກໆຂັ້ນຕອນຂອງການຂໍອະນຸຍາດ.
3. ສືບພັດທະນາລະບົບການເຊື່ອມໂຍງຂໍ້ມູນລະຫວ່າງສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ກັບຂະແໜງກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຕິດຕາມຂະບວນການອະນຸຍາດ ແລະ ການປະຕິບັດຜົນທະຂອງໂຄງການແຮ່ທາດ.
4. ລະບຸຂັ້ນຕອນ ແລະ ກຳນົດເວລາໃນການພິຈາລະນາ ແລະ ອະນຸມັດຂອງອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃຫ້ສອດຄ່ອງ ແລະ ຊັດເຈນ.
5. ປັບປຸງການກຳນົດອັດຕາຄ່າຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດ ແລະ ລະບົບການຈັດສັນແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບສະພາບການປ່ຽນແປງໃນປະຈຸບັນຢ່າງຍຸຕິທຳ.
6. ທົບທວນ ແລະ ພິຈາລະນາການຈັດສັນທຶນປະກອບສ່ວນຕ່າງໆ (ໃນສັນຍາສຳປະທານ ແລະ ໄດ້ຈາກຜູ້ລົງທຶນໃນການຊອກຄົ້ນ, ສຳຫຼວດ) ທີ່ໄດ້ຮັບຈາກຜູ້ລົງທຶນ ເພື່ອເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຄຸ້ມຄອງໂຄງການ, ຝຶກອົບຮົມ, ຕິດຕາມສັນຍາ, ການແກ້ໄຂຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງຊຸມຊົນ-ທ້ອງຖິ່ນ ລວມທັງເພື່ອວ່າຈ້າງບຸກຄົນທີ່ສາມດຳເນີນການສືບສວນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສຸຂະພາບຈາກການຮ້ອງທຸກຂອງຊຸມຊົນ.
7. ສົ່ງເສີມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນຜູ້ດຳເນີນງານ ແລະ ສະຖານທີ່ດຳເນີນທຸລະກິດແຮ່ທາດຕາມມາດຕະຖານສາກົນ.
8. ພັດທະນາລະບົບການລາຍງານໂດຍອີງໃສ່ຕ່ອງໂສ້ຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດ, ຈາກການຊອກຄົ້ນຈົນເຖິງຜູ້ຊົມໃຊ້ແຮ່ທາດ ລະບົບການລາຍງານມີ 2 ທາງເລືອກ ຄື: ລະບົບສິ່ງເປັນເອກະສານ (Hard copy) ແລະ ລະບົບເປັນທາງເອເລັກໂຕຣນິກ (Soft copy).
9. ພັດທະນາກົນໄກການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາເພື່ອປ້ອງກັນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສຸຂະພາບຈາກການດຳເນີນງານ ໄລຍະຊອກຄົ້ນ, ສຳຫຼວດ, ຊອກຄົ້ນ, ປຸງແຕ່ງ, ປັດບໍ່ແຮ່ ແລະ ພາຍຫຼັງການປັດບໍ່ແຮ່. ຖ້າມີຄວາມຈຳເປັນສາມາດສະເໜີໃຫ້ພາກສ່ວນທີ່ສາມເຂົ້າຮ່ວມໃນການກວດກາ.

❖ **ແນວທາງ/ມາດຕະການ (ເປົ້າໝາຍ 10):**

1. ສົ່ງເສີມ ແລະ ກຳນົດຫຼັກການໃນການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດໂດຍການເປີດໂອກາດໃຫ້ປະຊາຊົນ, ພາຄີເຄື່ອຄາຍຕ່າງໆ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການພັດທະນາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດ ລວມທັງຄຳແນະນຳ, ຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ລະບຽບການກ່ຽວຂ້ອງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາແຮ່ທາດ.
2. ເປີດໂອກາດໃຫ້ປະຊາຊົນ ແລະ ພາຄີເຄື່ອຄາຍ ຕ່າງໆ ໄດ້ຮັບຊາບ ແລະ ເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ ຫຼື ຂ່າວສານສາທາລະນະ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດ ເຊັ່ນ: ແຫຼ່ງປະລິມານຊັບພະຍາກອນ ແລະ ປະລິມານສະສົມແຮ່ທາດ, ການຈຳແນກເຂດພື້ນທີ່ສັກກາຍະພາບແຫຼ່ງແຮ່ເປີດໂອກາດໃຫ້ປະຊາຊົນ ແລະ ພາຄີເຄື່ອຄາຍຕ່າງໆ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການສ້າງຍຸດທະສາດ, ນະໂຍບາຍ, ແຜນແມ່ບົດການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາ.
3. ແຮ່ທາດ ໂດຍຜ່ານຂະບວນການປຶກສາຫາລືທາງເຕັກນິກ, ການປະຊຸມກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ຫຼື ເວທີສາທາລະນະ.
4. ຂະບວນການຂໍອະນຸຍາດສຳຫຼວດ ຫຼື ຊອກຄົ້ນ ຈະຕ້ອງມີການກຳນົດຫຼັກການ, ເງື່ອນໄຂ ແລະ ວິທີການຮັບຟັງ ຄຳເຫັນຂອງຊຸມຊົນໃນຂັ້ນຕອນຂໍອະນຸຍາດຊອກຄົ້ນ. ສຳລັບກໍລະນີທີ່ຊຸມຊົນທີ່ຖືກຜົນກະທົບບໍ່ເຫັນດີນຳການຊອກຄົ້ນ ແລະ ຜູ້ອອກອະນຸຍາດບໍ່ສາມາດວິນິດໄສໃຫ້ຂໍ້ຍຸດຕິໄດ້ນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ຈັດໃຫ້ມີການລົງປະຊາມະຕິຂອງຊຸມຊົນໃນເຂດຊອກຄົ້ນຕາມຫຼັກການທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້. ເປີດໂອກາດໃຫ້ປະຊາຊົນ, ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ສະແດງຄວາມຄິດເຫັນ ຫຼື ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການພັດທະນາເຂດຊອກຄົ້ນເກົ່າ ຫຼື ບໍ່ແຮ່ເກົ່າທີ່ສິ້ນສຸດ.

ອາຍຸສຳປະທານ ເພື່ອມາໃຊ້ປະໂຫຍດຕາມຄວາມເໝາະສົມກັບສະພາບແວດລ້ອມເພື່ອໃຫ້ສາມາດສ້າງ
ປະໂຫຍດທາງດ້ານເສດຖະກິດຊຸມຊົນ.

5. ພັດທະນາລະບົບສະໜັບສະໜູນຂະບວນການມີສ່ວນຮ່ວມບົນພື້ນຖານເຕັກໂນໂລຊີທີ່ໄດ້ມາດຕະຖານ.
6. ການສົ່ງເສີມສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈໃນທຳນຽມໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນທົ່ວໄປ, ພາຄີ ແລະ ເຄື່ອ
ຄາຍຕ່າງໆ, ຊຸມຊົນ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາແຮ່ທາດ ລວມທັງການ
ຕິດຕາມ, ກວດສອບ ແລະ ເຝົ້າລະວັງຜົນກະທົບຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສຸຂະພາບຊຸມຊົນ.
7. ສົ່ງເສີມທຳແຮງຂອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຊຸມຊົນໃນການຕິດຕາມກວດສອບ ແລະ ເຝົ້າລະວັງຜົນກະທົບທີ່ອາດ
ຈະເກີດຂຶ້ນຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສຸຂະພາບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຈາກການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ແລະ ເຂົ້າມາມີສ່ວນ
ຮ່ວມໃນການຕິດຕາມ, ກວດສອບ ໃນການຂຸດຄົ້ນທຸກປະເພດເພື່ອໃຫ້ມີການໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກຊັບພະຍາ
ກອນແຮ່ທາດຢ່າງມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນໂດຍຄຳນຶງເຖິງຜົນກະທົບຈາກການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນແຮ່
ທາດ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊຸມຊົນ.

ລັດຖະມົນຕີ
ກະຊວງ ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່

